

ΕΟ ΜΕΝΤΩΡ

ΗΤΟΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΡΠΝΑ
ΚΑΙ ΩΦΕΛΙΜΑ

ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ

ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄. ΠΕΡΙΕΧΩΝ 12 ΤΕΥΧΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Δ΄.
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗΐ,
ΤΥΠΟΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

1869.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

‘Ο Μέντωρ μεταβαίνων εἰς τὸ Δ'. τεύχος του, ἐκφράζει καὶ πάλιν τὴν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας εὐγνωμοσύνην του· ἀναγγέλλει δὲ συνάμα ὅτι, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν σελ. 6 λεχθέντα ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν, τὴν ὅποιαν θὰ μεταχειρίζεται, κατεχώρισε καὶ θὰ ἐξακολουθῆ νὰ καταχωρίζη πραγματείας εἰς ὕψος ἡμιῶδες, καθότι ἡ παρὰ πολλῶν ἐκφρασθεῖσα εὐχή, ἵνα τὸ περιοδικὸν τοῦτο καταστῆ προσιτὸν καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς, ἐπεδοκιμάσθη ὡς τὰ μάλιστα συνάδουσα πρὸς τὸν σκοπὸν, τὸν ὅποιον ἐπιδιώκει.

Περιεχόμενα τοῦ Γ'. τεύχους εἰσὶ τὰ ἀκόλουθα· 1 καθήκοντα τῶν χριστιανῶν γονέων πρὸς τὰ ἑαυτῶν τέκνα (μετὰ τῆς εἰκονογρ. τοῦ Μέντορος σελ. 147, 177, 193)— 2 Ἀθηναῖ (μετ' εἰκονογρ.) — 3 φυσικὴ θεογνωσία (σελ. 154, 164, 183, 206)— 4 τὰ ἐκ τοῦ συνεταιρισμοῦ καλὰ (σελ. 156, 172, 189)— 5 νέα ἀνακάλυψις — 6 μακροβιότης ζώων— 7 αἶνιγμα — 8 ὁ νεανίας— 9 φυσικὴ — 10 κλεις ἐπιτημονικὴ— 11 Ἰουδαῖος καὶ Χριστιανός— 12 βιογραφία τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Ἀβδούλ-Ἀζίζ (μετ' εἰκονογρ.) 13 περίεργος ἐπιστολή— 14 λύσις τοῦ α. αἰνίγματος, β'. αἶνιγμα— 15 φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα — 16 ρητὸν — 17 Ἀλέξανδρος Β'. Νικολαΐεβιτς (μετ' εἰκονογραφ. σελ. 187 καὶ 203)— 18 γυναικοφαγία— 19 μεταλλικαὶ πηγαὶ Ἰταλίας— 20 ἔγχιθνα καὶ βδέλλα— 21 λύσις τοῦ β. αἰνίγματος, γ'. αἶνιγμα— 22 τὰ ἐγκαίρια τοῦ Σουεῖς — 23 ἀράχνη (μετ' εἰκονογραφίας — 24 γεωργὸς φθονερός καὶ ἀλώπηξ — 25 λύσις τοῦ γ'. αἰνίγματος, δ'. αἶνιγμα.

Εὐρίσκειται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις τῶν κ. κ. 1. Μάγνητος Ν. Δαμιανοῦ καὶ Γ. Δαμιανοῦ καὶ τιμᾶται γρ. 4:

Συδρομὴ ἐβδομαδιαία 1 γρ. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ φύλλου.

Αἱ πρὸς καταχώρησιν πραγματείας ἀποστέλλονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν ὁδ. Ρόδων ἀριθ. 58.

‘Ο προμηθεύων δέκα συδρομητὰς λαμβάνει τὸ φύλλον δωρεάν καὶ ἰδιαιτέρως πίνακα ὥραίων εἰκονογραφῶν.

Σμύρνη τῆ 8 Δεκεμβρίου 1869.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

Περὶ ἐθιμοταξίας ἐν ὥρᾳ τραπέζης.

Φίλοι ἀναγνώσται !

Ὅτε πρὸ πολλῶν χρόνων ἤμην ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπεκράτει μεγάλη ἀφέλεια μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὰς πράξεις των, εἰς τὰς συναναστροφάς των, εἰς τὰς διασκεδάσεις των, εἰς τὰς τραπέζας των οἱ ἄνθρωποι ἐφέροντο μὲ φυσικὴν ἀπλότητα· ἐννοεῖται δὲ ὅτι τοὺς κανόνας τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς κοσμιότητος ἐτήρουν αὐστηρῶς, διότι οἱ νεώτεροι εἶχον ζωντανὸν παράδειγμα χρηστῆς συμπερι-

φορᾶς τοὺς πρᾶσθυτέρους. Ἀνάγκην λοιπὸν διδασκαλίας δὲν εἶχον εἰς τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐγὼ τὸν Τηλέμαχόν μου ποτὲ δὲν ἐδίδαξα οὔτε πῶς πρέπει νὰ τρώγῃ, οὔτε πῶς νὰ διατκεδάξῃ, οὔτε πῶς νὰ περιπατῇ. Σήμερον ὅμως ἐπισκεφθεῖς ἐκ νέου τὸν πλανήτην σας καὶ περιελθὼν πολλὰς χώρας τῆς λεγομένης πεπολιτισμένης Εὐρώπης, εἶδον ὅτι ἡ ἀρχαία ἐκείνη ἀπλοϊκότης ἐξέλιπε, καὶ καθὼς ὅλα τὰ ἐτεγνοποίησαν, οὕτω καὶ τὴν μεταξὺ των συμπεριφορὰν καθυπέβαλαν εἰς κανόνας τεχνικούς· τὸν δὲ μὴ ἀκολουθοῦντα αὐτοὺς ὀνομάζουσιν ἀπαίδευτον, ἀπολίτευτον, ἀγροῖκον. Ἐπιθυμῶν λοιπὸν ἵνα μηδεὶς ἐξ ὑμῶν ὀνομασθῇ ποτε μὲ τοιαῦτα ὀνόματα, σᾶς δίδω σήμεραν τοὺς ἐξῆς κανόνας, ἀφορώντας τὴν ἐν ὥρᾳ τραπέζης ἐθιμοταξίαν παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις.

1. Ἐν ὥρᾳ γεύματος ἢ δείπνου μὴ παρουσιάξῃς ποτέ τινα εἰς τὴν οἰκίαν φίλου, μηδὲ σὺ ὁ ἴδιος ἐπισκέπτου φίλαν ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ ἐκτὸς ρητῆς προσκλήσεως.

2. Μὴ φέρῃς μαζῇ σου εἰς τὴν οἰκίαν φίλου καὶ τὸν σκύλον σου, εἴτε διὰ γεῦμα ὑπάγῃς εἴτε δι' ἐπίσκεψιν εἴτε δι' ὅποιανδήποτε ἄλλην αἰτίαν.

3. Προσκαλούμενος παρὰ τινα εἰς γεῦμα μὴ παραλαμβάνῃς καὶ τὰ τέκνα σου, ἐκτὸς ἐὰν ρητῶς προσκληθῶσι καὶ ἦνε ἀνώτερα τῶν ὀκτῶ ἐτῶν. Τὸ αὐτὸ πράττε καὶ εἰς τὰς ἐπισκέψεις καὶ εἰς τὰς ἐσπερινὰς συναναστροφάς.

4. Ἀποδεχόμενος πρόσκλησιν, πρέπει νὰ παρευρίσκησαι ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀκριδῶς τὴν προσδιορισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ προσκλητηρίου ὥραν, οὐδέποτε δὲ βραδύτερον· ἐπιτρέπεται ὅμως 8 ἢ 10 λεπτὰ ταχύτερον.

5. Μόνον οἱ μεγάλοι ἄρχοντες καὶ οἱ ἀγροῖκοι κάμνουν τοὺς ἄλλους νὰ τοὺς περιμένωσι.

6. Κυρία, ἥτις κάμνει νὰ τὴν περιμένωσιν ὑπὲρ τὸ τέταρτον τῆς ὥρας εἶνε γυνὴ ἥτις θέλει νὰ προσενήσῃ ἐντύπωσιν, ἀλλ' ἥτις τόσον ἀνσπιτηδῆως κάμνει τοῦτο, ὥστε ἂν πρὶν εἰσελθῇ ἠδύνατο ν' ἀκροασθῇ παρὰ τὴν θύραν, θὰ ἐπείθετο ἄριστα περὶ τούτου.

7. Ὅταν ἀναγγελθῇ ὅτι ἡ τράπεζα ἠτοιμάσθη, μὴ ὀρμᾶς εἰς τὸ ἐστιατόριον (τραπεζαρεῖον). Περιμένειν ἕως ὅτου ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα δώσωσι τὸ σημεῖον τῆς εἰσόδου.

8. Πρόσφερε τὸν ἀριστερὸν βραχίονά σου εἰς τινὰ τῶν Κυριῶν ἀδιακρίτως καὶ ὀδήγησον αὐτὴν εἰς τὸ ἐστιατόριον.

9. Ὁδηγῶν τὴν Κυρίαν σου θὰ διέλθῃς πρῶτος· αὕτη δὲ σὲ ἀκολουθεῖ χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὸν βραχίονά σου. Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν τὸ νὰ προπεράσῃς Κυρίας θεωρεῖται ἀπρεπές.

10. Ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι Κυρίαί, εἰσελθε τελευταῖος, ἐν δύνανται.

11. Ἄφες νὰ εἰσέλθωσι πρῶτοι οἱ ἀνώτεροί σου καὶ ἐν γένει πάντες ὅσοι κατέχουσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν ἀνωτέραν τῆς ἰδικῆς σου.

12. Ὁ οἰκοδεσπότης συνήθως εἰσέρχεται τελευταῖος, ἢ δὲ οἰκοδέσποινα πρῶτη.

13. Ἐὰν τις ἀποσύρεται τῆς θύρας, προτείνων νὰ διέλθῃς πρῶτος, στάσου καὶ ἀπόδος αὐτῷ τὴν φιλοφροσύνην, ἀλλ' ἐν ἐπιμένῃ, διέλθε εὐχαριστῶν αὐτόν. Ὅλοι ὅμως αὐταὶ αἱ φιλοφρονήσεις τῆς θύρας εἶνε πιθηκισμοὶ καταντήσαντες σήμερον ἀξιογέλαστοι.

14. Πλησιάζων εἰς τὴν τράπεζαν, περιμένει νὰ σοὶ ὀρίσῃσι τὴν θέσιν σου, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ὑπάρχωσι τὰ ὀνόματα τῶν προσκεκλημένων ἐπιτεθειμένα ἐπὶ τῶν χειρομάκτρων καὶ τότε πρότελθε εἰς τὴν θέσιν, ἐν ἧ βλέπεις τὸ ὄνομά σου.

15. Μὴ καθίσῃς, πρὶν ὁ οἰκοδεσπότης δώσῃ τὸ σημεῖον, καθίζων ὁ ἴδιος.

16. Πάντοτε περιμένει νὰ τοποθετηθῶσι πρῶται αἱ Κυρίαὶ πρὶν σὺ ὁ ἴδιος καθίσῃς.

17. Μὴ καθίζῃς ποτὲ μῆτε παραπολύ μακρὰν μῆτε παρὰ πολὺ πλησίον τῆς τραπέζης.

18. Ἐὰν ᾔνε ἀπρεπές τὸ νὰ λάβῃς πρῶτος θέσιν ἐν τῇ τραπέζῃ, ἐπίσης ἀπρεπές εἶνε καὶ τὸ νὰ ἀναπτύξῃς (ἕξιπλώσῃς) τὸ χειρομάκτρον σου πρὸ τῶν ἄλλων.

19. Μὴ ἀναπτύσῃς ἐξ ὀλοκλήρου τὸ χειρομάκτρον· ἀρκεῖ νὰ τὸ ἀπλώσῃς μόνον ἐπὶ τῶν γονάτων σου.

20. Εἰς τὰς Κυρίας μόνον ἐπιτρέπεται νὰ καρφώνωσιν αὐτὸ διὰ καρφίδος κατὰ τὸ δοκοῦν (ὅπως θέλωσι).

21. Μὴ ἀνασύρῃς τὰς περιχειρίδας (τὰ μανίκια) τοῦ ἐδύματός σου, ὡς ἐὰν μέλλῃς νὰ πλύνῃς τὰς χεῖρας.

22. Μὴ ταλαντεύεσαι ποτε (μὴ κουνιέσαι) ἐπὶ τῆς καθέδρας σου.

μηδὲ κάθου ὑπτιος (ξαπλωμένος ἀνάσκελα) ἐπ' αὐτῆς· ἐν ὀλίγοις λάμβανε θέσιν ἀναπαυτικὴν, ἀλλ' εὐπρεπῆ.

13. Πρόσεχε πρὸ πάντων μὴ στενοχωρῆς τοὺς παρακαθημένους μηδὲ κτυπᾶς αὐτοὺς μὲ τὸν ἀγκῶνα ἐν τῇ ζωηρότητι τῶν κινήσεων σου.

24. Πᾶσα χειρονομία βεβιασμένη εἶνε ὀχληρὰ καὶ ἄτοπος.

25. Μὴ περιάγῃς (κινήσῃ ἐδῶ κ' ἐκεῖ) τοὺς πόδας σου ὑπὸ τὴν τράπεζαν.

26. Μὴ θέτῃς τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης.

27. Μὴ μεγαλοφωνῆς, ὡς εἰ ὠμίλεις πρὸς κωφούς.

28. Ἐὰν ἡ συναναστροφή ᾖ γενικὴ, ὀμίλει τόσον δυνατὰ, ὥστε ν' ἀκούεσαι ὑπὸ πάντων· ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι πολλαὶ συνομιλίαι ἰδιαιτεράι, ὀμίλει ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ὅπως μὴ ἐνοχλῆς τὴν συνδιάλεξιν νῶν γειτόνων σου.

29. Ἐὰν ἔχῃς ἀνάγκην ποτηρίου, μαχαίριου ἢ ἄρτου, μὴ καλῆς τὸν ἐπὶ τῆς σκευοθήκης ὑπηρέτην μὲ τὴν λέξιν πα λ λ η κ ά ρ ι, πα ι δ ι (garçon), ὡς συνειθίζεται ἐν τοῖς ξενοδοχείοις, ἀλλὰ κάλει αὐτὸν διὰ τοῦ ὀνόματός του, τὸ ὅποιον ἐὰν δὲν ἤξεύρῃς, ἔρωτᾶς ἵνα μάθῃς· ἀλλὰ τὸ καλλίτερον εἶνε νὰ τὸν προσκαλέσῃς διὰ νεύματος.

30. Μῆτε λέγε μῆτε πράττε τι δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ φιλονικίαν θρησκευτικὴν ἢ πολιτικὴν.

31. Ὅταν ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα διανέμωσι τὸ ἔδεσμα (φαγητὸν) καὶ σοὶ προσφέρωσι παροψίδα (πιάτον), μὴ διαβίβασῃς αὐτὴν εἰς ἄλλον· θὰ ᾔτο τοῦτο ἀντικρὺς ἀγροικία.

32. Εἰς συμπόσιον ἔστω καὶ εἰς τράπεζαν κοινὴν ξενοδοχείου, ἄτοπον εἶνε τὸ νὰ ζητῆς ἢ νὰ δεικνύῃς ὅπερ προτιμᾶς τεμάχιον.

33. Δὲν πρέπει νὰ τείνῃς τὴν παροψίδα σου, ὅπως πρῶτος μεθέξῃς τοῦ ἐδέσματος.

34. Ἐὰν ὁ ζωμὸς σου ᾖ παράπολυ θερμὸς, μὴ φυσᾶς αὐτὸν διὰ νὰ χλιαρθῇ· ἀλλὰ περιμένειν ὀλίγον.

35. Μὴ φέρῃς τὴν παροψίδα εἰς τὸ στόμα διὰ νὰ ρουφήσῃς τὸν ζωμόν· μεταχειρίζου πρὸς τοῦτο τὸ κοχλιάριον.

36. Μὴ λαμβάνῃς συνάμα μετὰ τοῦ κοχλιαρίου καὶ τὸ τρίκρανον (πειρόνιον) πρὸς βρωσίν τοῦ ζωμοῦ.

37. Ἄφες τὸ κοχλιάριον ἐν τῇ παροψίδι τοῦ ζωμοῦ, ὅταν ὁ ὑπὴρέτης ἔλθῃ νὰ ἄρῃ ταύτην.

38. Τοῦναντίον δὲ ἀφαίρει τὸ τρίκρανον καὶ τὸ μαχαίριον ἀπὸ τοῦ ἀβαλοῦς τριβλίου, ὅταν φάγῃς τὸ ἐν αὐτῷ ἔδεσμα, ἐκτὸς ὅταν ἦσαι εἰς μεγάλην οἰκίαν, ὅπου ἀλλάσσουν αὐτὰ εἰς πᾶν ἔδεσμα, ὡς συνειθίζεται ἐν Ἀγγλίᾳ.

39. Δὲν πρέπει νὰ δαγκάνῃς τὸν ἄρτον σου, ἢ νὰ τεμαγίζῃς αὐτὸν προηγουμένως δίκην ἀλλάντος (ὡς σουτζουκιον)· κόπτε δὲ αὐτὸν εἰς κομμάτια, ὅσάκις φέρῃς αὐτὰ εἰς τὸ στόμα διὰ τῶν δύο δακτύλων.

40. Μὴ ἀπλόνης τὸν θούτυρον, τὰ γλυκύσματα καὶ τὰ παρόμοια ἐπὶ τοῦ ἄρτου κομμένου εἰς τμήματα (φελιά). ὁ κωνὸν οὗτος ἔχει ἐξαίρεσιν μόνον, ὅταν λαμβάνῃς θούτυρον μετὰ τούτου.

41. Μὴ κομματίζῃς τὸ κρέας σου, εἰμὴ καθόσον φέρῃς αὐτὸ εἰς τὸ στόμα.

42. Μὴ τρώῃς μετ' ἀπλειστίας (μὲ ἀχορταγίαν) καὶ ὀρυθῆς καὶ μὴ γεμίζῃς παράπολυ τὸ στόμα.

43. Λάμβανε τὸ ἅλας διὰ τῆς αἰγμῆς τοῦ μαχαίριου σου, ἢ διὰ τοῦ κοχλιαριδίου τοῦ ἁλατος· μόνοι οἱ ἀπειρόκαλοι (τσαπατσούλιδες) βάλλουσι τὰ δάκτυλα εἰς τὴν ἅλατοθήκην.

44. Μὴ σπογγίζῃς τὸ ἔμβυμμη (σάλτζαν) τῆς παροψίδος σου μετὰ τὴν ψύγαν τοῦ ἄρτου, ὅπως ὑστερον φάγῃς αὐτήν.

45. Μὴ ὀσφραίνεσσί ποτε (μυρίζῃς) τὸ παρατεθὲν σοι κρέας·

46. Μὴ ρίπτῃς τὰ ὀστά (κόκκαλα) ὑπὸ τὴν τράπεζαν ἢ εἰς τὴν αἴθουσαν (σάλαν) θέτε αὐτὰ ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ τριβλίου (πιάτου) σου.

47. Μὴ περιτρώῃς τὸ ὄπτοῦν ὑπὲρ τὸ θεόν, ὡς οἱ ποντικοὶ καὶ οἱ θῶες (τσακάλια).

48. Ἐὰν εὔρῃς ἐν τῇ παροψίδι σου ἀκάθαρτόν τι πρᾶγμα, π. χ. τρίχα μυῖαν ἢ τι τοιοῦτον, δὸς τὴν παροψίδα εἰς τὸν ὑπὴρέτην χωρὶς ν' ἀναφέρῃς τι, ἵνα μὴ προξενήσῃς θηδῖαν (ἀναγούλιασμα) εἰς τοὺς συνδαιτημόνας.

49. Λάμβανε εἰς χεῖρας τὸ μαχαίριον, ὅταν θὰ τὸ μεταχειρισθῆς· εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν γοῆσιν ἀπόθετε αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

50. Πρόσεχε μὴ ἀνατρέψῃς τὴν ἀλατοθήκην ἢ διασταυρώσῃς τὸ μαχαίριον μὲ τὸ τρίκρανόν σου ἢ θέσῃς τὸ μαχαίριον μὲ τὴν ἀκμὴν τῆς λεπίδος πρὸς τὰ ἄνω, κτλ· δυνατόν νὰ ὑπάρχωσι μεταξύ τῶν συνδαιτυμόνων ἄνθρωποι προληπτικοί, τρομάζοντες δι' αὐτά. Πρέπει νὰ σεβώμεθα τὰς ἀδυναμίας τῶν ἄλλων, ἔτῳσαν καὶ γελοῖαι.

51. Δὲν πρέπει νὰ ἐπικρίνης τὰ παρατιθέμενα, μηδὲ νὰ παραβῆλῃς ἕδρασμα πρὸς ἄλλο παρόμοιον καλλίτερον, τὸ ὁποῖον τάχα ἔφαγες ἀλλαχοῦ.

52. Ἐὰν παρατεθῇ ὀψάριον ἢ κυνήγιον ἢ ἄλλο τι περασμένον ὀπωσοῦν, δύνασαι νὰ μὴ φάγῃς μὲν ἐξ αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀγαπᾷς δεῖν τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ μὴ εἴπῃς ὅτι τὸ εὐρίσκεις πολὺ ἔωλον (μπαγιάτικον).

53. Μὴ ὀμιλῆς ποτε ἔχων τὸ στόμα πλήρες, μήπως ραντίσῃς τοὺς πλησίον σου μὲ τὰς ἐκ τοῦ στόματός σου ἐκφευγούσας ρανίδας.
(ἀκολουθεῖ).

Τὰ μηνύματα τοῦ θανάτου.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Γ. Β.).

Τὸν παλαιὸν καιρὸν ὠδοποροῦσε μίαν φορὰν ἕνας γίγας (ὑψηλὸς καὶ μεγαλόσωμος ἄνθρωπος) εἰς τὸν βασιλικὸν δρόμον· ἐκεῖ ἀπαντᾷ αὐτὸν ἕξαφρα ἀγνώριστός τις καὶ κρᾶζει « Στάσου, μὴ προχωρῆς περαιτέρω. » — « Τί; εἶπεν ὁ γίγας, σὺ ἀνθρωπάριον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ δύναμαι νὰ συνθλίψω (ζουλίσω) μεταξύ τῶν δακτύλων μου, σὺ θέλεις νὰ μὲ ἐμποδίσῃς τὸν δρόμον; Τίς εἶσαι σὺ, ὅστις τολμᾷ νὰ ὀμιλῆς μὲ τόσην αὐθάδειαν; » — « Ἐγὼ εἶμαι ὁ θάνατος, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, εἰς ἐμὲ οὐδεὶς ἀντιστέκεται, καὶ σὺ χρεωστεῖς εἰς τὴν προσταγὴν μου νὰ ὑπακούσῃς. » Ὁ γίγας ὅμως δὲν ἤθελε νὰ ὑπακούσῃ καὶ ἤρρισε νὰ παλαίῃ μὲ τὸν θάνατον. Ἐπάλασαν πολλὴν ὥραν καὶ ἐπὶ τέλους ὁ γίγας ἐνίκησε τὸν θάνατον καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του· ὁ δὲ θάνατος ἔκειτο πλησίον τινὸς βράχου καὶ ἦτο τόσον ἀδυνατισμένος, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγερθῇ. » Τί θὰ ἀπογίγη, εἶπεν, ἐὰν ἐγὼ ἕξακολουθῶ νὰ κείτωμαι ἐδῶ εἰς τοῦτον τὸν

παράμερον τόπον; Δὲν θὰ ἀποθνήσκη κανεὶς πλέον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θὰ γεμισθῆ τόσον ἀπὸ ἀνθρώπους, ὥστε δὲν θὰ ἔχωσι θέσιν μήτε νὰ στεκῶνται ὁ ἓνας πλησίον τοῦ ἄλλου. Ἐντοσούτω ἔφθασεν ἄλλος ὁδοιπóρος νεώτερος καὶ δυνατός· διαβαίνων ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τραγηδῶν ἔρριψε τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν γίγαντα· ἀφοῦ εἶδεν αὐτὸν εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν, τὸν ἐλυπήθη καὶ πλησιάσας τὸν ἐσήκωσε καὶ τοῦ ἔδωκε νὰ πῆ δυναμωτικόν τι καὶ ἔμεινεν ἕως ὅτου τὸν συνέφερε. «Γνωρίζεις, εἶπεν ἐκεῖνος, ἀφοῦ συνῆλθε, τίς εἶμαι ἐγώ;» «Ὁχι, ἀπεκρίθη ὁ ὁδοιπóρος, δὲν σὲ γνωρίζω.» «Ἐγὼ εἶμαι ὁ θάνατος· ἐγὼ κανενὸς δὲν κάμνω χάριν, καὶ οὐδὲ διὰ σὲ δύναμαι νὰ κάμω ἐξάρεσιν· διὰ νὰ ἰδῆς ὅμως ὅτι γνωρίζω τὸ καλὸν τὸ ὁποῖον μοῦ ἔκαμες, σοῦ ὑπόσχομαι ὅτι δὲν θὰ σοῦ ἔλθω ἐξαφνα, ἀλλὰ θὰ σοῦ στείλω μήνυμα πρὶν ἔλθω νὰ σὲ πάρω.»

Καὶ τοῦτο κέρδος εἶνε, εἶπεν ὁ νέος, νὰ γνωρίζῃ τις πότε θὰ ἔλθῃ ὁ θάνατος καὶ πόσον καιρὸν θὰ μένῃ ἀμέριμνος. ¹ Ἐξηκολούθησε λοιπὸν τὸν δρόμον του χαίρων διὰ τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποῖαν ὁ θάνατος τῷ ἔδωκε. Ἡ νεότης ὅμως καὶ ἡ ὑγεία γρήγορα τὸν ἀπεχαίρετιταν· ἤλθον ἀρρωστία καὶ πόνοι, οἱ ὅποιοι ἡ ὄψλων αὐτόν. «Δὲν θὰ ἀποθάνω, εἶπε καθ' ἑαυτόν, διότι ὁ θάνατος θὰ με τὸ μηνύσῃ προτῆτερα. Ἀφοῦ αἱ κακαὶ ἡμέραι τῆς ἀσθενείας παρῆλθον καὶ ἠσθάνθη τὸν ἑαυτόν του ὑγιῆ, ἤρχισε πάλιν νὰ ζῆ μὲ χάριν καὶ νὰ περνᾷ τὸν καιρὸν του εἰς φαγοπότια καὶ διασκέδασεις. Ἐξαφνα ὅμως ἡμέραν τινα τὸν ἐκτύπησέ τις ἐλαφρὰ εἰς τὸν ὦμον, αὐτὸς δὲ στράψας εἶδε τὸν θάνατον πλησίον του καὶ λέγοντα· «Ἀκολουθεῖται! ἤλθεν ἡ στιγμή τοῦ ἀποχωρισμοῦ σου ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον.»—«Πῶς! ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, θέλεις νὰ ἀναιρέσῃς τὸν λόγον σου; δὲν μοῦ ὑπεσχέθης ὅτι πρὶν ἔλθῃς ὁ ἴδιος, θὰ μοῦ στείλῃς μήνυμα; ἐγὼ δὲν ἔλαβα κανέν τοιαῦτον.»—«Σιώπα! ἀπεκρίθη ὁ θάνατος· δὲν σοῦ ἔστειλα ἕως τότε τόσα μηνύματα; Δὲν ἤλθεν ὁ πυρετός ², ὅστις σὲ ἀδυνατίσει; δὲν σοῦ ἤλθεν ἡ σκοποδινία ³; δὲν σοῦ ἤλθεν ἡ ἀδυναμία εἰς τὰ γόνατα; ἡ βόη εἰς τὰ ὦτα σου; ἡ ὀδοντοαλγία ⁴

¹ ξένοιατος, ² παροξυσμός, ³ ζαλάδα, ⁴ ὀδοντόπονος.

δὲν σὲ ἠνώχλησε ; τὸ σκοτὸς δὲν ἐκόντυνε τὸ φῶς σου ; Πρὸ πάντων δὲν σὲ ἐνθυμίζει ὁ ἀδελφός μου ὕπνος καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ξιμέ ; ὅταν κοιμᾶσαι τὴν νύκτα, δὲν εἶται σχεδὸν ἀποθιμένος ; » ὁ ἄνθρωπος δὲν ἤξευρε τί ν' ἀποκριθῆ· παρεδόθη λοιπὸν εἰς τὴν τύχην του καὶ ἐπροχώρησε μετὰ τοῦ θανάτου περαιτέρω.

Φυσικὴ Θεογνωσία.

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 207).

Μετὰ ταῦτα ἐπροχώρησεν ὀλίγον περαιτέρω, προσέχων πάντοτε νὰ μὴ πατήσῃ τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα ἄνθη, τὰ ὅποια ἐνόμιζεν ὅτι ἦσαν σκορπισμένα ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐξάφνα εἶδε μικρὸν τι ἄρνιον, τὸ ὁποῖον ἦτο πλαγιασμένον ἐπάνω εἰς τὰ ὄροσερὰ χορταράκια, καὶ χαρούμενος ἔτρεξε πρὸς αὐτὸ φωνάζων. « Ἐν ἄρνάκι, ἐν ἄρνάκι ! » Τὸ ἄρνιον ἐσηκώθη καὶ ἤρχισε νὰ βληχᾶται (φωνάζει). Ὁ μικρὸς Ἑρρῖκος ἀπεμακρύνθη τρομασμένος καὶ ἀνεφώνησε. « Τί εἶνε τοῦτο; τὸ ἄρνιον ἔχει ζωὴν, δύναται νὰ περιπατῇ, καὶ ἔχει φωνήν, ἐνῶ ὅσα ἔως τώρα εἶδα ἐγὼ εἰς τὸ σπήλαιον ἦσαν ἄφωνα, ἄψυχα καὶ ἀκίνητα. Τί θαῦμα! πῶς ἄραγε ἔδωκε τὴν ζωὴν εἰς αὐτὸ τὸ ἄρνιον; » — Ἐπεθύμησε νὰ συνομιλήσῃ μὲ τὸ ἄρνιον, καὶ τοῦ ἔκαμε διαφόρους ἐρωτήσεις· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄρνιον μόνον ἐβληχᾶτο, ὁ Ἑρρῖκος ἔλυπεῖτο διότι τοῦ ἀπεκρίνετο πάντοτε μὲ φωνά, τὰς ὁποίας δὲν ἐνοοῦσε.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐφάνη ἐκεῖ ἕνας νέος ποιμὴν, εὐμορφὸν καὶ δυνατὸν παλληκαράκι ξανθὸν καὶ ῥοδοκόκκινον, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ ἔχασε τὸ ἄρνιον περιεφέρετο καὶ ἀνεζήτηε αὐτό. Ὁ νέος οὗτος ἔδλεπε τὸ παιδίον πρὸ πολλοῦ, στεκόμενος ἀπὸ μακρὰν, ἀλλὰ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐνοήσῃ τί παιδίον ἦτο· τοῦτο πάλιν ἐφοβήθη, ὅταν εἶδε τὸν ποιμῆνα. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐχαιρέτισεν αὐτὸ μὲ τρόπον πολὺ φιλικόν, ὁ Ἑρρῖκος ἔλαθε θάρρος καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. « ὦ! πόσον ὠραῖος ἄνθρωπος εἶσαι, ἀλλὰ εἶπέ μοι παρακαλῶ σε (καὶ ταῦτα λέγων ἐξέτεινε τὰς χεῖράς του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ πρὸς τὴν γῆν), τοῦτο τὸ μέγιστον σπήλαιον εἶνε ἐδικόν σου (α); μὲ δέχου νὰ μεῖνω καὶ ἐγὼ

(α) Ἐπειδὴ τὸ παιδίον δὲν εἶχεν ἰδεῖ τίποτε ἄλλο ἔως τότε, παρὰ τὸ σπήλαιον τῶν ληστῶν, νομίζει ὅλον τὸν κόσμον μέγα σπήλαιον.

μαξῆ σου καὶ μετὸ ἄρνιον σου;» — Ὁ νέος ποιμὴν δὲν ἐδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τί λέγει τὸ παιδίον, καὶ τὸ ἐνόμισε κατ' ἀρχὰς ὅτι εἶχε χαμένον τὸ λογικόν του· ἠρώτησε δὲ αὐτό, πῶς εὑρέθη εἰς τοῦτο τὸ μέρος; Ὅταν ὅμως τὸ παιδίον εἶπε πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐβγήκεν ἀπὸ τὸ ὑπόγειον, καὶ τῷ ἐδιηγήθη περὶ τῆς γραίας τσιγκάνας καὶ τῶν ἀγρίων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἐκατοίκουν εἰς τὸ σπήλαιον, ὁ ποιμὴν ἐκυριεύθη ἀπὸ μέγαν φόβον καὶ ταραχήν. Εὐσπλαγχνισθεὶς λοιπὸν τὸ παιδίον, ἔλαβεν αὐτὸ μετὴν μίαν χεῖρα καὶ τὸ ἄρνιον μετὴν ἄλλην καὶ ἔφυγεν, ὅσον ἐδύνατο γρήγορα, ὡς νὰ τὸ ἐκυνήγουν οἱ λησάι.

Εἰς τὸ ἐκεῖ πλησίον ὄρος ἐκατοίκει σεβάσμιος ἐρημίτης, γέρον σχεδὸν ὀγδοήκοντα ἐτῶν, ὀνομαζόμενος Πολύκαρπος, ὅστις ἐτιμᾶτο πολὺ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων διὰ τὴν παιδείαν καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὰς ἄλλας αὐτοῦ ἀρετάς· πρὸς τοῦτον λοιπὸν ἐσκέφθη ὁ νέος ποιμὴν νὰ φέρῃ τὸ παιδίον. Ἡ κατοικία τοῦ ἐρημίτου, ἣ ὅποια δὲν εὑρίσκετο πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἐκεῖ, ἦτο κτισμένη εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ὄρους πλησίον εἰς τὴν λίανην· διὰ τοῦτο ἦτο καὶ πολὺ εὐχάριστος καὶ οἱ χωρικοὶ τὴν ὀνόμαζαν μικρὸν παράδεισον. Ὁ οἰκίσκος (σπητάκι) αὐτοῦ ἦτο κτισμένος εἰς τὸ μέσον τοῦ κήπου ἀνάμεσα εἰς καρποφόρα δένδρα καταφορτωμένα ἀπὸ ὠραία ἄνθη· ὀλίγον μακρὰν ἔβλεπέ τις διάφορα λαχανικά, ἄμπελον καὶ χωράφιον σπαρμένον σῖτον· καὶ ὅπου ἀκόμη μεταξὺ τῶν βράχων ἔμενον ὀλίγος τόπος, ἔβλεπέ τις μέγα τι δένδρον με καρποὺς ἢ διάφορα δενδρουλάκια γεμάτα ἀπὸ ἐξαιρετα ἀπίδια· εἰς τὴν κορυφὴν δὲ βράχου τινας ἦτο κτισμένον μικρὸν μὲν ἀλλὰ ὠραιότατον ἐξωκλήσιον, εἰς τὸ ὅποιον ὁ ἐρημίτης ἀνέβαινεν ἀπὸ στενὴν κλίμακα, τὴν ὅποιαν ὁ ἴδιος εἶχε σκαλίσει ἐπάνω εἰς τὸν βράχον.

Τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὅποιαν ὁ νέος ποιμὴν ἤνοιξε τὴν καγκελωτὴν θύραν τοῦ κήπου καὶ ἐμβῆκε μετὸν Ἐρρίκον, ὁ σεβάσμιος γέρον ἐκάθητο ἐπάνω εἰς ξύλινον θρανίον ὑποκάτω μιᾶς μηλέας· ἔμπροσθέν του ὑπῆρχε ξυλίνη τράπεζα καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν μέγαν καὶ καλοδεμένον βιβλίον, τὸ ὅποιον μετὰ πολλὴν εὐλάβειαν ἀνεγίνωσκεν. Αἱ ὀλίγαι τρίχες, αἱ ὅποια ἐστεφάνωναν τὴν φαλακρὰν αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ τὰ μακρὰ γένειά του ἦσαν κατάλευκα ὡς χιών·

αἱ παρειαὶ τοῦ (μάγουλα) ὅμως ροδοκόκκινοι καὶ ἀνθηραὶ καθὼς
νεανίσκου.

Ὁ ἀγαθὸς οὗτος γέρον ἐδέχθη καὶ τοὺς δύο μὲ πολλὴν εὐχαρί-
στησιν καὶ κατεφίλησεν αὐτούς· ἤκουσε δὲ μὲ προσοχὴν τὰ ὅσα ὁ
νέος ποιμὴν τῷ ἐδιηγήθη περὶ τοῦ παιδίου, ἔλαβεν αὐτὸ ὡς ἄλλος
πατὴρ εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ἠρώτησε πῶς ὀνομάζεται· διότι ἐ-
νόησεν ὅτι τὸ παιδίον κατήγετο ἀπὸ εὐγενῆ οἰκογένειαν καὶ εἶχε
κλαπῆ ἀπὸ ληστὰς. « Ἀφῆτε τὸν μικρὸν πλησίον μου, εἶπε πρὸς
τὸν νέον ποιμένα, καὶ πρότεγε μὴ εἴπῃς εἰς κενόν τιποτε. Ἐλ-
πίξω ὅτι οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου θὰ εὐρεθῶσιν· ἄς μὲνῃ λοιπὸν ἐδῶ,
ὅπου θὰ ἦνε κάλλιστα προσφυλαχμένον ἀπὸ τοὺς ληστὰς, οἱ ὅποιοι
ἀποφεύγουν τὴν ἐρημικὴν ταύτην κατοικίαν μου ὡς τὴν πυρκαϊάν,
διότι χρυτὸν μὲν καὶ ἄργυρον δὲν εὐρίσκουν εἰς ἐμέ, καλὰς δὲ συμ-
βουλάς, αἱ ὅποια ἀξίζουσιν πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὸν χρυτὸν καὶ
τὸν ἄργυρον μισοῦν ἐκεῖνοι. Πρὸς δὲ τὸ παιδίον εἶπεν· ἀγαπητέ
μου Ἐρρίκε, εἰς τὸ ἐξῆς ἐγὼ θὰ ἦμαι ὡς πατὴρ σου, καὶ θὰ φρον-
τίσω νὰ εὕρω τοὺς γονεῖς σου καὶ νὰ σὲ παραδώσω εἰς αὐτούς ».
Ἐπειτα ἐπρόσφρην εἰς αὐτούς γάλα καὶ ἄρτον διὰ νὰ γευματίσω-
σιν· ὁ δὲ νέος ποιμὴν ἀφῶ ἀνεπαύθη ὀλίγον, ἔλαβε τὴν ποιμεν-
κὴν ράβδον του, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ποιμνίον του· ἀλλ' ὁ μι-
κρὸς Ἐρρίκος ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ κρατῶν αὐτὸν ἀπὸ τὸ φόρεμα
δὲν τὸν ἄφηνε νὰ ἀναχωρήσῃ. Τότε ὁ νέος ποιμὴν τῷ ὑπεσχέθη,
ὅτι γρήγορα πάλιν θὰ ἐπανέλθῃ καὶ ἐχάριτεν εἰς αὐτὸν τὸ μικρὸν
ἀρνίον, διὰ τὸ ὅποῖον ὁ Ἐρρίκος ἐχάρη μεγάλως.

Ἀφῶ ἀνεχώρησεν ὁ νέος ποιμὴν, ὁ φιλόνηθρωπος γέρον ἐκά-
θισε πλησίον τοῦ παιδίου διὰ νὰ συνομιλήτῃ μὲ αὐτό. « Ἀγα-
πητέ μοι Ἐρρίκε, ἤρχισε νὰ λέγῃ, δὲν γνωρίζεις τίποτε διὰ τοὺς
γονεῖς σου; »

« Ὁ βέβαια ἔχω εἰς τὸ θυλάκιόν μου (τσέπη) μίαν ὥραιαν μη-
τέρα, ἀτεκρίθη τὸ παιδίον. Ἴδου δύνασαι νὰ τὴν ἴδῃς; » καὶ ἐνῶ
ἔλεγε ταῦτα, ἔδωκεν ἀπὸ τὸ θυλάκιόν του τὴν μικρὰν εἰκόνα, τὴν
ὅποیان ἐφύλαττε κλειμμένην μέσα εἰς ὥραιαν θήκην· τὸ δούτυγες
παιδίον, τὸ ὅποῖον δὲν εἶχεν ἴδῆ ποτὲ τὴν εἰκόνα τῆς μητρός του
εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἐθαύμασε διὰ τὴν ὥραιότητά καὶ λαμπρότητα

τῆς εἰκόνας· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ του ἐθαμβώθησαν ἀπὸ τὴν λάμψιν τῶν ἀδαμάντων, οἱ ὁποῖοι ἐττόλιζον αὐτήν.

« Πόσον λαμπρὸν εἶνε ἐδῶ τὸ φῶς! » εἶπε τὸ παιδίον. « Τίς ἤγαψεν ἐκεῖ ἐπάνω τὸν λαμπρὸν ἐκεῖνον λύχνον, ὁ ὁποῖος φωτίζει ὅλα τὰ πράγματα; ἐγὼ ἀπὸ τὴν πολλὴν λάμψιν δὲν εἶμπορῶ οὔτε μίαν στιγμὴν νὰ κυττάξω πρὸς αὐτόν. Ἐκεῖνος ὁ λύχνος, τὸν ὁποῖον εἴχομεν εἰς τὸ σπήλαιον, ὡς πρὸς αὐτόν ἦτο σκοτεινὸς καὶ ἀδύνατος. Ἀπὸ τί προέρχεται τοῦτο ὅτι ὅλον ἐν προχωρεῖ ὑψηλότερα; Ὅταν κατὰ πρῶτον εἶδον αὐτόν, ἐράνῃ ὀπίσω ἀπὸ ἐν βουρῶν καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν τόσον ὑψῆθη, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν ἐγγίσω καὶ ἄνευθαινον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πλέον ὑψηλοῦ δένδρου. Πῶς λοιπὸν γίνεται τοῦτο, καὶ κινεῖται τόσον ἐλεύθερα; εἰς κανὲν μέρος δὲν φαίνεται σχοινίον ἀπὸ τὸ ὁποῖον νὰ κρέμεται· τίς λοιπὸν σύρει αὐτὸν ἐπάνω; τίς εἶμπορεῖ νὰ ἀναβῆ τόσον ὑψηλὰ διὰ νὰ θάλη ἔλαιον εἰς τὸν λύχνον. (ἰκολοθεῖ).

Ἡ μικρὰ μάρτυς.

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ, εἰς τινὰ μικρὴν πόλιν τῆς Ἀγγλίας, ἐν κοράσιον μόλις ἐνέα ἐτῶν προσεκλήθη ὡς μάρτυς ἐναντίον κλέπτου. Ἡ κλοπὴ εἶχε συμβῆ ἐν τῇ οἴκῳ τοῦ πατρὸς τῆς μικρᾶς κόρης, καὶ αὕτη εἶχε εἶδεν τὸν κλέπτην· ἡ μαρτυρία τῆς ἐπομένως ἦτο πολλὴ ἀναγκαία. Ὁ ὑπερασπίζων τὸν κλέπτην δικηγόρος δὲν ἐπεθύμει ἢ μικρὰ αὕτη κόρη νὰ παρουσιασθῆ ὡς μάρτυς, διότι ἐγνώριζεν ὅτι ἡ κατάθεσις τῆς ἦτον ἱκανὴ νὰ καταδικάσῃ τὸν πελάτην του ὅθεν, ὅτε αὕτη παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ ἵνα ἐξετασθῆ, τῇ εἶπεν — Αἰμώλια, γνωρίζεις τί πρᾶγμα εἶνε ὁ ὄρκος; — Δὲν ἐννοῶ τί μ' ἐρωτᾷ, Κύριε, εἶπεν αὕτη. — Χάριν τῆς δικαιοσύνης, εἶπεν ὁ δικηγόρος πρὸς τὸν δικαστήν, ἐπικλοῦμαι τὴν προσοχὴν σας εἰς ὅ,τι εἶπεν αὕτη δὲν ἠξιώθη τί πρᾶγμα εἶνε ὁ ὄρκος· λοιπὸν κατὰ τὸν νόμον δὲν εἶνε ἀρμόδιος μάρτυς· ἡ κατάθεσις τῆς δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτή. — Ἀξίωμεν, εἶπεν ὁ δικαστής. Ἐλθέ ἐδῶ, μικρὰ μου. Εἰπέ μοι, ὠρκήσθη ποτὲ ἄλλοτε; Τὸ πρόσωπον καὶ ὁ τράχηλος τῆς κατεκοκκίνησαν· αὐλοφρεθείτα δὲ ὀλίγον, ἀπεκρίθη. Ὅχι! Κύριε,

— Δὲν ἐνοῶ ψευδῆ ὄρκον, εἶπεν ὁ δικαστής· Παρέστης ποτὲ ἄλλοτε ὡς μάρτυς ἐνώπιον δικαστοῦ ; — Ὅχι, Κύριε, εἶπεν ἡ κόρη· — Γνωρίζεις τί βιβλίον εἶνε τοῦτο ; εἶπεν ὁ δικαστής, δεικνύων εἰς αὐτὴν τὴν Ἁγίαν Γραφήν. — Μάλιστα, Κύριε· ἡ Γραφή. — Ἀνεγνώσθης ποτὲ τὸ βιβλίον τοῦτο ; — Μάλιστα, Κύριε· ἀναγινώσκω τοῦτο καθ' ἑκάστην. — Γνωρίζεις τί εἶνε ἡ ἅγια Γραφή, παιδίον μου ; — Εἶνε ὁ λόγος τοῦ ὑψίστου Θεοῦ. — Τώρα, φιλιτάτον μοι κοράσιον, θές τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τῆς βίβλου ταύτης. Ἡ κόρη ἔθηκε τὴν χεῖρά της ἐπ' αὐτῆς, τρέμουσα. Τότε ὁ δικαστής ὑπηγόρευεν εἰς αὐτὴν τὸν τύπον τοῦ ὄρκου, ὃν πρέπει νὰ εἴπῃ ὁ ὀρκιζόμενος. Μετὰ τὴν χεῖρά της ἐπὶ τῆς Γραφῆς αὐτῆ εἶπεν, « ὀρκίζομαι ἐπισήμως ὅτι, ὅσα μέλλω νὰ εἴπω εἶνε ἡ ἀλήθεια, αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἡ ἀλήθεια. Οὕτως εἶη μοι ὁ Θεὸς βοηθός. » Τώρα, ἐράσιμόν μοι κοράσιον, εἶπεν ὁ δικαστής, ὠρκίσθης ὡς μάρτυς. Γνωρίζεις ὁποῖον θὰ ἦεν τὸ ἀποτέλεσμα, ἐὰν δὲν εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν ; — Μάλιστα, Κύριε. — Ποῖον ; — Ὅθι φυλακισθῶ. — Καὶ οὐδὲν πλεόν ; — Μάλιστα, Κύριε· δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ὑπάγω εἰς τὸν οὐρανόν. — Πῶς γνωρίζεις τοῦτο ; — Αὐτὴ ἔλαβε τὴν Γραφήν καὶ μὲ μεγάλῃ εὐκολίαν στρέφουσα τὰ φύλλα της εὔρε τὸ κ' κεφάλαιον τῆς ἐξόδου, τὸν 16ον στίχον καὶ ἀνέγνωσεν· οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ. Ἐμαθα τοῦτο, εἶπε, πρὶν δυνηθῶ ν' ἀναγινώσκω τὴν ἱεράν ταύτην βίβλον. — Σοὶ εἶπέ τις ὅτι ἔπρεπε νὰ παρασταθῆς ὡς μάρτυς ἐν τῇ τοιαύτῃ περιστάσει ; ἠρώτησεν αὐτὴν ὁ δικαστής. — Μάλιστα, Κύριε. Ἀκούσασα ἡ μήτηρ μου ὅτι ἐπρόκειτο νὰ προσκληθῶ ὡς μάρτυς μ' ἐπῆρην εἰς τὸν κοιτῶνά της καὶ μ' ἐπρόσταξεν νὰ τῇ εἴπω τὰς 10 ἐντολάς· ἀφοῦ δὲ τὰς εἶπα, ἀμφότεραι ἐγονυπετήσαμεν καὶ προσηυχῆθημεν ὅπως δυνηθῶ νὰ ἐννοήσω ὁπόσον κακὸν θὰ ἦτο νὰ ψευδομαρτυρήσω κατὰ τοῦ πλησίον μου καὶ ὅπως ὁ Θεὸς μὲ βοηθήσῃ νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν ἐγίνετο ἀνάγκη νὰ ὑπάγω εἰς τὸ δικαστήριον τὴν ἑπαύριον. Καὶ ὅταν σήμερον ἀνεχώρουν ἀπὸ τὴν οἰκίαν, ἡ μήτηρ μου μὲ ἠσπάσθη καὶ μοι εἶπεν « ἐνθυμοῦ τὴν ἐνάτην ἐντολήν, καὶ προσέτι ὅτι ὁ Θεὸς θ' ἀκούσῃ λέξιν πρὸς λέξιν ὅλα ὅσα θὰ εἴπῃς εἰς τὸ δικαστήριον. — Πιστεύεις τοῦτο ; ἠρώτησεν ὁ δικαστής, ἐνῶ ἐν δάκρυ ἠετινοβόλησεν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ

του, καὶ τὸ χεῖλος του ἔτρεμεν ἐκ συγκινήσεως. — Μάλιστα, Κύριε, εἶπε τὸ κοράσιον, διὰ τρόπου δεικνύοντος ὅτι ἐνόει ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἔλεγεν. — Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογήσῃ, παιδίον μου, εἶπεν ὁ δικαστής, ἔχεις καλλίστην μητέρα. Ἡ κατάθεσις τῆς μάρτυρος ταύτης πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ· ἐὰν ἐκρινόμην ὡς ἐγκληματῆς σήμερον, καὶ ἤμην ἀθῶος τῆς κατηγορίας, θάπαρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ μὲ δώσῃ μάρτυρα ὡς τοῦτο τὸ κοράσιον. Ἄς ἀνακριθῇ, κύριοι.

Ῥωραῖον μάθημα ἐκ τῆς φωτογραφίας.

Οὐχὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, οἱ διδάσκαλοι σχολείου τινος ἠθέλησαν νὰ φωτογραφηθῶσιν ὅλοι ὁμοῦ· ὅθεν ἔλαβον ἐπὶ τῆς κλίμακος αὐτοῦ ὁ καθείς τὴν θέσιν του. Εἰς ὅμως μετὰξὺ τούτων, ἀνὴρ κοῦφος καὶ οἰηματίας, ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι ὑπερεῖχεν ὅλους τοὺς συναδέλφους του, ἠθέλησε καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην νὰ μὴ ᾔνε κατώτερος κανεὸς· διὰ τοῦτο ἔλαβε θέσιν ὑπεράνω καὶ αὐτοῦ τοῦ Σχολάρχου. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας ὅλοι ἐπλησίασαν διὰ νὰ ἴδωσι τὸ ἀποτέλεσμα. Ὁ δὲ οἰηματίας διδάσκαλος, ὅστις ἔνεκα τῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν ἐξέλεξε, παριστάνετο εἰς τὸ φωτογράφημα πολὺ μικρότερος, σχεδὸν μικροσκοπικός, « Παραδοξόν, ἀνεφώνησε, διὰ τί ἐγὼ φαίνομαι ἐνταῦθα πολὺ μικρότερος τῶν ἄλλων; » — « Διότι εἰς τὴν φωτογραφίαν, » προσέθεσε μὲ πολλὴν εὐφυΐαν ὁ φωτογράφος, « ὁ ὕψων ἑαυτὸν ταπεινοῦται. » οἱ δὲ συνάδελφοί του, οἵτινες ἐγνώριζον τὸν χαρακτῆρα τοῦ διδασκάλου, ἀκούσαντες τὴν ἀπελθὴ ταύτην διδασκαλίαν τοῦ φωτογράφου, ἐξεκαρδίσθησαν εἰς τὰ γέλια. Ὁ ταπεινωθεὶς διδάσκαλος ἀνεχώρησε σκεπτόμενος τὸ ἐκ τῆς φωτογραφίας πικρὸν ἀλλὰ καὶ διδακτικὸν μάθημα.

Ἀρχὴ τῆς προφορικῆς γλώσσης.

Ἡ γλῶσσα δὲν ἐφευρέθη ἀνευ λογισμοῦ καὶ γνώσεως· ἀλλ' ὁ νοῦς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ λογισμὸν καὶ γνώσιν ἐὰν δὲν ἔχῃ γλῶσσαν· ἡ γλῶσσα λοιπὸν πρέπει νὰ ἐδῶθῃ προλαβόντως πρὶν ὁ ἄνθρωπος γίνῃ λογικὸν πλάσμα καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ διδάξῃ αὐτὸν εἰμὴ ὁ Θεός.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἁμαρτίας.

Τίς ἐπήνεγκε τὴν πτώσιν τῶν ἀγγέλων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς ἐξώρισε τοὺς προπάτορας ἡμῶν ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς ἔφερε τὸν θάνατον ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ πάσας τὰς θλίψεις καὶ δυστυχίας ἡμῶν ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς κατέστησε τὸν θάνατον βασιλεῖα τοῦ θρόνου ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς κατεβίβασε τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐκ τῆς μοκκρίας βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα στήσῃ τὴν κατοικίαν του μεταξύ τῶν κατοικιῶν τῆς ἀνθρωπίνου ἀθλιότητος ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς ἔκαμεν αὐτὸν διὰ τὴν βαλλούσης ἀγάπης « ἀνθρωπὸν θλίψεως καὶ δόκιμον ἀσθενείας » καὶ τέλος καθήλωσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ; Ἡ ἁμαρτία. Αὕτη ἦν αὖτε τὰς φλόγας τοῦ ἕδου καὶ αὕτη θά ἦνε ἡ καυστικὴ ὕλη ἡ τρέφουσα αἰωνίως ταύτας τὰς φλόγας. — Τίς προσενεῖ τὸ μῖτος ἐν τῇ ψυχῇ κατὰ τοῦ πλησίον ; Ἡ ἁμαρτία. Τίς παροτρύνει τὸν ἀπειθῆ υἱὸν νὰ μὴ ὑπακούῃ εἰς τοὺς γονεῖς ; Ἡ ἁμαρτία. — Τίς ἐπὶ τέλους ἀνάπτει τὰς φρικώδεις φλόγας τῆς συνειδήσεως ; Ἡ ἁμαρτία. — « Μὴ οὖν βασιλευτέω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακοῦειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ· μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα τῆς ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ. (Ρωμ. 5'. 12, 13).

Ἐπὶ τὰ σπάνια φαινόμενα.

α. Ἄνθρωπος πλούσιος εὐχκριζούμενος τῇ ἑαυτοῦ τύχῃ. β. Ἄνθρωπος διακρινόμενος μὲν διὰ τῆς ἀγχινοίας καὶ μὴ διακρινόμενος ἐπίσης δι' ἐλαττωμάτων. γ. Ἀλλοκὴς γηράσας. δ. Παιδαγωγούμενος γνοὺς ἑαυτὸν. ε. Δοκησίσοφος μὴ ἐπαινούμενος μεγάλως τῇ ματαιότητι τῆς σπουδῆς. ς. Κόρη φαινομένη μὲν ὡραία εἰς πάντα, οὐχὶ δὲ εἰς ἑαυτήν. Καὶ ζ. Νομικὸς μὴ ὠν ἀπαταίων.

Ἡ προσευχή.

Ἡ προσευχὴ εἶνε ἡ κλεῖς, ἥτις στρεφομένη διὰ τῆς χειρὸς τῆς πίστεως ἀνοίγει πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ Θεοῦ.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

Περὶ ἐθιμοταξίας ἐν ὥρᾳ τραπέζης.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 216).¹

54. Ὅταν τρώγῃς, μὴ κάμνης κρότον μὲ τὰς σιαγόνας σου, πρὸ πάντων δὲ τρώγε μετ' ἄκρας καθαριότητος.

55. Μὴ σπογγίζῃς τὰ δάκτυλά σου ἐπὶ τοῦ τραπεζομανδύλου ἀλλ' εἰς τὸ χειρόμακτρον σου. Οἱ Ἄγγλοι σπογγίζουσι αὐτά, ὡς καὶ τὸ μαχαίριον, ἐπὶ τεμαχίου ἄρτου· ἐν Γαλλίᾳ ὁμῶς τοῦτο δὲν συνειθίζεται.

56. Μὴ φέρῃς τὸ κρέας εἰς τὸ στόμα διὰ τῶν δακτύλων, ἀλλὰ διὰ τοῦ τρικράνου σου.

57. Ὅταν φάγῃς ὠν θραστόν, μὴ ἀφήσῃς τὸ κέλυφος (τσώφλιον) ἐν τῷ τρυβλίῳ, ἀλλὰ σύνθλασον (σύντριψον) αὐτὸ διὰ τοῦ μαχαίριου σου.

58. Ὅταν σοὶ παρουσιάζεται τὸ κοινὸν τρυβλίον, μὴ γεμίζῃς τὴν παροψίδα σου, καθὼς κάμνουσι οἱ κτίσται, ἀλλὰ λάμβανε μετὰ διακρίσεως· ἔχεις πάποτε τὸν καιρὸν νὰ λάβῃς καὶ πάλιν, ἐὰν θελήσῃς.

59. Μὴ λαμβάνῃς τὸ φαγητὸν διὰ τοῦ ἰδιαιτέρου τρικράνου σου, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἐν τῷ κοινῷ τρυβλίῳ. Κράτει δὲ καὶ τὸ τρίκρανόν σου διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρός, ἐὰν θέλῃς νὰ ἦσαι ἐκ τῶν ἀκολουθούντων τὴν τελευταίαν συνήθειαν. Κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ εὐρίσκειαι εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀλλάσῃς κατὰ πᾶσαν στιγμὴν χεῖρα, ὅπως κρατῆς τὸ μαχαίριον ἢ τὸ τρίκρανον.

60. Μὴ σπογγίζῃς τὸ ποτήριον μὲ τὸ χειρόμακτρον, πρὶν πίνῃς· τοῦτο θὰ ἦτο σιωπηλὴ κατηγορία ρυπαρότητος κατὰ τῆς οἰκίας, εἰς ἣν εὐρίσκειαι.

61. Πρόστεχε μὴ ἀφίνῃς οἶνον ἢ ὕδωρ ἐν τῷ ποτηρίῳ σου, καὶ μάλιστα ὅταν ἐγείρῃσαι ἀπὸ τῆς τραπέζης.

62. Μὴ λαμβάνῃς ποτὲ τὸ ποτήριον τοῦ γείτονός σου, εἴτε ἀνδρὸς εἴτε γυναικός, ὅπως γεμίσης αὐτό· ἄλλως θὰ ὑποθέσωσι ὅτι ἐδιδάχθης τοὺς καλοὺς τρόπους ἐν τῷ καπηλείῳ.

63. Φρόντιζε ὅπως αἱ πλησίον σου καθήμεναι Κυρίαὶ λαμβάνωσι τὴν προσήκουσαν περιποίησιν καὶ μὴ στερεῶνται μηδενός· ἐὰν δύνασαι νὰ μαντεύσῃς, προλάβθαι καὶ τὴν ἐλαχίστην αὐτῶν ἐπιθυμίαν.

64. Εἰς τὸ ἐπίδειπνον μὴ βάλλῃς ποτὲ εἰς τὸν κόλπον σου ὀπίωρας, πλάκούντια ἢ ζαχαριῶτά. Ἐὰν λάβῃς τοιαύτην ἐξιν (συνήθειαν), τελευταῖον θὰ σὲ ἀποδιώξωσιν ἔξω τῆς οἰκίας.

65. Μὴ κόπτης τὰς ὀπίωρας διὰ τοῦ σιδηροῦ μαχαιρίου, ἀλλὰ διὰ τοῦ χρυσοῦ ἢ ἀργυροῦ, ὅπερ ἐπὶ τούτῳ σοὶ προσφέρεται.

66. Μὴ καθαρίσῃς τὸ ἄπιον πρὶν κόψῃς αὐτὸ κατὰ μῆκος εἰς τέσσαρα τέταρτα, τὰ ὅποια καθόσον τρώγῃς καὶ τὰ ἐκλεπίξεις.

67. Μὴ προτείγῃς εἰς Κυρίαν νὰ διαμοιρασθῇς μετ' αὐτῆς ὀπίωραν, ἣν ἔχεις ἐν τῇ παροψίδι σου, ἢ ἄλλοι σοὶ προσφέρουσιν. Ἡ τοιαύτη οἰκειότης εἶνε ἀπρεπής· μόνον προβεβηκυῖα τις Κυρία δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τοιαύτην προσφορὰν εἰς τὸν Κύριον.

68. Ἐν τούτοις ἐὰν δὲν ὑπάρχωσιν ἐπίδειπνα ὀπωρικά δι' ὅλους, καὶ ἦεν ἀνάγκη νὰ διανεμηθῶσι, φρόντιζε νὰ προσφέρῃς εἰς Κυρίαν τὸ παχύτερον τέταρτον, εἰς ὃ ἀφίνεις καὶ τὸν μίσχον (τὸ κοτσάνι) τοῦ ἀπίου.

69. Δὲν προπίνουσι πλέον, συγκρούοντες τὰ ποτήρια· ἐὰν κάμῃς τοῦτο, θὰ σὲ ὑπολάβωσιν ὡς ἄνθρωπον τοῦ ἄλλου αἰῶνος.

70. Μὴ τρώγῃς πολὺ γρήγορα διὰ νὰ μὴ βιάζῃς καὶ τοὺς ἄλλους· μηδὲ πάλιν πολὺ ἄργά, διὰ νὰ μὴ τοὺς κάμῃς νὰ σὲ περιμύνωσιν.

71. Ἐὰν σοὶ ἐπέλθῃ λυγξ (λόξιγκας), ἔξελθε διὰ μίαν στιγμὴν παρελθούσης δὲ ταύτης, ἐπάνελθε εἰς τὴν τράπεζαν.

72. Ἐὰν πτερινισθῇς, κάλυψον τὸ στόμα σου μὲ τὸ χειρόμακτρον ἢ τὸ μαנדύλιόν σου, διὰ νὰ μὴ σπιλώσῃς (λερώσῃς) τοὺς παρακαθημένους μὲ τὰς διαφευγούσας ρανίδας.

73. Ἀπομυττόμενος (ὅταν καθαρίζῃς τὴν μύτην σου), βάλε ἀμέσως τὸ μαנדύλιον εἰς τὸν κόλπον σου.

74. Σπόγγριζε τὸ στόμα σου μὲ τὸ χειρόμακτρον πρὶν πίνῃς· οὐδὲν ἀγενέστερον ὅσον τὸ νὰ ρυπαίνῃ (λερόνῃ) τις τὸ ποτήριον διὰ τῶν χειλέων.

75. Τὸ νὰ ὀσφραίνεσαι τὸν οἶνον, ἢ νὰ πίνης κατὰ μικρὰ ροφήματα, ὡς οἰνογνώστης, εἶνε τρόπος σκηνός, μὴ ἐπιτρεπόμενος εἰς ἄλλον ἢ εἰς κάπηλον, προτιθέμενον ν' ἀγοράσῃ νεοπέιστον οἶνον.

76. Ἐκδιώξων πάραυτα ὡς αὐθάδη καὶ ἀνάγωγον τὸν ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ πῆν ἀπὸ τοῦ ποτηρίου Κυρίας ἐπὶ τῇ μωρᾷ προφάσει τοῦ νὰ μαντευθῆ δῆθεν τὰ διακρίματα κατὰ της.

77. Ἄτοπον εἶνε τὸ νὰ πῆν ἀπὸ τοῦ οἰκοδεσπότη εἰς ὑγείαν τινός, ἐκτὸς ἐὰν προπίνης ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ οἰκοδεσπότη.

78. Ἄν ἐπιεί τις εἰς ὑγείαν σου, ἀνταποκρίθητι καὶ σὺ, ἀλλ' ἄνευ πολλῶν φράσεων· τοῦτο παράττει τὴν χώνευσιν τῶν ζηλοτύπων καὶ φθονερῶν.

79. Ἴδιον ἐσχάτης ἀπειρίας καλίας εἶνε, ἀφοῦ τις πῆν νὰ ρίπτῃ ἢ νὰ θραύῃ (σπάγγῃ) τὸ ποτήριον, ἵνα ἐκφράσῃ τάχα τὸν πολὺν ἐνθουσιασμόν του. Τοῦτο ἀρμόζει εἰς εὐωχίαν στρατιωτικὴν.

80. Ὄταν πίνωσιν εἰς ὑγείαν τοῦ οἰκοδεσπότη ἢ τῆς οἰκοδεσποίνης, κένωσον (ἄδειξαι) καὶ σὺ ἐντελῶς τὸ ποτήριον· εἰς τὴν ἐξουσίαν σου δὲ εἶνε νὰ βάλῃς ἐν αὐτῷ ὅσον δύνασαι νὰ πίνης.

81. Ἐπειδὴ ὁ Καμπανίτης συνεπάγει τὴν ζηηρότητα τῆς συναναστροφῆς, ἐπιτρέπεται ἡ ἐπίτασις τῆς φαιδρότητος ἐν καιρῷ τῶν ἐπιδορπίων (τῶν γλυκυσιμάτων ἢ ὀπωρικῶν, τὰ ὅποια προσφέρονται μετὰ τὸ φαγητόν), ἀρκεῖ νὰ μὴ ᾔνε θορυβώδης, μηδὲ μετὰ χειρονομιῶν.

82. Ἀπόφευγε μετὰ προσοχῆς τοὺς παρατεταμένους καγχασμοὺς ἄνευ προφανοῦς αἰτίας, ἐὰν δὲν θέλῃς νὰ σοὶ χορηγηθῇ δίπλωμα μωρίας καὶ ἐνίοτε ἀναιδείας.

83. Μὴ τολμήσης νὰ ρίψῃς κατὰ τινος σφαιρίδια ψωμίον· ἄλλως θὰ σὲ ὑπολάβωσιν ὡς ἀγροῖκον καὶ ἀνατροφῆς ἐστερημένον. Οἱ δὲ θάναυσοι τρόποι καταγγέλλουσι καὶ καρδίαν καὶ διάνοιαν θάναυσον καὶ ἀπαίδευτον.

84. Ὄταν αἰσθανθῆς ὅτι ἐκάνως ἐπιες, παῦσον, ὅσον καὶ ἐν ἐπιμένωσιν εἰς τὸ νὰ ἐξακολουθήσης· ἐὰν δὲν προφυλαχθῆς, θὰ εὐρεθῆς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ λέγῃς καὶ νὰ πράττης ὡς μέθυσος, καὶ τῆς μέθης οὐδὲν ἄλλο ἐλάττωμα ρυπαρώτερον.

85. Μὴ ἀναστρέφῃς κενὸν τὸ ποτήριόν σου ἐπὶ τῆς τραπέζης

διὰ νὰ δείξης ὅτι δὲν θέλεις νὰ πῆς· ἀποποιήθητι μετὰ σταθερότητος καὶ τοῦτο ἀρεῖ.

86. Μὴ ὀμιλῆς εἰς τὸ ὄπιον τοῦ γείτονός σου ἢ χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἢ διὰ ὕψους μυστηριώδους, διότι οἱ φιλύποποι θὰ νομίσωσιν ὅτι ὀμιλεῖς περὶ αὐτῶν ἢ κατ' αὐτῶν.

87. Ἐὰν ὀμιλῆς περὶ προσώπου, εἰπὲ τὸ ὄνομά του, ἀλλὰ μὴ δείξης αὐτὸν διὰ τοῦ δακτύλου, τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὴν χρηστοθήειαν.

88. Ὅταν σοὶ προσφερθῇ καφές, ἄφες αὐτὸν νὰ ψυχρανθῇ ἐν τῷ κυαθίῳ (μέσα εἰς τὸ κουπάκι), ἀλλ' ἐπὶ μηδεμιᾷ προφάσει μὴ χύσης αὐτὸν εἰς τὴν ὑποκιαθίδα (εἰς τὸ πιατάκι).

89. Ἐσχάτης ἀδιακρισίας εἶνε τὸ νὰ παρακινήσῃς τινὰ τῶν συνδαιτυμόνων νὰ τραγουδήσῃ, ἄτοπον δὲ καὶ τὸ νὰ τραγουδήσῃ ὁ ἴδιος ἄνευ προηγουμένης προσκλήσεως. Μόνον οἱ οἰκοδεσπότες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ παρακαλέσωσι τὸν βουλόμενον νὰ τραγουδήσῃ.

90. Ἀλλὰ τὸ ἔθος τοῦτο τοῦ τραγουδεῖν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὀχληρὸν εἰς τὸ ἔπακρον, εὐτυχῶς δὲν εἶνε πλέον τοῦ συρμού.

91. Μολταῦτα ἐὰν ἐν ἐκτάκτῳ τινὶ περιστάσει προσκληθῆς νὰ κάμῃς τοῦτο, τραγουδήσον ἄνευ πολλῶν ἀποποιήσεων, διότι οἱ μορφασμοὶ δὲν εἶνε πλέον συγχωρητοὶ εἰμὴ εἰς ὀκταετῆ μόνον κοράσια.

92. Ἐὰν ἐπιμένῃς ἀρνούμενος, μὴ τραγουδήσῃς παντάπασι, διότι ὑποχωρῶν ἐπὶ τέλους θὰ κριθῆς ὡς λίαν ἀγροῖκος μετὰ τὴν προτέραν σου ἄρνησιν. Ἄλλως τε καὶ οἱ ἀπολίτευτοι μετὰ τὴν πρώτην δικαιολογίαν τῆς ἀποποιήσεώς σου δὲν θέλουσιν ἐπιμείνειν βιάζοντές σε.

93. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἄσμα βακχικὸν ἀδόμωρον ἐπὶ τραπέζης ἐνώπιον Κυριῶν ἐλέγχει παντελεῖ ἔλλειψιν καλῆς ἀνατροφῆς.

94. Ὅταν εἰς ἀρχαῖκήν τινὰ οἰκίαν σοὶ προσφερθῇ τὸ λεκάνιον ὕδωρ πρὸς καθαρισμόν, κάμε το ὅσον δύνασαι προσεκτικῶς, χωρὶς νὰ ἐνοχλήσῃς τοὺς παρακαθημένους.

95. Μὴ ἐγείρῃσαι τῆς τραπέζης, πρὶν ὁ οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα ἐγερθῶσι.

96. Ἀγιστάμενος κτάθῃς τὸ χειρόμακτρον ἐπὶ τῆς τραπέζης,

χωρίς να τὸ πτύξης (διπλώτης), καὶ μηδέποτε ἐπὶ τῶν νῶτων τῆς καθέδρας ἢ τοῦ ἀνακλίντρου.

97. Δὸς τὸν θραχίονα εἰς τὰς Κυρίας ὅπως ὀδηγήσης αὐτὰς εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀλλὰ μὴ δεικνύης μηδεμίαν προτίμησιν πρὸς ταύτην ἢ πρὸς ἐκείνην.

98. Ἀπρεπὲς εἶνε τὸ ν' ἀναχωρῆς ἅμα ἐξερχόμενος τοῦ ἐστιάτοριου. Ἡ εὐγένεια ἀπαιτεῖ νὰ μὲνωμεν μετὰ τὸ τέλος τοῦ δεῖπνου ἐν τῇ συναναστροφῇ τοῦλάχιστον μίαν ὥραν.

Φυσικὴ Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδου σελ. 221).

Ὁ γέρον Πολύκροπος εἶπε πρὸς τὸ παιδίον ὅτι τὸ μέγα καὶ ὠραῖον ἐκεῖνο φῶς ὀνομάζεται ἥλιος, καὶ ὅτι ὑπάρχει πολλὰς χιλιάδας ἔτη, χωρὶς νὰ θάλῃ κανεὶς εἰς αὐτὸ οὐδεμίαν σταλαγματιάν ἑλαίου. — «Τοῦτο δὲν τὸ ἐνοῶ διόλου ἐγώ, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος· ἀλλὰ πῶς ἔχεις τὰ ὠραῖα ταῦτα ἄνθη;» εἶπε πάλιν πρὸς τὸν γέροντα, δεικνύων εἰς αὐτὸν τὰ ὠραῖα ἄνθη μὲ τὰ ὅποια ἦτο στολισμένη ἡ γῆ. — «ὦ! πόσον εἶνε ὠραῖα χρωματισμένα, ἀλλὰ μὲν κόκκινα, ἀλλὰ δὲ κίτρινα, καὶ ἄλλα γαλανὰ! πόσον τεχνικὰ εἶνε ὀλόγουρα κομμένα ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀναρίθμητα φύλλα, τὰ ὠραῖα καὶ τρυφερά, πῶς ὁμοιάζουν ὅλα ἀναμεταξύ των! Ἀπὸ τί εἶνε ἄρα γε κατασκευασμένα ὅλα ἐκεῖνα τὰ φύλλα; χαρτίον βέβαια δὲν εἶνε· μετάξιον δὲν φαίνεται. Εἶπέ μοι παρακαλῶ, σὺ κατασκευάσας ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἄνθη; πολὺν βέβαια καιρὸν ἐξώδευσες διὰ τὴν κατασκευὴν των· μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν τόσον λεπτὰ φύλλα, ὥστε χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ καὶ πολὺ λεπτὸν ψαλίδιον διὰ νὰ τὰ κόψῃς. Καὶ ἐγὼ μέσα εἰς τὸ σπήλαιον κατασκευάζα ὠραῖα ἄνθη, ἀλλὰ τόσον ὠραῖα δὲν δύναμαι νὰ τὰ κατασκευάσω».

Ὁ ἐρημίτης ἀπεκρίθη πρὸς τὸ παιδίον ὅτι κανεὶς ἄνθρωπο; δὲν ἐμπορεῖ νὰ κατασκευάσῃ τοιαῦτα ἄνθη, καὶ ὅτι ὅλα φυτρῶνουν μόναντων ἀπὸ τὴν γῆν· ὁ Ἑρρίκος ὁμῶς δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ, «Τοῦτο μοὶ φαίνεται ἀδύνατον, εἶπε· περισσότερον πιστεύω ὅτι σὺ κατασκευάσας αὐτά.» Ὁ ἀγαθὸς γέρον ἐδείξεν εἰς τὸ παιδίον τοὺς μικροὺς καὶ στρογγυλοὺς σπόρους τοῦ μήκωνος (παπαρούνας) καὶ τῶ

ἐξήγησεν ὅτι μέσα εἰς καθένα ἀπὸ τοὺς σπόρους τούτους ὑπάρχουν πολλὰ ἀπὸ τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα ἄνθη, τὰ ὅποια φυτρώνουν ὅταν σπείρη τις τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν. Τὸ παιδίον ἐνόμισεν ὅτι ὁ γέρον ἀστεί- ζεται, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. « Ἀπὸ τόσον μικρὸν σφαιρίδιον δύνα- ται νὰ γίνῃ τόσον μέγα καὶ τόσον ὠραῖον ἄνθος ; Καὶ λοι πὸν πολὺ μεγαλειτέρα τέχνη χρειάζεται διὰ νὰ κατασκευάσῃς αὐτὸν τὸν μι- κρον σπόρον παρὰ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο ἄνθος ; » — Βέβαια εἶπεν ὁ ἔρη- μίτης. — « Πῶς λοιπὸν κατασκευάζεις τὸν σπόρον, ἠρώτησε τὸ παιδίον· ἀλλ' ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα, ὁ ἥλιος κατεθέρμανεν αὐτό, ὥστε ἀνεφώνησε· « Πόσον φλογερὸς εἶνε ὁ λύχνος οὗτος ! μόλον ὅτι εἶνε τόσον μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς, ὅμως προξενεῖ μεγάλην θερμότητα· πό- σον θαυμαστός μὰ τὴν ἀλήθειαν εἶνε ! Ὁ γέρον ὠδήγησε πάλιν τὸν Ἐρρῖκον ὑποκάτω τῆς μηλέας εἰς τὸν ἴσκιον καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίσῃ εἰς τὸ θρανίον, τὸ ὅποιον εὐρίσκετο πλησίον τῆς τραπέ- ζης. — « Αὐτὴ ἡ θέσις εἶνε ὀροσερὰ καὶ εὐχάριστος, » εἶπεν ὁ Ἐρ- ρῖκος, κυττάζας τὴν μηλέαν. « Πόσον τεχνικὴ εἶνε αὐτὴ ἡ σκέπη, καὶ πόσον μεγάλη! μᾶς φυλάττει καὶ ἀπὸ τὴν θερμότητα καὶ ἀπὸ τὸ δυνατόν φῶς τοῦ λύχνου· ἔχει πολλὰς χιλιάδας φύλλα καὶ ἄνθη· ὁ κορμὸς τῆς καθὼς θλίπω εἶνε κατασκευασμένος ἀπὸ ξύλον· δυσκο- λεύομαι ὅμως νὰ πιστεύσω ὅτι μόνος σου ἐδυνήθης νὰ κατασκευά- σῃς ὅλα αὐτά· βέβαια θὰ ἐκοπίασαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ μαζῇ με σὲ καὶ θὰ ἐξωδεύτατε καὶ πολὺν καιρὸν διὰ νὰ τὴν κατασκευά- σετε ».

Ἐπειδὴ ἐπλησίαζε μεσημέριον, ὁ γέρον ἐπορεύθη εἰς τὴν κα- λύβην καὶ ἠτοίμασε μικρὸν γεῦμα· ἐπέστρεψε δὲ φέρων γάλα καὶ ἄρτον καὶ ξεχωριστὰ διὰ τὸν Ἐρρῖκον βούτυρον καὶ μέλι καὶ μικρὸν κλάθιον ὠραϊστάτα μῆλα· διὰ δὲ τὸν ἑαυτὸν του, ὀλίγα λάχανα, ἐν κίτρινον πεπόνιον καὶ ὀλίγον κόκκινον οἶνον εἰς μίαν καθαρὰν ὑαλίνην φιάλην. Ὁ Ἐρρῖκος ἔφαγε μὲ πολλὴν ὄρεξιν, καὶ ἔπειτα ἠρώτησε τὸν γέροντα. « Εἶπέ μοι, παρακαλῶ, πῶς δύνασαι νὰ ἔχῃς ἐδῶ ὅλα τὰ ὠραῖα ταῦτα πράγματα ; Βέβαια πηγαίνεις καὶ σὺ κά- ποτε μακρὰν διὰ νὰ τὰ κλέπτῃς ».

Ὁ ἀγαθὸς Πολύκαρπος ἐξήγησεν εἰς τὸ ἀπλοῦν παιδίον πῶς ὅλα ταῦτα παράγονται ἀπὸ τὴν γῆν μὲ τρόπον πολὺ ἀξιοθαύμαστον.

Ἄφου ἔλαβεν ἀπὸ τὸ καλάθιον ἓν μῆλον καὶ τὸ ἔκοψε διὰ τὸν Ἑρρίκον, « Παρατήρησον, τῷ εἶπε· ταῦτα τὰ μῆλα ἐγὼ τὰ ἀπέκτισα ἀπὸ τοῦτο τὸ δένδρον· ἀπὸ τοὺς μικροῦς κλάδους τῶν δένδρων συνάζονται καὶ ἡμέραν πολλὰ καλάθια τοιούτων ὠραίων μῆλων». — « Ἐἶνε ἀδύνατον νὰ ἐννοήσω αὐτὸ τὸ ὅποιον μοὶ λέγεις » ἀπεκρίθη ὁ Ἑρρίκος. Τότε ὁ ἀγαθὸς γέρων λαβὼν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὸ παιδίον, ἔχαμήλωσεν ἓνα ἀπὸ τοὺς κλάδους καὶ, ἀφου ἔδειξεν εἰς αὐτὸ τὰ πράσινα μῆλα « Βλέπεις, τῷ εἶπε, τὰ μικρὰ καὶ πράσινα αὐτὰ μῆλα ; καθημέραν μεγαλώνουν ἀπὸ ὀλίγον καὶ γίνονται τόσον μεγάλη καὶ τόσο ὠραῖα καθὼς τὰ βλέπεις εἰς τὸ καλάθιον· τὸ παιδίον ἔκοψεν ἓν ἀπὸ τὰ πράσινα ἐκεῖνα μῆλα καὶ ἠθέλησε νὰ τὸ φάγη· ἀλλὰ ἀμέσως τὸ ἔπτυσεν· « εἶνε πολὺ στιφὸν καὶ πικρὸν, εἶπε· δὲν ὁμοιάζει διόλου μὲ ἐκεῖνα τοῦ καλαθίου » τοῦ ἐξήγησε καὶ αὐτὸ ὁ ἀγαθὸς γέρων, λέγων ὅτι ὅλοι οἱ καρποὶ πρὶν ὠριμάσθαι εἶνε τοιοῦτοι· ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἐδύνατο νὰ καταλάβῃ ὁ Ἑρρίκος, πῶς ὁ καρπὸς ὅστις εἰς τὴν ἀρχὴν εἶνε στιφὸς καὶ πικρὸς ἔπειτα γίνεται γλυκὺς καὶ νόστιμος. Ὁ γέρων ἔπειτα ἔλαβεν ἓνα ἀπὸ τοὺς σπόρους τοῦ μῆλου καὶ ἔδειξεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἑρρίκον, λέγων « Καὶ τὸ δένδρον τοῦτο ἐφύτρωσεν ἀπὸ ἓνα τοιοῦτον σπῆρον· συλλογίσου λοιπὸν μέσα εἰς αὐτὸν τὸν μικρὸν σπῆρον πόσα καὶ πόσα μῆλα εὐρίσκονται ! εἰς ἄνθρωπος καὶ χίλια ἔτη ἂν ἐξοῦσε, δὲν ἐδύνατο νὰ μετρήσῃ αὐτά.

« Παρομοίως καὶ ὁ ἄρτος, τὸν ὅποιον βλέπεις ἐδῶ, ἀπὸ ἓνα τοιοῦτον σπῆρον γίνεται » ἐπρόσθεσεν ὁ ἀγαθὸς Πολύκαρπος, καὶ ἔδειξε συγχρόνως εἰς τὸ παιδίον ἓνα κόκκον σίτου, τὸν ὅποιον εἶχε φέρει μαζὴ τοῦ ἀπὸ τὴν καλύβην. « Βλέπεις ὅτι καὶ οὗτος ὁμοιάζει μὲ τὸν σπῆρον τοῦ μῆλου καὶ τοῦ ἄνθους. Ἀπὸ ἓνα μόνον τοιοῦτον κόκκον σίτου δυνάμεθα νὰ προμηθευθῶμεν πολλὰς χιλιάδας ἄρτων, καθὼς εἶνε αὐτός, ὁ ὅποιος εὐρίσκεται ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν » ὁ ἐρημίτης ἐξήγησε πολὺ καθαρὰ εἰς τὸ παιδίον, μὲ ποῖον τρόπον γίνεται τοῦτο, καὶ διὰ νὰ τὸν ἐννοήσῃ καλλίτερα ἔδειξεν εἰς αὐτὸ τὸ χωράφιον, τὸ ὅποιον ἦτο σπαρμένον μὲ σίτον, καὶ εἰς τὸ ὅποιον προτῆτερον ἀπὸ ὀλίγους μῆνας δὲν ἐφαίνοντο παρὰ βῶλοι γῆς.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει εἰς ὅλα τὰ πράσινα χόρτα, τὰ ὅποια βλέπεις ὀλόγυρα μας, εἶπεν ὁ ἀγαθὸς γέρον· ἀκόμη καὶ τὸ γάλα καὶ τὸ βούτυρον, τὰ ὅποια γίνονται ἀπὸ τὸ χόρτον, τὸ μέλι, τὸ ὅποιον κατασκευάζεται ἀπὸ τὰ ἄνθη, ὁ θρεπτικὸς ἄρτος καὶ ὁ δυναμωτικὸς οἶνος, ὅλα τὰ λάχανα καὶ τὰ ὀπωρικά, τὸ μέγα τοῦτο πεπώνιον καὶ οἱ κλῶνοι ἀπὸ τοὺς ὁποίους πλέκονται τὰ εὐμορφα ταῦτα καλῶθια, τὸ ξύλον, ἀπὸ τὸ ὅποιον εἶνε κατασκευασμένον τὸ πινάκιον καὶ τὸ ποτήριον καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ τράπεζα καὶ τὸ θρανίον, ὅλα γίνονται ἀπὸ ἓνα τοιοῦτον μικρὸν σπόρον. Φθάνει μόνον νὰ ρίψῃ τις διαφόρους σπόρους μέσα εἰς τὴν γῆν, καὶ θὰ ἰδῇ νὰ φυτρώσουν πολλὰ δένδρα καὶ φυτὰ. »

«Ὅλα ταῦτα ἐφαίνοντο εἰς τὸ παιδίον παράδοξα· καὶ καθὼς προτιήτερα ἐπαραξενεύετα διὰ ὅσα ἔβλεπεν ὀλόγυρά του, τοιοῦτοτρόπως καὶ τότε ἐπαραξενεύετο, ὅταν ἤκουε τοὺς λόγους τοῦ ἐρημίτου.

Ἡ πηγὴ καὶ ἡ βροχὴ. — Ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε πλέον νὰ βασιλεύσῃ· ἐπειδὴ δὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἄνθη, τὰ ὅποια ἡγάπα παραπολὺ ὁ σεβάσμιος ἐρημίτης, ἦσαν μαραμμένα ἀπὸ τὴν μεγάλην θερμότητα τοῦ ἡλίου, ἐνόμισε καλὸν νὰ τὰ ποτίσῃ, ἂν καὶ τὰ ὀλίγα σύννεφα, τὰ ὅποια ἐφαίνοντο εἰς τὸν οὐρανόν, ἐδείκνυσον ὅτι ἐπλησίαζε βροχὴ. Ἐλάβε λοιπὸν τὸ ποτιστήριον καὶ τὸν μικρὸν Ἑρρῖκον ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν πηγὴν, ἡ ὅποια ἔρρεεν ἀπὸ τινος μεγάλου βράχου.

Ὁ Ἑρρῖκος ἠπόρησεν ὅταν εἶδε τὸ ἄφθονον ἐκεῖνο ὕδωρ καὶ ἔκραξε « Τίς ἔχυσεν ἐκεῖ ἐπάνω τὸ ἄπειρον τοῦτο ὕδωρ; καὶ ποῦ εὐρίσκουσιν οἱ ἄνθρωποι τόσον πολὺ ὕδωρ, ὥστε νὰ γεμίζωσι τὴν ἀποθήκην (χαζινὲ) τούτων; πρέπει νὰ κλείσωμεν τὸν στρόφιγγα· εἰδεμὴ, γρήγορα θὰ τελειώσῃ (α). Ὁ Πολύκαριπος εἶπε πρὸς τὸ παιδίον, ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦτο εἶνε τόσον ἀρχαῖον ὅσον ἴσως καὶ ὁ κόσμος, καὶ ρεεῖ ἀδιάκοπα χωρὶς νὰ τὸ ἀναγεμίζῃ κανεὶς· ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι καὶ ἡ λίμνη, τὴν ὅποιαν ὁ Ἑρρῖκος ἐνόμιζεν ὡς μέγαν καθρέπτην, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, παρὰ ὕδωρ πολὺ, συναγμένον μέσα εἰς βαθὺν λάκκον. Τοῦτο ἐφάνη εἰς τὸ παιδίον νέον θαῦμα.

(α). Τὸ παιδίον ἐνθυμεῖται τὴν διαταγὴν τῆς τσιγγάνας, τὴν ὅποιαν εἶδομεν εἰς τὸ Δ . κεφ.

Τὰ ἐκ τοῦ συνεταιρισμοῦ καλά.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 189).

Ὁ Μιχαλάκης κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς τοὺς σκυτοτόμους, εἰδοποίησε τὸν πρόεδρον (πρωτομάστορην) τῆς συντεχνίας, ὅτι τὴν ἐρχομένην κυριακὴν θὰ παρουσιάσῃ εἰς αὐτοὺς κανονισμόν, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἠμπορέσουν νὰ συνεταιρισθοῦν (συντροφιάσου), καὶ ἐπομένως εἰς τὰς 10 π. μ. νὰ ἦνε συναθροισμένοι εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν Σχολήν. Ὁ πρόεδρος λοιπὸν εἰδοποίησε τοὺς μαγίστρος καὶ λοιποὺς ἐργάτας τῆς συντεχνίας, οἱ ὁποῖοι συναθροισθέντες εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν Σχολήν, μὲ μεγάλην περιέργειαν ἐπερίμεναν ν' ἀκούσῃ τὸν κανονισμόν. Εἰς τὰς 10 π. μ. ὁ Μιχαλάκης ἀνέβη εἰς τὴν ἔδραν καὶ ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὸν ἐκλούθον τρόπον. — Ἀγαπητοί μου φίλοι καὶ ἀδελφοί, ἡ ὑπομονὴ μὲ τὴν ὁποίαν τὴν πρώτην φορὰν μὲ ἠκούσατε, μὲ δίδει τὸ θάρρος νὰ ἀναθῶ καὶ πάλιν ἐπάνω εἰς τὴν ἔδραν ταύτην, διὰ νὰ σᾶς ἀναγνώσω ἓν σχέδιον κανονισμοῦ σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖον, εἰάν θέλετε, ἠμπορεῖτε νὰ συνεταιρισθῆτε· πρὶν ὅμως σᾶς ἀναγνώσω τὸ σχέδιον, θὰ μὲ δώσητε τὴν ἄδειαν νὰ ἐπαναλάβω μὲ συντομίαν ὅσα εἰς τὴν προηγούμενην συνεδρίασιν εἶπα. Τότε ἐπροσπάθησα νὰ ἀποδείξω ὅτι μὲ τὸν συνεταιρισμὸν θὰ ἠμπορέσητε νὰ ἀγοράζητε εὐθηνότερα, νὰ πωλῆτε εὐθηνότερα καὶ νὰ ὠρελῆσθε περισσότερα· ἀκόμη δὲ καὶ νὰ προοδεύσητε εἰς τὴν τέχνην σας. Τοῦτο ὄχι μόνον διὰ τὴν συντεχνίαν τῶν σκυτοτόμων τὸ εἶπα, ἀλλὰ καὶ διὰ κάθε συντεχνίαν· διὰ νὰ ἐννοήσητε ὅμως τὸ πρᾶγμα καλύτερα, θὰ σᾶς φέρω ἓν μόνον παράδειγμα. Παρατηρήσατε ὅλους τοὺς μεγάλους ποταμούς. Ἐξεύρετε ὅτι αὐτοὶ σχηματίζονται ἀπὸ ἄλλα μικρότερα ποτάμια, τὰ ὁποῖα χύνονται τὸ ἓν μέσα εἰς τὸ ἄλλο· τὰ δὲ μικρὰ ἐκεῖνα ποτάμια πάλιν σχηματίζονται ἀπὸ μικρὰς πηγὰς (μπουνaráκια). Τὰς μικρὰς ἐκεῖνας πηγὰς καὶ τὰ μικρὰ ποτάμια καὶ ἓνα παιδάκι ἠμπορεῖ νὰ τὰ περάσῃ καὶ νὰ παῖξῃ μὲ αὐτά· ὅταν ὅμως, ἀφοῦ ἐνωθοῦν, σχηματίσῃ μὲγάλον ποταμόν, αὐτὸς τότε δύνανται ἀποκτᾶ, ὥστε τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν ὀρμὴν του, ἀλλὰ καθένα τὸν κυριεῦει τρόμος καὶ σέβας, ὅταν

διαβαίνη ἀπὸ πλησίον του. Τὸ ἴδιον θὰ συμβῆ, ἀγαπητοί μου, ὅταν καὶ τὰ μικρὰ κεφάλαια τοῦ ἑνὸς προστεθῶσιν εἰς τὰ μικρὰ κεφάλαια τοῦ ἄλλου· κεφάλαια δὲ ὅταν λέγω, ἔνοῶν καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ καθενὸς σας. Ὑποθέσατε, φίλοι μου, ὅτι εἰς μίαν οἰκογενεῖαν φροντίζει χωριστὰ καθένας διὰ νὰ μαγειρεύσῃ τὸ φαγητόν του, διὰ νὰ πλύνῃ καὶ διορθώσῃ τὰ φορέματά του, νὰ ζυμώσῃ τὸν ἄρτον του κ.τ.λ. Φαντασθῆτε ποῖαν δυσκολίαν θὰ δοκιμάζουσιν τὰ ἄτομα τῆς οἰκογενείας ἐκείνης, καὶ μὲ πόσῃ ἀργοπορίᾳ θὰ γίνεταί κάθε πρᾶγμα· τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ εἰς τὰς συντεχνίας, αἱ ὁποῖαι δὲν συνεταιρίζονται· διότι κάθε συντεχνία ὁμοιάζει μὲ μίαν μεγάλην οἰκογενεῖαν, ἢ ὅποια ὅταν δὲν συνετερίζεται, τὰ ἄτομά της ἐργάζονται πολὺ, ὠφελοῦνται ὀλίγον, καὶ ὅλα γίνονται μὲ δυσκολίαν καὶ κόπον. Μήπως καὶ ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἔδωκε παραδείγματα διὰ νὰ μᾶς διδάξῃ τὰ καλά τοῦ συνεταιρισμοῦ; τί ἄλλο εἶνε αἱ μέλισσαι παρὰ ἓν ζωντανὸν παράδειγμα συνεταιρισμοῦ; τί ἐδύνατο μία μόνη μέλισσα νὰ κάμῃ παρὰ νὰ καταστραφῆ; καὶ μ' ὅλα ταῦτα διὰ τοῦ συνεταιρισμοῦ, ἀποῦ προμηθευθῶσιν ὅσον μέλι χρειάζεται δι' αὐτάς, γλυκαίνουν καὶ τὸν λάρουγγα τῶσων καὶ τῶσων ἀνθρώπων· μήπως οἱ φίλεργοι μύρμηκες δὲν εἶνε ἀκόμη ἓν παράδειγμα; ὥστε ἐὰν τὰ παραδείγματα τῆς Εὐρύπης δὲν ἦνε ἀρκετὰ νὰ σᾶς πείσωσι περὶ τούτου, τὰ δύο τελευταῖα ἡμῶς παραδείγματα, ἐλπίζω, θὰ πείσωσι καὶ τὸν πλέον δύσπιστον ὅτι ὁ συνεταιρισμὸς εἶνε ἡ μόνη σωτηρία μας. Καὶ ἐὰν ὑποθέσωμεν ἀκόμη ὅτι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θέλουσιν νὰ συνεταιρισθῶσιν δὲν ἔχουσιν διόλου χρηματικὰ κεφάλαια, πάλιν μὲ τὸ μέσον τοῦ συνεταιρισμοῦ ἠμποροῦσιν μὲ τὸν καιρὸν νὰ κατορθώσουσιν τὰ πάντα· φθάνει μόνον νὰ ἦνε φίλεργοι, καὶ νὰ πείθεται ὁ μικρότερος εἰς τὸν μεγαλύτερον. Ὑστερον ἀπὸ τὰ ὀλίγα ταῦτα ἄς ἰδῶμεν μὲ ποῖον τρόπον εἶνε δυνατόν νὰ κατορθωθῆ ὁ ἄγιος οὗτος συνεταιρισμός.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα θὰ συνεταιρισθῶσιν, ἄλλος θὰ ἔχῃ περισσότερα χρήματα ἄλλος ὀλιγώτερα καὶ ἄλλος δὲν θὰ ἔχῃ διόλου, καθὼς καὶ εἰς τὴν τέχνην ἄλλος εἶνε περισσότερον τεχνίτης καὶ ἄλλος ὀλιγώτερον, ἰδοὺ πῶς νομίζω ἐγὼ ὅτι ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ. Πρῶτον νὰ διορισθῆ διὰ τὰ χρήματα ἓνας τόκος 10 τοῖς 0)0

ἀκολούθῳς νὰ προσδιορισθῆ καὶ τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ καθενὸς κατὰ τὴν ἀξίαν του· ἀφοῦ δὲ πληρωθοῦν οἱ τόκοι, τὰ ἡμερομίσθια καὶ τὸ ἐνοίκιον, τὸ κέρδος, τὸ ὁποῖον μένει, νὰ μοιράζεται ἐξίσου εἰς ὄλους. Π. χ. συνεταιρίζονται 30 ἄτομα καὶ καταθέτουν ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον ἀπὸ 25 λίρ. τουρ· ἔχομεν τότε 750 λίρ. κεφάλαια, αἱ ὁποῖαι πρὸς 10 τοῖς 0)0 θὰ πληρώσουν τόκον 75 λίρας δι' ἕν ἔτος. Ὑποθέσατε ὅτι ἀπὸ τὰ 30 ἄτομα πληρόνονται οἱ δέκα πρὸς 8 γρ., οἱ δέκα πρὸς 12 γρ. καὶ οἱ ἄλλοι 10 πρὸς 18 γρ.· ἐὰν ἐργασθῶσιν ὁ καθένας 280 ἡμέρας τὸν χρόνον, θὰ ἔχωμεν 22,400 διὰ τοὺς πρῶτους δέκα, 33,600 διὰ τοὺς δευτέρους δέκα καὶ 50,400 διὰ τοὺς τρίτους δέκα, τὸ ὅλον 106,400 γρ. διὰ τὰ 30 ἄτομα· καὶ 8,550 γρ. διὰ τόκον τῶν 750 λίρ. γίνονται 114,950 γρ. Λοιπὸν ἀφοῦ ἀφαιρεθῶσιν αὐτὰ καὶ τὸ ἐνοίκιον καὶ ὅσα ἄλλα μικροῦς ὄδα ὑπάρχουν, τὸ κέρδος τὸ ὁποῖον μένει θὰ μοιρασθῆ ἐξ ἴσου εἰς ὄλους.

Ὅσοι δὲ ἀποφασίσετε νὰ συνεταιρισθῆτε, εἶνε ἀνάγκη, νὰ κάμετε πρῶτον ἕν συμφωνητικὸν τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον καὶ νὰ ὑπογράψετε.

« Ἡμεῖς οἱ κάτωθεν ὑπογραμμένοι ἀπὸ τὴν συντεχνίαν τῶν σκυτοτόμων, ἐπειδὴ ἀπεφασίσαμεν νὰ συνεταιρισθῶμεν, σύμφωνα μὲ τὸν κανονισμόν τὸν ὁποῖον ἔχομεν, διὰ νὰ ἐργαζώμεθα τὴν τέχνην ὅλοι μαζῆ, ἐσυνάχθημεν σήμερον τὴν (τόσαις τοῦ τᾶδε μηνός) τοῦ 1869 ἔτους εἰς τὴν αἴθουσαν (σάλαν) τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς καὶ συνετάξαμεν τὸ παρὸν συμφωνητικὸν, τὸ ὁποῖον πρὸς βεβαίωσιν καὶ ὑπογράφομεν ».

Ἐγινε ἐν Σμύρνῃ τῆ... 1869.

Οἱ συνέταιροι.

Ἀφοῦ τελειώσῃ ἡ καταγραφή τῶν συνεταίρων, τότε συνάξεσθε καὶ ψηφίζετε ἕνα πρόεδρον, πέντε συμβούλους, ἕνα ταμίαν (κασιέρην) ἕνα εἰσπράκτορα (ταξηλδάρη) καὶ ἕνα γραμματέα· ὅλοι αὐτοί, μὲ μίαν ἐπιτροπὴν τὴν ὁποίαν θὰ ψηφίσετε, θὰ θεωρήσουν τὸν κανονισμόν καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπικυρώσουν, τότε θὰ τὸν ὑπογράψετε ὅλοι οἱ συνέταιροι καὶ θὰ ἀρχίσετε τὰς ἐργασίας σας, ἀφοῦ πρῶτον ἐξ ὅλης ψυχῆς ζητήσετε τὴν βοήθειαν τοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν πατρὸς διὰ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον μέλλετε νὰ ἀρχίσετε. Νὰ εἴσθε δὲ πολὺ βέβαιοι ὅτι ἐκεῖνος ὅστις εἶπεν « ὅπου εἶνε δύο ἢ τρεῖς συναγμένοι εἰς τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἶμαι καὶ ἐγὼ ἀναμεταξύ των » θὰ ἔλθῃ τῷ ὄντι ἀναμεταξύ σας διὰ νὰ εὐλογήσῃ καὶ προσοδεύσῃ τὰ ἔργα σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ,

Σημαντικὴν θέσιν θὰ καθέξῃ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς νέας Ἑλλάδος ἡ ἀλησμόνητος νύξ τῆς 11 πρὸς τὴν 12 Ὀκτωβρίου τοῦ 1862, διότι κατ' αὐτὴν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἐγερθὲν ὡς εἰς ἄνθρωπος, κατέβαλε τὴν τριακονταετῆ θαθύρριζον δυναστείαν τοῦ βασιλέως Ὁθωνος, ἀπεκέρυξεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν θρόνον καὶ αὐτὸν καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, καὶ ἐσύστησε προσωρινὴν κυβέρνησιν ἀπὸ τοὺς πολίτας Δημήτριον Βούλγαρην, Κωνσταντῖνον Κανάρην καὶ Μ. Ροῦφον. Ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις εὐθὺς ἐσχημάτισε νέον ὑπουργεῖον καὶ συνεκάλεσεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἡ ὁποία ὠνομάσθη Ἡ ἐν Ἀθήναις 6΄. τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις.

Τὴν 10 Δεκεμβρίου ἤρχισε τὰς συνεδριάσεις τῆς ἡ ἐθνικῆς συνέλευσις, τὴν δὲ 30 Ἰανουαρίου τοῦ 1863 ἀνεκήρυξεν ὁμοψήφως βασιλέα τῶν Ἑλλήνων τὸν πρίγκιπα Ἀλφρέδον, δευτερότοκον υἱὸν τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας. Ἄλλ' οἱ πρέσβεις τῶν τριῶν προστατιδῶν δυνάμεων ἐκοινοποίησαν εἰς τὸν πρόεδρον τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως Δ. Βούλγαρην, ὅτι ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ρωσσία ἀνέλαβον πρὸς ἀλλήλας τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ μὴ δύναται κανὲν μέλος τῶν αὐτοκρατορικῶν ἢ βασιλικῶν οἰκογενειῶν τῶν τριῶν τούτων ἐπικρατειῶν νὰ δεχθῆ τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος, συγχρόνως δὲ ὅτι αἱ προστατίδες δυνάμεις καὶ μάλιστα ἡ Ἀγγλία ἀνελάμβανον τὴν μέριμναν νὰ προμηθεύσωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα βασιλέα ἔχοντα τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προτερήματα τοῦ Ἀλφρέδου.

Ἀφοῦ τὸ ἑλληνικὸν στέμμα προτεφέρθη ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς πρίγκιπας Φερδινάνδον, τὸν πατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλίας, καὶ Ἐρνέστην τὸν Δοῦκα τοῦ Σαξοκοβούργου καὶ ἀνδράδελφον τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, καὶ δὲν ἔγινε δεκτὸν ἀπὸ αὐτοὺς, τηλεγράφημα, φθάσαν τῆ 11 Μαρτίου 1863 εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ἐκ-

τακτον πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας κ. Ἐλλιοτ, ἀνήγγειλε μετὰ βεβαίω-
τητος, ὅτι ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ πρίγκιπος Χριστιανοῦ τῆς Δα-
νίας καὶ γυναικάδελφος τοῦ διαδόχου τοῦ Ἀγγλικοῦ θρόνου δέχε-
ται τὸ ἑλληνικὸν στέμμα, ἐὰν ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ἐκλέξῃ αὐτόν.
Ὁ πρίγκιψ οὗτος, γεννηθεὶς τῇ 12(24 Δεκεμβρίου 1843, εἶχεν εἰ-
σέλθει ἤδη εἰς τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ἡ εἰδησις αὕτη, ὡς ἀστραπὴ διαδοθεῖσα καθ' ὅλην τὴν Ἑλλά-
δα, ἐπροξένησε γενικὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, διότι πάντες ἠσθά-
νοντο, ὅτι ὁ νεαρὸς οὗτος ἡγεμονόπαις, ἀνατραφεὶς καὶ ἐκπαιδευθεὶς
εἰς φιλελευθέρον καὶ συνταγματικὸν κράτος, ἂν ἤρχετο βασιλεὺς
τῆς Ἑλλάδος, ἀναμφιβόλως ἐμελλε ν' ἀναδειχθῆ ἡγεμὼν δίκαιος,
φιλόνομος καὶ λαοπόθητος. Ὅθεν ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις συνελθοῦσα
τῇ 18 Μαρτίου, ἀνηγόρευσε τὸν πρίγκιπα τῆς Δανίας Χριστιανὸν
Γουλιέλμον Φερδινάνδον Ἀδόλφον Γεώργιον παμφηφεὶ συνταγμα-
τικὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τὸ ὄνομα Γεώργιος Α'. βα-
λεὺς τῶν Ἑλλήνων, τοῦ ὁποῦοι οἱ νόμιμοι διάδοχοι πρέπει νὰ
προσθεύωσι τὸ ὀρθόδοξον ἀνατολικὸν δόγμα. Συγχρόνως ἐξελέχθη
ἐπιτροπὴ τριμελὴς ἀπὸ τοὺς κκ. Κ. Κανάρην, Θ. Ζαΐμην καὶ Δ.
Γρίβαν, ἣτις νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Κοπεγχάγην καὶ νὰ προσφέρῃ εἰς
αὐτὸν τὸ στέμμα ἐν ὀνόματι τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους· ἡ δὲ Ἀγγλικὴ
κὺβέρνησις ἐκοινοποίησε διὰ τοῦ κ. Ἐλλιοτ, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἐσκό-
πευε νὰ σηκώσῃ τὴν προστασίαν τῆς ἀπὸ τὰς Ἰονίους νήσους, καὶ
ὅτι αἱ δυνάμεις τῆς Γαλλίας καὶ Ρωσσίας διέταξαν τοὺς ἐν Λονδίῳ
πρέσβεις των νὰ συμπράξωσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Ἡ Ἑλληνικὴ πρεσβεία ἔφθασεν εἰς τὴν Κοπεγχάγην τὴν πρῶταν
τῆς 13 Ἀπριλίου, καὶ ὁ Δανικὸς λαὸς ὑπεδέχθη τοὺς ἀντιπροσώ-
πους τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους μετὰ φανερᾶς συμπαθείας. Τὴν 15 ὁ ἐ-
πὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἐπαρουσίασεν αὐτοὺς εἰς τὸν βασιλέα
Φριδερίκον, ὁ ὁποῖος ἐπίσης τοὺς ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα. Ἀρκε-
ταὶ ἡμέραι ἐπέρασαν ἕως οὗ λυθῶσιν αἱ γεννηθεῖσαι δυσχέρειαι πε-
ρὶ διαφόρων ζητημάτων, καὶ ἕως οὗ οἱ ἐν Λονδίῳ ἀντιπρόσωποι τῶν
τριῶν δυνάμεων ὑπογράψωσι τὸ πρωτόκολλον, διὰ τοῦ ὁποῦοι ὁ ἑλ-
ληνικὸς θρόνος ἀνεγνωρίζετο χηρεύων μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Ὀθω-
νος· μετὰ τὴν συναίνεσιν δὲ τῶν προστατῶν δυνάμεων ἀνηγορεύετο

βασιλεὺς ὁ πρίγκηψ Γουλιέλμος, καὶ αἱ Ἴονιοι νῆσοι ἠνόνοτο μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Τέλος τῆ 25 Μαΐου ἡ τελετὴ τῆς παραδοχῆς τοῦ στέμματος ἔγινεν ὡς ἑξῆς: Παρόντων τῶν πρέσβων Ἀγγλίας καὶ Ρωσσίας, ἐνώπιον ἀπάσης τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Δανίας, τῶν ὑπουργῶν καὶ πάντων τῶν αὐλικῶν προσῆλθεν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἑλληνικῆς συνελύτews, καὶ ὁ ναύαρχος Κανάρης, ἀναγνώσας τὸ ψήφισμα ἑλλημιστί, παρέδωκεν αὐτὸ πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἰστάμενον βασιλέα τῆς Δανίας Φριδερίκον. Ὁ βασιλεὺς ἀπήντησε δανιστί, ὅτι εὐχαρίστως παραδέχεται ὑπὲρ τοῦ Γεωργίου τὸ παρὰ τῆς ἐθνικῆς συνελύτews προσφερόμενον στέμμα. Πλησίον τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας ἴστατο ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, φέρων στολὴν πλοιάρχου δικρότου, δηλ. βαθμὸν συνταγματάρχου, τὸν ὁποῖον εἶχε λάβει παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν. Μετὰ ταῦτα ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας, στραφεὶς πρὸς τὸν Γεώργιον, ἀπεκάλεσε αὐτὸν ἀδελφόν, τὸν ἠσπάσθη ἐγκαρδίως καὶ ἠύχθη ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀκολουθῶς ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἐδέχθη τὰς συγχαρητήριους εὐχὰς τῶν πρέσβων καὶ πάντων τῶν ἐπιστῆμων τῆς Δανίας ὡς βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη διῆλθε πανηγυρικῶς καὶ χαρμοσύνως. Τὴν ἐσπέραν ὁ βασιλεὺς Φριδερίκος ἔδωσε μεγαλοπρεπέστατον συμπόσιον πρὸς τιμὴν τοῦ νέου βασιλέως, εἰς τὸ ὁποῖον προσεκλήθησαν περὶ τοὺς 250 συνδαιτυμένας, πάντων δὲ τὰ βλέμματα ἦσαν ἐστραμμένα ἐπὶ τοῦ Γεωργίου Α'. Ὁ βασιλεὺς τῶν Δανῶν πρόεπιεν εἰς ὑγείαν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, εἰπὼν ὅτι αὐτὸς πάντοτε ἐθεώρησεν εὐδαιμονίαν τοῦ τῆν ἀγάπην τῶν ὑπηκόων του, τὸ ὁποῖον εὐχεται καὶ συμβουλεύει καὶ εἰς τὸν νέον βασιλέα. Οὗτος εὐχαριστῶν τὴν Α. Μ. ἀπήντησεν, ὅτι θὰ τηρήσῃ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὰς πρὸς αὐτὸν δοθείσας συμβουλὰς καὶ θὰ ἔχη κύριον μέλημα νὰ τιμήσῃ τὴν γῆν τῆς γεννησείας του. Τὴν ἐπαύριον ὁ βασιλεὺς Φριδερίκος ἐδέχθη εἰς ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν τὴν ἑλληνικὴν πρεσβείαν, καὶ ἀπένευμε πρὸς τὰ μέλη αὐτῆς παράσημα· τὴν δὲ 30 Μαΐου ἀνεχώρησεν αὐτὴ ἐκ Κοπεγχάγης. Ὁ Γεώργιος ἀποχαιρετίζων τὴν ἑλληνικὴν πρεσβείαν εἶπεν, ὅτι ἐπεθύμει νὰ συνοδοιπορήσῃ μετ' αὐτῶν, ἀλλ' ὑπάρχουσαν ἀνάγκαι, εἰς τὰς ὁποίας καὶ οἱ θεοὶ πείθονται.

Ἡ Ἑλληνικὴ πρεσβεία ἀπερχομένη παρέλαβε τρία σπουδαῖα ἔγγραφα, ἵνα κομίσῃ αὐτὰ πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴν συνέλευσιν· α) μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Γεωργίου πρὸς τοὺς πληρεξουσίους τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους· β) τὸ θέσπισμα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ στέμματος παρὰ τοῦ βασιλέως Φριδερίκου· γ) μίαν διακοίνωσιν τοῦ ἐπιτῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ τῆς Δανίας. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Γεωργίου αὐτογράφως καὶ γαλλιστὶ γεγραμμένη εἶνε σπουδαιότατη, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποσπῶμεν τὴν ἑξῆς λαμπρὰν περιόδον. « Θὰ μεταβῶ εἰς τὴν νέαν πατρίδα μου μετ' ἀγαλλιάσεως, καὶ ἀπὸ τοῦδε οὐδὲν ἄλλο καθῆκον ἀναγνωρίζω παρὰ τὸ νὰ ζήσω καὶ νὰ ἀποθάνω ὡς καλὸς Ἕλλην ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος. Εἶμαι δὲ πεπεισμένος, ὅτι διὰ τῆς ἡμετέρας συνδρομῆς, διὰ τῆς φιλίας τῶν δυνάμεων, καὶ πρὸ πάντων διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος, τὰ ὁποῖα θὰ θεωρῶ πάντοτε καὶ πανταχοῦ συμφέροντα ἰδικά μου, θὰ εὐοδωθῶσι πρὸς ὠφέλειαν αὐτῆς. » Ὁ Γεώργιος εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς ἐπικαλεῖται τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὠραίας πατρίδος του Ἑλλάδος, καὶ τὴν συνδρομὴν τοῦ ἔθνους πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ κοινῦ ἔργου.

Τὸ δὲ ψήφισμα τῆς παραδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου ἔχει ὡς ἑξῆς· « Ἡμεῖς Φριδερίκος ἐλέφ Θεοῦ βασιλεὺς τῆς Δανίας . . . θεωρήσαντες τὸ ὑπὸ χρονολογίαν 18)30 Μαρτίου θέσπισμα τῆς ἐθνικῆς συνέλευσεως τῆς Ἑλλάδος . . . ἐδεξάμεθα καὶ δεχόμεθα ἐν ὀνόματι τῆς Α. Β. Υ. τοῦ πρίγκηπος Χριστιανοῦ Γουλιέλμου Φερδινάνδου Ἀδόλφου Γεωργίου τὴν κληρονομικὴν κυριαρχίαν τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῷ ὄρει νὰ ἐνωθῶσιν αἱ Ἴονιοι νῆσοι μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Ἐγένετο ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Χριστιανοσθούργου τὴν 10 Ἰουνίου 1863, ὑπεγράφη ἰδίᾳ Ἡμῶν χειρὶ καὶ ἐσφραγίσθη τῇ ἡμετέρᾳ βασιλικῇ σφραγίδι. »

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Ἡ Ἑλληνικὴ πρεσβεία φθάσασα εἰς Ἀθήνας ἐκόμισε τὴν ἐπιτολὴν τοῦ Γεωργίου πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, ἣτις ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

Β α σ ι λ ε ῦ !

«Μετ' ἀγαλλιάσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ἀνέγνωσε τῆς Μεγαλειότητός Σου τὴν πρόσβησιν, ἣτις συνώδευσε τὴν ἐπίσημον πράξιν τῆς παραδοχῆς τοῦ στέμματος... Ἐνθουσιώδης φωνὴ χαρᾶς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ στόματα πάντων, ὅτε ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέφρασεν ἡμῖν τὴν πρὸς τὴν νέαν πατρίδα ἀγάπην Σου καὶ τὴν εὐγενῆ συνδρομὴν τοῦ μεγαλειοτάτου βασιλέως τῆς Δανίας, ὡς καὶ τοῦ σεπτοῦ πατρός Σου, εἰς πλήρωσιν τῶν κοινῶν εὐχῶν. Ἡ δὲ ἔνωσις τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος εἶνε ἡ ἀρίστη ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ἐπέτυχε κατὰ πάντα καὶ ἡ μεταπολίτευσις καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν Ἑλλήνων.

Μετὰ πόθου τὸ ἔθνος ἀναμένει τὴν στιγμὴν τῆς αἰσίας ἐλευσεώς Σου ἐν τῇ μέσῳ ἡμῶν, ἡ δὲ συνέλευσις ἔχουσα πεποιθήσιν εἰς τὴν σύνεσίν Σου, καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους προτιμῶσα ἀπὸ πᾶν ἄλλο, εἰὰ τοῦ ἀπὸ 15)27 Ἰουνίου ψηφίσματος τῆς ἐκήρυξε τὴν ἀπὸ τοῦδε ἐνηλικιωτήτά Σου. Εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, Βασιλεῦ, θὰ εὔρης ἐκεῖνα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀληθῶς στηρίζονται οἱ θρόνοι, δηλ. πίστιν, ἀγάπην καὶ ἐνθουσιασμόν.

Ἐδραίαν πεποιθήσιν ἔχουσα ἡ συνέλευσις, ὅτι ἔθνος καὶ βασιλεὺς διὰ παντός θὰ εὐλογῶσι τὴν ἡμέραν τῆς 18)30 Μαρτίου, δέεται τοῦ Ὑψίστου, ὅπως κρατύνῃ τὸν θρόνον καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά Σου.»

Ἄλλ' ἡ μέχρι τοῦδε σχεδὸν ἀναίμακτος ἑλληνικὴ μεταπολίτευσις, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦτο ἐπευφήμησεν ἅπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος, ἦτο πεπρωμένον φεῦ! ἤδη, ὅτε ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν περιεμένετο ὁ ἐκλεκτός τοῦ ἔθνους, νὰ κηλιδωθῇ μὲ ἀφθονον ρεῦσιν ἀδελφικοῦ αἵματος. Αἱ σφαγαὶ τῆς 19 καὶ 20 Ἰουνίου, καλύψασαι μὲ πένθος τὴν Ἑλλάδα ἐνεποίησαν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἀλγεινοτάτην ἐντύπωσιν καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νεαροῦ βασιλέως, ὁ ὁποῖος ἀπεφάσισεν ὅσον ἐδύνατο νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν εἰς Ἑλλάδα κατάβασίν του, ὡς πρόδρομον αὐτοῦ πέμψας κατὰ Ἰούλιον τὸν κ. Βραϊστρόυπ, ἄνδρα λίαν φιλέλληνα καὶ γνωρίζοντα καλῶς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν,

τὸν ὁποῖον μετὰ χαρᾶς ὑπεδέχθησαν οἱ Ἕλληνες. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Αὐγούστου αἱ προστάτιδες δυνάμεις ἀνήγγειλαν ἐπισήμως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν, ὅτι ὑπέγραψαν τὴν ἐν Λονδίῳ συνομολογηθεῖσαν περὶ Ἑλλάδος συνθήκην, περιέχουσαν ἄρθρα 15, τῶν ὁποίων τὸ τέταρτον ρητῶς ἀνακηρύττει τὴν ἔνωσιν τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν συγκατάθεσιν τῶν δυνάμεων εἰς ταύτην τὴν ἐπέκτασιν.

Κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἀναχωρήσεώς του ὁ Γεώργιος καὶ ὁ πατὴρ του πρίγκιψ τῆς Δανίας Χριστιανὸς ὑπέγραψαν πράξιν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ βασιλεὺς Γεώργιος καὶ οἱ ἄρρενες ἀπόγονοί του ἔρχονται τελευταῖοι εἰς τὴν διαδοχὴν τοῦ Δανικοῦ θρόνου, καὶ κατατάσσονται μετὰ τὸν πρίγκιπα Βαλδεμάρου, νεώτερον υἱὸν τοῦ Χριστιανοῦ, καὶ τοὺς ἀπογόνους του. Ἡ πράξις αὕτη ἐπροξένησεν ἐν Δανίᾳ γενικὴν εὐχαρίστησιν.

Τέλος ἡ ἡμέρα, τὴν ὁποίαν οἱ μὲν Ἕλληνες ἀνυπομόμως ἐπερίμενον, οἱ δὲ Δανοὶ μετὰ λύπης ἔβλεπον νὰ πλησιάζῃ, ἀνέτειλε. Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος τῇ 5)17 Σεπτεμβρίου ἐπρόκειτο νὰ ἀποχαιρετίσῃ τὴν πατρίδα του. Ἀπὸ τὴν πρωΐαν ἡ πόλις Κοπεγχάγη ἦτον εἰς ζωηρὰν κίνησιν, αἱ δὲ λεωφόροι (μεγάλοι δρόμοι), ἀφ' ὧν ἐποῦ ἔμελλε νὰ διαβῇ ὁ Γεώργιος, ἦσαν καταστόλιστοι μὲ σημαίας δανικὰς καὶ ἑλληνικὰς, καὶ αἱ προκουμαῖαι πλήρεις λαοῦ. Ἡ ἀναχώρησις ἔμελλε νὰ γίνῃ ἐπίσημος ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ τελωνείου, καὶ εἰς τὴν προκουμαίαν εὐρίσκοντο ἤδη συνηγμένοι πάντες οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, οἱ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ πρέσβεις τῶν δυνάμεων (ἐκτὸς τῶν τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσίας διὰ τὴν τότε ὑπάρχουσαν ψυχρότητα αὐτῶν μετὰ τῆς Δανίας) ἅπαντες ἐν μεγάλῃ στολῇ. Ἐρυθρὸν ἔριοῦχον (τόσχα) ἐκάλυπτε τὴν κλίμακα τῆς προκουμαίας, δεξιὰ δὲ καὶ ἀριστερὰ ἐστέλοντο πάντες οἱ εὐέλπιδες τοῦ ναυτικοῦ οἱ μέχρι τοῦδε συμμαθηταὶ τοῦ Γεωργίου. Περὶ ὥραν μίαν καὶ ἡμίσειαν μετὰ μεσημβρίαν αἱ στρατιωτικαὶ μουσικαὶ καὶ αἱ ζητωκραυγαὶ τοῦ λαοῦ ἀνήγγειλαν τὴν ἀφίξιν (τὸν ἐρχομὸν) τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, τὸν ὁποῖον τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Κοπεγχάγης ὑπεδέχθη εἰς τὴν κλίμακα τῆς προκουμαίας, ὁ δὲ πρόεδρος αὐτοῦ ἀσκεπῆς προσεφώνησε τὰ ἑξῆς:

« Ἄς συγχωρήσῃ ἡ Ἑμετέρα Μεγαλειότης εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τῆς Κοπεγχάγης νὰ ἐκφράσῃ πρὸς Αὐτὴν τὸν ἐγκάρδιον ἀποχαιρετισμὸν καθ' ἣν στιγμὴν ἀναχωρεῖ εἰς τὴν νέαν πατρίδα Τῆς Βασιλεῦ, Σὲ συνοδεύουσιν αἱ εἰλικρινεῖς συμπάθειαι τῆς πρωτευούσης ταύτης, καὶ θὰ σὲ συνοδεύωσι διὰ παντός. Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ ἔνδοξος λαὸς ὁ ἐκλέξας Σε βασιλέα του θὰ σὲ ἀνταμείψῃ δι' ὅλην τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν πάντες οἱ Δαν οἱ τρέφομεν πρὸς Σέ. Ὁ Θεὸς ἄς εὐλογῆσῃ τὴν Μεγαλειότητά Σου. Παρακαλοῦμεν Σε νὰ ἐνθυμῆσαι πόλιν καυχωμένην ὅτι ἀριθμεῖ τὴν Μεγαλειότητά Σου μετὰ τῶν εὐγενεστάτων τέκνων τῆς. Ζήτω ὁ Γεώργιος Α' βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων. »

Βροντώδεις ἀνευφημαὶ διεδέχθησαν τοὺς λόγους τούτους· ὁ δὲ Γεώργιος μὲ ὀφθαλμοὺς ὑγροῦς καὶ μὲ φωνὴν συγκεκινημένην μὲν ἀλλ' ἡχηρὰν ἀπήντησε.

« Βαθέως συγκινοῦμαι βλέπων τὰς εἰλικρινεῖς ἐκφράσεις τῆς συμπάθειας, αἱ ὁποῖαι μὲ συνοδεύουσι κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μου. Ἀπὸ καρδίας ἀποδίδω τὰς εὐχαριστήσεις μου εἰς τὴν εὐγενῆ ταύτην πόλιν. Ἡ μνήμη αὐτῆς θὰ ᾖνε διὰ παντός ζωηρὰ εἰς ἐμέ, καὶ θὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ καταπέμψῃ τὰς εὐλογίας του ἐπὶ τῆς γηραιᾶς Δανίας. »

Νεαὶ ἐπευφημαὶ διεδέχθησαν τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ Γεωργίου. Ἀφοῦ κατέβη τὴν κλίμακα, ἐμβῆκεν εἰς τὴν λέμβον ἀνευφημούμενος πάντοτε· ὅτε δὲ οἱ κωπηλάται ἤρχισαν νὰ κωπηλατῶσιν, ἄσκηπὴς ὁ Γεώργιος, στραφεὶς πρὸς τὰ πλήθη, τὰ ὁποῖα περιέστερον τὴν παραλιάν, εἶπε μεγαλοφώνως.

« Χαίρετε ! χαίρετε ! ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου σὰς ἀποχαιρετῶ. Μὴ μὲ λησμονήσητε. »

Τὰ πλήθη ἀπεκρίθησαν διὰ ζωηρῶν ζητωκραυγῶν. Ἀφοῦ ἀνέβη εἰς τὸ ἀτμόπλοιο, ἐστέκετο εἰς τὸ κατάστρωμα ἀντιχαιρετῶν τὸν λαὸν καὶ τὰ κινούμενα λευκὰ μανδύλια μέχρι τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀτμοπλοίου. Τὰ πυροβολοστάσια τοῦ λιμένος ἐκανονοβόλουν, ἐπὶ δὲ τοῦ μεσαίου ἴστου τῆς ναυαρχίδος ἐκυμάτιζεν ἡ ἑλληνικὴ σημαία.

Ὁ Γεώργιος ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Κοπεγχάγης μετὰ τῆς ἀκολού-

θίας του, συγκαμμένης ἀπὸ τὸν κόμητα Σπόνγκε, ἀπὸ δύο Δανοὺς ἀξιωματικούς τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἀπὸ τὸν ἰδιαιτερον γραμματέα τοῦ Τιμολέοντα Φιλήμωνα, ἐπεσκέφθη κατὰ πρῶτον τὴν σημαντικὴν καὶ ἐμπορικωτάτην πόλιν τῆς Πρωσίας Στετίνον, καὶ ἐντεύθεν δι' ἐκτάκτου ταχυπορικῆς ἀμάξης ἔφθασε τὴν 9)21 7θρίου εἰς Πετρούπολιν πρωτεύουσαν τῆς Ρωσικῆς αὐτοκρατορίας, ἐπιθυμῶν πρὶν τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐπισκεφθῆ τὰς αὐτὰς τῶν τριῶν προστατιδῶν δυνάμεων. Ἐνταῦθα ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος τὸν προαπήντησε μετὰ τῶν ἀρχιδουκῶν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου, τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Τσάροκος-Τσέλου. Τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς του ἐδόθη μεγαλοπρεπὲς συμπόσιον, τὴν δὲ ἑσπέραν ἕκτακτος θεατρικὴ παράστασις εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν θέατρον. Ἄλλὰ τὸ λαμπρότερον τῶν θεαμάτων ὑπῆρξεν ἡ ἐπιθεώρησις τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς ἐκ τετρακισχιλίων ἐπιλέκτων, ἡ ὁποία ἔγινε τὴν ἐπαύριον εἰς τὴν πρὸ τῶν ἀνακτόρων πλατεῖαν. Ὁ Γεώργιος εἰς τὰ πλάγια τοῦ αὐτοκράτορος διῆλθε τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἔφιππος, φέρον τὴν στολὴν ναυάρχου τοῦ Δανικοῦ στόλου καὶ τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Ἐλέφαντος. Ἐν συντόμῳ ἢ ἐν Πετρούπολει διατριβῇ τοῦ Γεωργίου ὑπῆρξε τερπνοτάτη καὶ πλήρης ἑορτῶν καὶ θεαμάτων. Τὴν 14)23 ἀνεχώρησεν ὁ αὐτοκράτωρ ἐκ Πετρούπολεως πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἐν Κριμαίᾳ συζύγου του καὶ μετὰ τὸν αὐτοκράτορα ὁ Γεώργιος ἀποχαιρετίσας τὴν ρωσικὴν πρωτεύουσαν, ἔφθασε τὴν 16)28 Σεπτεμβρίου εἰς Βερολίνον.

(Ἀκολουθεῖ).

Φυσικὴ Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 232).

Ὁ Πολύκαρπος ἐπέστρεψε μὲ τὸ ποτιστήριον εἰς τὰ ἄνθη καὶ ἤρχισε νὰ τὰ ποτίξῃ· ὁ δὲ Ἑρρῖκος ἐφώνησε μὲ ἀπορίαν «Τί κάμνεις αὐτοῦ, πάτερ; θὰ καταλερώτῃς τὰ ἄνθη σου, καὶ θὰ ξεθάψουν τὰ ὠραία χρώματά των». Χαμογελάσας ὁ γέρον, εἶπε πρὸς αὐτόν, «ὅτι τὰ ἄνθη καὶ τὰ χόρτα καὶ ὅλα τὰ φυτὰ τρέφονται μὲ τὸν ἴδιον τρόπον· καὶ τόσον εἶνε ἀνάγκη νὰ ποτίζωνται, ὅσον καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ νὰ πίνῃ ὕδωρ. Ἄλλὰ, ἠρώτησεν ὁ Ἑρρῖκος, τίς δύνα-

ται νὰ φέρη τόσον νερόν, ὅσον χρειάζεται, διὰ νὰ ποτισθῶσιν ὅλα ἐκεῖνα τὰ φυτὰ ; τίς ἀναβαίνει ἐκεῖ ὕψηλά, καὶ ποτίζει τὰ δένδρα, τὰ ὅποια εἶνε εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ ; » Ὁ δὲ Πολύκαρπος ἀπεκρίθη « Ὑπάρχει τρόπος καὶ δι' αὐτά, τὸν ὅποιον ἴσως θὰ ἰδῆς μετ' ὀλίγον. »

Καὶ τῶ ὄντι δὲν ἐπέρασε μία ὥρα καὶ νέφος τι ἐσκέπασε τὸ ὄρος· καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἤρχισε νὰ ψυχάλῃ, ἔπειτα δὲ νὰ θρέχῃ. Ὁ Ἑρρῖκος ἔμεινε μὲ ἀνοικτὸν στόμα καὶ παρετήρει τὴν θροχὴν χωρὶς νὰ ἐννοῆ τί τρέχει. « Τοῦτο εἶνε βέβαια πολὺ καλόν, εἶπε· διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον κερδίζουσι πολὺν κόπον οἱ ἄνθρωποι· ἀλλὰ ποῖος κρατεῖ ἐκεῖνο τὸ μέγα ποτιστήριον ; ποῦ εὗρῃκε τόσον πολὺ νερόν ; πῶς εἰμπορεῖ καὶ κινεῖ τόσον ἐλεύθερα τὸ μέγα ποτιστήριον καὶ ποτίζει τὴν γῆν ; — « Μετ' ὀλίγον θὰ τὸ ἀκούσης καὶ τοῦτο πῶς γίνεται, » εἶπε μὲ πατρικὴν ἀγάπην ὁ γέρον· ὁ δὲ Ἑρρῖκος ἔβλεπεν ἀκίνητος τὸ σύννεφον ἐωσότου διεσκοπίσθη καὶ ἐφάνη πάλιν ὁ οὐρανὸς καθαρὸς καὶ γαλανός.

Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπέρασεν ὁ Ἑρρῖκος θαυμάζων δι' ὅσα ἀπὸ τὸν σεβάσιμον γέροντα κατὰ πρώτην φοράν ἤκουε καὶ ἐμάνθανε, καὶ τὰ ὅποια οἱ ἄνθρωποι ἐπειδὴ τὰ ἐσυνήθισαν, τὰ βλέπουσι μὲ ἀδιεφροῦν. Μικρὸς τις χρυσοπράκτις· κἀνθηρός, ὁ ὅποιος ἐκάθητο ἐπάνω εἰς φύλλον ρόδου τινός· — μικρὸς τις κοχλίς, ὁ ὅποιος ἔδοσκεν ὕστερον ἀπὸ τὴν θροχὴν ἐπάνω εἰς τὸν κορμὸν δένδρου τινός· — αἱ σταλαγματῖαι τοῦ ὕδατος, αἱ ὅποια ἐκρέμαντο, ὡς τότε ἀδάμαντες ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δένδρων· — μικρὸς τις σπίνος, ὁ ὅποιος ἐκελαδοῦσε πολὺ γλυκὰ καὶ ἐπέτα ἀπο τὸν ἕνα κλάδον εἰς τὸν ἄλλον· — αἱ αἶγες τοῦ ἐρημίτου, αἱ ὅποια ἐπέστρεψαν τὴν ἐσπέραν ἀπὸ τὸ ὄρος· — ὅλα ταῦτα ἔκαμναν τὸ ἀθῶον παιδίον, γάθου μάζη καὶ νὰ ἀποτείνῃ διαφόρους ἐρωτήσεις πρὸς τὸν γέροντα.

Ὁ ἥλιος, ὅστις ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐχαμήλωνεν, ἐκρύβη ὀπισθεν τῆς λίμνης καὶ ὁ Ἑρρῖκος, ὁ ὅποιος ἔσχον παρετήρησε τοῦτο, ἐφώνησε τρομασμένος. « Νὰ ! ! ! ἐβυθίσθη ὁ λύχνος μας εἰς τὰ ὕδατα . . . ἐτελείωσαν πλέον ὅλα αἱ εὐχαριστήσεις μας. » Ὁ δὲ γέρον Πολύκαρπος ἐπαρηγόρησεν αὐτὸν λέγων « Μὴ φοβῆσαι, τέκνον μου· μετ' ὀλίγον θὰ κοιμηθῶμεν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχομεν ἀ-

νάγκην ἀπὸ αὐτόν· ὅταν δὲ ἐξυπνήσωμεν, θὰ ἀναφανῆ πάλιν εἰς τὸ ἄντικρυ μέρος ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ βουνὰ καθὼς τὸν εἶδες εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ τὰ μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς θερμαίνει.

Ὁ Ἑρρῖκος ἐπειδὴ ἐπεθύμει νὰ μάθῃ δι' ὅλα, ὅσα εἶδε, ἔκαμε πάλιν τὰς ἀκολούθους ἐρωτήσεις· — « Πῶς γίνεται λοιπόν, πάτερ, νὰ φέγγῃ ὁ ἥλιος ἀκατάπαυστα ; Τίς κατεσκεύασε τὸν μέγιστον καὶ ὑψηλὸν ἐκείνον θόλον, ὁ ὁποῖος ἀκουμβᾷ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν ; Τίς ἔκλεισε μέσα εἰς τὸν θράχον ἐκείνον τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον τόσον πολὺ τρέχει ἀδιάκοπα ; Τίς κρατεῖ τὸ μέγα ἐκεῖνο ποτιστήριον καὶ δὲν ἀφίνει αὐτὸ νὰ ῥέσῃ ἀλλὰ τὸ ὀδηγεῖ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὸ κάμνει νὰ ποτίζει τὰ χόρτα καὶ τὰ φυτὰ ; Τίς ἐδίδαξε τὰ πτηνὰ νὰ κλαδῶσι τόσον εὐμορφα ; Τίς ἔκρυψε τὰ ἄνθη καὶ τὰ δένδρα μέσα εἰς τόσον μικρὸν σπόρον καὶ τὰ ἔκαμε νὰ φυτρῶνουν, ὅπου ἡμεῖς θέλομεν ; Τίς ἐσκέπασε τὴν γῆν μὲ τὸ πράσινον χορταράκι καὶ μὲ τόσα ὠραῖα ἄνθη ; Τίς τέλος πάντων ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς ὅλα αὐτὰ τὰ πολλὰ καὶ διάφορα μεγάλα δῶρα ; »

Καὶ λοιπόν, εἶπεν ὁ σεβάσμιος καὶ ἀγαθὸς γέρον, νομίζεις τῶ ὄντι ὅτι ὑπάρχει κάποιος ὁ ὁποῖος ἔκαμεν ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα μὲ μίαν λέξιν ὀνομάζομεν κόσμον ;

« Ὡ Βέβαια ! βέβαια ! εἶπεν ὁ Ἑρρῖκος· δι' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ! ποῖος εἶνε ἐκεῖνος ὅστις ἀμφιβάλλει ; θὰ ᾔην πολὺ ἀναίσθητος. — Ὅταν μίαν φορὰν οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπηλαίου ἠθέλησαν νὰ τὸ πλατύνωσιν ὀλίγον, ἐκοπίεσαν πολὺ· καὶ ὅταν ἄλλην μίαν φορὰν ἐκινδύνευσεν νὰ κρημνισθῆ, μὲ πολὺν κόπον καὶ μὲ δυσκολίαν μεγάλην ἠμπόρεσαν νὰ τὸ στηλώσουν· καὶ ὅμως τὸν ὠραῖον καὶ μέγιστον τοῦτον θόλον τίποτε δὲν τὸν στηλώνει· ὁ λύχνος τοῦ σπηλαίου δὲν ἔρεγγεν, ἐὰν δὲν ἐγεμίζαμεν αὐτὸν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν μὲ ἔλαιον· ἀπὸ τὸ βυτίον ἤθελε λείψει τὸ ὕδωρ ἐὰν ἡ τσιγκάνα δὲν ἐφρόντιζε νὰ τὸ ἀναγεμίζει. Πόσος κόπος χρειάζεται διὰ νὰ κατασκευάσῃ τις ἓν χάρτινον ἄνθος καὶ τοῦτο γνωρίζω πολὺ καλά· Ὅλα λοιπόν αὐτὰ τὰ ὁποῖα βλέπω, εἶνε ἀδύνατον νὰ τὰ κατασκευάσῃ χεῖρ ἀνθρώπου· τοῦτο πολὺ καλά τὸ ἐννοῶ. Τίς εἶνε ὅμως ΕΚΕΙΝΟΣ, ὅστις κατεσκεύασεν ὅλα αὐτὰ ; τοῦτο δὲν ἤξεύρω καὶ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ τὸ μάθω.

« Ἐχεις δίκαιον, τέκνον μου, ἀπεκρίθη ὁ ἐρημίτης. Μάθε λοιπὸν ὅτι ὁ μέγας καὶ σοφὸς τεχνίτης ὁ ὁποῖος κατεσκεύασε καὶ διατηρεῖ ὅλα, ὅσα βλέπεις καὶ ἄλλα πολλὰ ἀκόμη, τὰ ὅποια δὲν βλέπεις, ὀνομάζεται. .ΘΕΟΣ· αὐτὸς ἔπλασε καὶ ἡμᾶς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα· αὐτὸς διέταξε καὶ ἔγειναν· αὐτὸς εἶνε ὁ πατὴρ ὅλων μας. »

« Ὡ! πόσον ἐπιθυμῶ νὰ ἰδῶ! τὸν καλὸν αὐτὸν πατέρα· εἶπεν ὁ Ἑρρικός, ποῦ εὐρίσκεται εἶνε πολὺ μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ; » « Ὁχι, τέκνον μου, ὁ Θεὸς εἶνε καὶ ἐδῶ καὶ πανταχοῦ· αὐτὸς καὶ μᾶς βλέπει καὶ μᾶς ἀκούει· ἡμεῖς ὅμως δὲν εἰμποροῦμεν νὰ τὸν ἰδῶμεν· βλέπομεν ὅμως τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ καταλαμβάνομεν πόσον μέγας καὶ δυνατὸς εἶνε· ὅταν πάλιν συλλογισθῶμεν ὅτι ὅσα ἔκαμε, τὰ ἔκαμε διὰ ἡμᾶς, τότε ἐννοοῦμεν πόσον καλὸς καὶ φιλόανθρωπος εἶνε.

Ἐκεῖνος ἐστερέωσε τὸν ἀπέραντον θόλον, τὸν ὅποιον ὀνομάζομεν οὐρανόν. Ἐκεῖνος ἔθεσε τὸν μέγαν ἐκεῖνον λύχνον, τὸν ὅποιον ὀνομάζομεν ἥλιον καὶ τοῦ ἐπροσδιώρισε τὸν δρόμον του. Ἐκεῖνος στέλλει τὰ σύννερα διὰ νὰ ποτίσωσι τὴν γῆν καὶ κάμνει νὰ γίνεται ἀδιάκοπα ἀπὸ τὸν βράχον τὸ δροσερὸν ὕδωρ, διὰ νὰ σθύνωμεν τὴν δίψαν μας. Ἐκεῖνος ἔβρωσε τὴν γῆν μὲ τὸ πράσινον χόρτον καὶ τὴν ἐστόλισε μὲ τόσα πολλὰ καὶ εὐμορφα ἄνθη. Ἐκεῖνος διέταξε τὴν γῆν νὰ φυτρώη τὸν σῖτον καὶ ὅλα ὅσα χρησιμεύουν διὰ τροφήν μας, καὶ τὰ δένδρα διὰ νὰ μᾶς προφυλάττουν μὲ τὰ φύλλα των ἀπὸ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου, νὰ μᾶς θερμαίνωσι μὲ τὰ ξύλα των εἰς καιρὸν χειμῶνος καὶ νὰ μᾶς εὐφραίνωσι μὲ τοὺς καρποὺς των. Ἐκεῖνος ἐδίδαξε τὰ πτηνὰ νὰ κελιδῶσι, διὰ νὰ μᾶς εὐχαριστῶσι μὲ τὸ γλυκὺ κελάδημά των. Ἐκεῖνος ἐνέδυσε τὸ πρῶτον μὲ τὸ μαλλίον, ἀπὸ τὸ ὅποιον κατασκευάζομεν τὰ ἐνδύματά μας. Ἐκεῖνος ἔκαμε τὸν κόσμον ὅλον καὶ ἡμᾶς διὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὰ κατὰ τοῦ κόσμου. Ἐκεῖνος ἠλευθέρωσε καὶ σὲ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ληστῶν καὶ ἔστειλεν ἐδῶ εἰς τὰς ἀγκάλας μου· εἶνε ὁ καλλίτερος φίλος μας καὶ ὁ κοινὸς ὅλων ἡμῶν πατὴρ. »

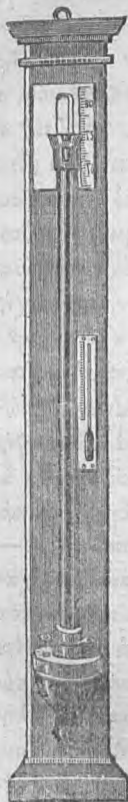
Ἐνῶ ὁ Ἑρρικός συνωμιλεῖ τοιοῦτοτρόπως μὲ τὸν ἀγαθὸν γέροντα, ἤρχισε πλέον νὰ νυκτόνη· ἡ δὲ σελήνη ἐφάνη ὡς ἀργυροῦς δισκος, περικυκλωμένη ἀπὸ ἀναριθμήτους λαμπροὺς ἀστέρας· ἡ λι-

μνη τότε ὠμοίαζε με καθαρῶτατον καθρέπτην, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε τις ὅτι βλέπει ἄλλον οὐρανὸν με σελήνην καὶ με ἀστέρας καὶ ἄλλον κόσμον ὁλόκληρον. Πανταχοῦ ἐβασίλευε μεγάλη ἡσυχία καὶ σιωπή· οὐδὲ φύλλον δένδρου δὲν ἐκινεῖτο. — Τότε ὁ σεβάσμιος γέρων, ἀφοῦ ἔκλινε τὰ γόνατα εἰς τὴν γῆν καὶ ἔσταυρωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους, ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανόν, ἤρχισε με εὐλάβειαν νὰ προσεύχεται εἰς τὸν Θεόν, λέγων «Θεέ μου, σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὰ καλὰ, τὰ ὁποῖα νύκτα καὶ ἡμέραν μᾶς χαρίζεις· σὺ μᾶς ἐπλασες· σὺ μᾶς δίδεις τὴν καθεμερινὴν μας τροφήν· σὺ εἶσαι ὁ πατὴρ ὄλων τῶν ἀνθρώπων· δίδαξόν με νὰ πράττω τὸ θέλημά σου τὸ ἅγιον· φώτισον τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν καὶ τοῦ μικροῦ τούτου παιδιοῦ διὰ νὰ σὲ γνωρίσῃ καὶ νὰ δοξολογῇ τὸ πανάγιόν σου ὄνομα. Ἄμην. Εἰς ταύτην τὴν σύντομον ἀλλὰ κατασκευασμένην προσευχὴν τοῦ ἐρημίτου ἐπρόσθεσε καὶ ὁ Ἑρρῖκος τὰ ἀκόλουθα. «Σὲ εὐχαριστῶ καὶ ἐγώ, καλέ μου πατέρα, ὅπου με ἐλευθέρωσες ἀπὸ τὸ σκοτεινὸν ἐκεῖνο σπήλαιον καὶ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀγρίων ἐκείνων ἀνθρώπων· σὺ βέβαια ἔστειλες τὸ παλληκαράκι ἐκεῖνο διὰ νὰ με ὀδηγήσῃ ἐδῶ εἰς τὸν ἀξίολογον τοῦτον ἄνθρωπον· χωρὶς αὐτοῦ ἴσως θὰ ἀπέθνησκα ἀπὸ τὴν πείναν· σὲ παρακαλῶ νὰ τοὺς φυλάγῃς ἀπὸ κάθε κακὸν καὶ νὰ με φωτίξῃς νὰ κάμω τὸ θέλημά σου πάντοτε.» — «Εὐγε, τέκνον μου,» εἶπεν ὁ ἀγαθὸς γέρων, ὅστις ἔκλαιεν ἀπὸ χαρᾶν, ὅταν ἤκουσε τὸν Ἑρρῖκον κατὰ πρώτην φοράν νὰ προσεύχεται τοιοῦτοτρόπως· «πολὺ καλὸν πρᾶγμα ἐζήτησες ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Θεόν, τὸ νὰ σὲ φωτίξῃ νὰ κάμῃς τὸ θέλημά του· διότι τότε μόνον εἰμποροῦμεν νὰ ζήσωμεν εὐτυχεῖς, ἐὰν κάμνωμεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. . . — Ἀκολούθως ὠδήγησε τὸ παιδίον εἰς τὴν καλύβην, ὅπου τὸ ἔβαλε νὰ κοιμηθῇ ἐπάνω εἰς μαλακὸν χέρτον καὶ τὸ ἐσκέπασε με τὸ ἐπανωφόριόν του. (ἀκολουθεῖ).

Οἱ δύο θρόνοι τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλοτε ἔχει δύο θρόνους· ἓνα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ἕτερον ἐν ταῖς ταπειναῖς καρδίαις.

Βαρόμετρον.

Ὁ ἄνθρωπος κολυμβᾷ μέσα εἰς τὸν ἀέρα καθὼς τὰ ὄψαρια κολυμβοῦν μέσα εἰς τὰ νερά. Ὁ ἀήρ αὐτός ὀνομάζεται ἀτμοσφαιρικός καὶ περικυκλῶνει ὅλην τὴν σφαιρὰν τῆς γῆς. Καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ζῶα ἀποθνήσκουν εὐθὺς ἅμα λείψῃ ὁ ἀήρ οὗτος· ἐπίσης καὶ τὰ δένδρα ὅλα καὶ τὰ φυτὰ μαραίνονται πρῶτον καὶ ἔπειτα ὅλως διάλου ξηραίνονται.

Ὁ ἀτμοσφαιρικός ἀήρ δὲν φαίνεται εἰς τὰ ὀμμάτιά μας, τὸν αἰσθανόμεθα ὅμως ὡς ἄνεμον, ὅταν ἀπὸ διαφόρους αἰτίας ἀρχίσῃ νὰ κινῆται.

Ὁ ἀήρ οὗτος ἐμπεριέχει δύο συστατικά: τὸ ὀξυγόνον καὶ τὸ ἄζωτον.

Ὁ ὀξυγόνον λέγεται ἐκεῖνο τὸ μέρος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἀναπνεύουν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα· ἄζωτον δὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀναπνεύουν τὰ φυτὰ. Εἰς 100 μέρη ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος περιέχονται 21 μέρη ὀξυγόνου καὶ 79 μέρη ἄζωτου. Τὰ ζῶα εἰσπνεύουν ὀξυγόνον καὶ ἐκπνεύουν ἄζωτον, τὰ δὲ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα εἰσπνεύουν ἄζωτον καὶ ἐκπνεύουν ὀξυγόνον.

Ὁ ἀήρ ἔχει βῆρος καθῶς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα· τὸ δὲ ὄργανον, μὲ τὸ ὁποῖον μετροῦμεν τὸ βῆρος αὐτοῦ, ὀνομάζεται βαρόμετρον.

Τὸ βαρόμετρον εἶνε μία σάνις μικρὰ ἕως τέσσαρας σπιθαμὰς καὶ πλατεῖα περίπου πέντε δακτύλους, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπάρχουν στερεωμένα δύο τινά: μία λεκάνη μικρὰ καὶ ἓνας σωλὴν ὑάλινος. Ἡ λεκάνη εἶνε σκεπατμένη καλῶς μὲ δέρμα (πετσί), εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως ὑπάρχει μία ὀπή, διὰ νὰ εἰσέρχεται ὁ ἀήρ· ὁ δὲ σωλὴν καταβαίνει μέσα εἰς τὴν λεκάνην καὶ ἔχει τὸ μὲν ἄνω ἄκρον του κλειστόν, τὸ δὲ κάτω ἀνοικτόν. Ἡ λεκάνη ἕως τὸ ἥμισυ εἶνε γεμάτη ὑδράργυρον, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ πιέζεται (πατιέται) ἀπὸ τὸν

ἀέρα, χώνεται μέσα εἰς τὸν σωλῆνα καὶ ἀναβαίνει ὑψηλὰ 60 ἕως 80 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος δεικνύει τὸ βῆρος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, δηλ. ὁ ἀήρ εἶνε τότεν βερός, ὥστε δύναται μὲ τὸ βῆρος του τοῦτο νὰ ὑψώσῃ μίαν στήλην ὑδράργυρου ἕως εἰς ἐκεῖνο τὸ ὕψος. Τὸ βῆρος αὐτὸ ὅμως δὲν μένει πάντοτε τὸ αὐτό. Ἄλλοτε εἶνε μεγαλύτερον καὶ ὑψώνει τὸν ὑδράργυρον ἕως εἰς τὸν ἀρ. 80, ἄλλοτε δὲ μικρότερον καὶ τὸν ὑψώνει μόνον μέχρι τοῦ ἀρ. 60. Ἄν ὁ ἀήρ δὲν ἦτο βερός, ὁ ὑδράργυρος δὲν θὰ εἶχεν ἀνάγκην διόλου νὰ ὑψώθῃ μέσα εἰς τὸν σωλῆνα, ἀλλὰ θὰ εἰτῆρχετο εἰς αὐτὸν μόνον ὅσον ἐχρειάζετο διὰ νὰ γεμίτῃ ἐκεῖνο τὸ μέρος του, τὸ ὅποιον εἶνε συθισμένον μέσα εἰς τὸν ὑδράργυρον τῆς λεκάνης.

Ὅταν ὁ ὑδράργυρος τοῦ σωλῆνος ἀναβαίνει περισσότερον, τότεν καλλίτερον καιρὸν δεικνύει ὅτι θὰ ἔχωμεν ἐξ ἐναντίας δὲ ὅσον περισσότερον καταβαίνει, τότεν μᾶλλον δεικνύει ὅτι ὁ καιρὸς κλίνει εἰς τὴν βροχὴν. Ὡστε ὁ ἀτμοσφαιρικός ἀήρ εἶνε ἐλαφρότερος, ὅταν ὁ καιρὸς κλίνει εἰς τὴν βροχὴν, καὶ βερότερος, ὅταν ὁ καιρὸς ἦνε καλός.

Ἡ σανὶς τοῦ βροχομέτρου πλησίον εἰς τὸν σωλῆνα εἶνε διηρημένη ἀπὸ ἐπάνω ἕως κάτω εἰς 80 ἴσα μέρη, διὰ νὰ φαίνεται καλὰ πόσον ἀναβαίνει ἢ πόσον καταβαίνει ὁ ὑδράργυρος.

Τὸ βροχόμετρον, τὸ ὅποιον παριστάνει τὸ σχῆμα τοῦτο, ὀνομάζεται βαρόμετρον διὰ λεκανίδος· ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ δύο ἄλλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἐν λέγεται σιφωνοειδὲς βαρόμετρον, τὸ δὲ ἄλλο βαρόμετρον διὰ βαθμοδείκτου.

Πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ σωλῆνος, εἰς τὸ μέσον τῆς σανίδος, φαίνεται κᾶτι τι. Αὐτὸ λέγεται θερμομέτρον, τὸ ὅποιον πάντοτε εὐρίσκεται προσηλωμένον (καρφωμένον) ἐπὶ τῆς σανίδος τοῦ βροχομέτρου· ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ ὁμιλήσωμεν ἄλλοτε.

Ἑσπερινὰ καὶ κυριακὰ σχολεῖα.

Ὁ μαστρο-Γιάννης καὶ ὁ μαστρο-Δημήτρης, καθὼς ἔμειναν σύμφωνοι (ἴδε σελ. 199) εἰδοποίησαν τὸν Μιχαλάκην ὅτι εἶνε μερικοὶ τεχνῖται, οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ πῶς εἶνε εἰς ἄλλα μέρη τὰ σχολεῖα, τὰ ὁποῖα εἶνε συστημένα διὰ τοὺς τεχνίτας· εἰδοποίησαν δὲ καὶ πολλοὺς τεχνίτας, ὅτι ὁ Μ. ἔχει νὰ τοὺς εἰπῇ κᾶτι καλὰ

πράγματα. Τὴν κυριακὴν λοιπὸν πολλοὶ τεχνῖται ἀπὸ διαφόρους συντεχνίας ἐπερίμεναν εἰς τὸ σχολεῖον τὸν Μ., οὗτος δὲ κατὰ τὰς 10 ἤλθε, ἔχων μαζῆ του καὶ ἄλλον ἕνα, ὁ ὁποῖος ἄπὸ τὴν φυσιογνωμίαν του ἐφαίνετο ἄνθρωπος εὐγενὴς καὶ πολὺ καταδεκτικὸς. Οἱ παρρηρισκόμενοι εἶχαν μεγάλην περιέργειαν νὰ μάθουν ποῖον ἦτο ἐκεῖνο τὸ νέον πρόσωπον. Ἄφου ὁ Μ. ἀνέβη εἰς τὴν ἔδραν, ὅλοι ἐσιώπησαν βλέποντες αὐτὸν εἰς τὸ στόμα· οὗτος δὲ ἤρχισε κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ἄδελφοί, ὁ φίλος μου μαστρ ο-Δημήτρης πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μὲ εἶπεν, ὅτι πολλοὶ τεχνῖται ἐπιθυμοῦν νὰ μάθουν διὰ τὰ σχολεῖα, τὰ ὁποῖα εἶνε διὰ τοὺς τεχνίτας εἰς ἄλλα μέρη· ὁ λόγος οὗτος μὲ ἐπροξένησε πολὺ μεγάλην χαρὰν· διότι παρατηρῶ ὅτι οἱ τεχνῖται μας ἤρχισαν νὰ συλλογίζωνται πῶς νὰ καλλιτερεύσουν τὴν κατάστασιν των· ἡ χαρὰ μου ὅμως ὑπῆρξε πολὺ μεγαλειτέρα, ὅταν κατὰ καλὴν τύχην μὲ τὸ τελευταῖον ἀτμόπλοιον ἔμαθα ὅτι ἦλθεν ὁ παλαιὸς φίλος μου ὁ συμπολίτης μας Εὐθύβουλος, τὸν ὁποῖον καὶ σᾶς παρουσιάζω· πολλοὶ ἴσως ἀπὸ σᾶς δὲν τὸν ἐνθυμοῦνται, διότι ἀνεχώρησε πολὺ μικρὸς εἰς τὰ Γένα, ἀφου ἔλαβε τὴν δυστυχίαν νὰ στερηθῆ τοὺς γονεῖς του. Ἐνθυμεῖσθε τὸν συμπολίτην μας τὸν μακαρίτην χατζῆ Ἄθανάσῃν τὸν ὠρολόγοποιόν, τὸν ὁποῖον δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀγαπητῆς συζύγου του συναδεύσαμεν εἰς τὸν τάφον; ἐνθυμεῖσθε τὸν ἀξιόλογον ἐκεῖνον ἄνθρωπον; τὸν καλὸν ἐκεῖνον χριστιανόν, ὅστις δὲν ἤθελε μόνον νὰ λέγεται ἀλλὰ καὶ νὰ ἦνε χριστιανός; Πολλοὶ ἀπὸ σᾶς ἴσως δὲν τὸν ἐνθυμοῦνται· ἀλλὰ θὰ ἐνθυμοῦνται ἴσως ἕνα σεβάσμιον ἄνθρωπον, ὅστις κάθε κυριακὴν πρῶτ' ἐπορεύετο εἰς τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν κρατῶν παιδίον πενταετὲς ἀπὸ τὴν χεῖρα· αὐτὸς ἦτο ὁ μακαρίτης χατζῆ Ἄθανάσιος, περὶ τοῦ ὁποῖου σᾶς λέγω· ἰδοὺ καὶ τὸ μικρὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν χεῖρα ὠδηγοῦσε κάθε κυριακὴν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ· αὐτὸς εἶνε ὁ ἀγαπητὸς μου φίλος Εὐθύβουλος, τὸν ὁποῖον ἀπὸ μικρὸν παιδίον εἶχα νὰ ἰδῶ καὶ μόνον ἀπὸ τὰ γράμματά του ἔμαθانا διὰ τὴν ὑγίαν του καὶ ποῦ εὐρίσκεται.

Ἄνεχώρησεν ἀπὸ ἐδῶ παιδίον ὄρφανόν, παιδίον πτωχὸν καὶ ἀπροστάτευτον· ἡ μόνη κατάστασις του ἦσαν πέντε γρόμματα, τὰ

ὅποια ὁ μακαρίτης πατήρ του ἠμπόρεσε τὸν καιρὸν ἐκεῖνον νὰ τὸν μάθῃ, καὶ ἡ καλὴ ἀνατροφή, τὴν ὅποیان ἐφρόντιζε νὰ τὸν δώσῃ· τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἀναχωρῶν ἔλαβε μαζῆ του ἦταν δύο μαχμουτιέδες καὶ ἄσκα γρόσια, τὰ ὅποια εὐρέθησαν εἰς τὸ ταμίον (κάσσαν) τοῦ πατρός του. Σήμερον ἐπιστρέφει εἰς τοὺς κόλπους τῆς πατρὶδος του πλουτισμένος καὶ μὲ γράμματα καὶ μὲ τέχναις καὶ μὲ χρήματα· εἰς ποῖον δὲ χρεωστῆ αὐτὰ τὰ καλά; πρῶτον εἰς τὸ καλὸν θεμέλιον, τὸ ὅποιον ὁ μακαρίτης πατήρ του ἔβαλε, δηλ. εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀνατροφήν· δεύτερον δὲ εἰς τὰ σχολεῖα τῶν τεχνικῶν, περὶ τῶν ὁποίων ἐπιθυμεῖτε νὰ σᾶς ὁμιλήσω· ἐγὼ ὅμως θὰ παραχωρήσω τὴν ἔδραν εἰς τὸν ἀγαπητὸν φίλον καὶ συμπολίτην μας Εὐθύβουλον, ὁποῖος θὰ σᾶς τὰ ἐξηγήσῃ πολὺ καλλίτερα ἀπὸ ἐμέ.

Ὁ Εὐθύβουλος, ἀφ᾽ ἂν ἀνέθῃ εἰς τὴν ἔδραν, « Συμπολίται, εἶπεν, εἶμαι πολὺ εὐτυχῆς, διότι λαμβάνω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ γνωρισθῶ μὲ πολλοὺς φίλους τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας μὲ τοιοῦτον εὐχάριστον δι' ἐμὲ τρόπον· ἡ τιμὴ, τὴν ὅποیان μὲ κἀνει ὁ ἀγαθὸς φίλος μου Μιχαὴλ, ἂν καὶ ἦνε πολὺ μεγάλη δι' ἐμέ, ἀλλὰ ἀναγκάζομαι νὰ τὴν δεχθῶ, διὰ νὰ μὴ φανῶ ἀδιάκριτος. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ ὅσα ἀνέφερε περὶ τοῦ μακαρίτου πατρός μου ὁ φίλος μας κατετάραξαν τὴν καρδίαν μου, ἴσως δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου· ἀλλὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ μὲ συγχωρήσητε, ἀφ᾽ οὗ σᾶς ὑποσχεθῶ ὅτι ἄλλοτε πάλιν θὰ σᾶς ὁμιλήσω μὲ περισσοτέραν ἔκτασιν. »

« Εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχουν πολλὰ σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια σποδάζουν τὰ γράμματα καὶ ἄλλας ἐπιστήμας, καθὼς τὴν ἰατρικὴν, τὴν ἀστρονομίαν καὶ ἄλλα παρόμοια· ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια μαθίνουσι ὄχι μόνον γράμματα ἀλλὰ καὶ διάφορους τέχναις· εἰς τὰ τοιαῦτα σχολεῖα σποδάζουσι οἱ ζωγράφοι, οἱ ἀρχιτέκτονες (ἰντζινιέρηδες), οἱ μηχανικοὶ (μακενίσται), οἱ ἀγαλματοποιοὶ κ.λ.π. Τὰ σχολεῖα ταῦτα ὀνομάζονται πολυτεχνεῖα. Ὑπάρχουν πρὸς τοῦτοις καὶ πολλὰ ἐργαστήρια (φάμπρικαις), τὰ ὅποια χρησιμεύουσιν ὡς σχολεῖα διὰ ἑσους θέλουσι νὰ μάθουν μίαν τέχνην. Ἐπειδὴ ἕως

εἰς τὰ ἐργαστάσια πολλάκις πηγαίνουσιν παιδία πτωχὰ καὶ ὄρφανά, τὰ ὅποια δὲν ἐπρόφραταν νὰ μάθουν ὅσα γράμματα τοῦ; χρειάζονται διὰ νὰ καλλιεργήσουν τὸν νοῦν των, ὥστε καὶ τὴν τέχνην νὰ μάθουν καθὼς πρέπει, καὶ ἀφοῦ μεγαλώτουν νὰ ἀποκατασταθοῦν καλοὶ καὶ τίμιοι πολῖται, διὰ τοῦτο εἰρήθηκαν ἄνθρωποι εὐσπλαγχνικοὶ, οἱ ὅποιοι ἐφρόντιζαν νὰ συστήσουν καὶ ἄλλου εἴδους σχολεῖα διὰ τοὺς πτωχοὺς τεχνίτας, ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ μανθάνουν γράμματα χωρὶς νὰ ἐμποδίζονται ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των. Εἰς αὐτὰ τὰ σχολεῖα παραδίδουν, ἀφότου νυκτώσῃ, μαθήματα ἕως τὰ μεσάνυκτα. Ὅσοι λοιπὸν ἀπὸ τοὺς τεχνίτας δὲν θέλουν νὰ ἦνε ἄλογα ζῶα, ἀντὶ νὰ ἐξοδεύουν τὸν καιρὸν καὶ τὰ χρήματά των εἰς τὰ κρασπολεῖα καὶ εἰς τὰ τυχηρὰ παιγνίδια, ἅμα τελειώτῃ ἡ ἐργασία των, τρέχουν ὡς διψασμένα ἐλάφια εἰς τὰ τοιαῦτα σχολεῖα διὰ νὰ σθῶσούν τὴν διψαν ὅπου ἔχουν διὰ νὰ μάθουν καὶ νὰ φωτισθοῦν. Δὲν ἔσταμάτησαν ὁμως ἕως ἐδῶ. Ἐπειδὴ κάθε χροικτικὸς πρέπει νὰ γνωρίζῃ καὶ τὴν θρησκείαν του, διὰ τοῦτο ἔχουν καὶ ἄλλα ἀκόμη σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια συνάζονται κάθε κυριακὴν οἱ τεχνίται· ἐκεῖ τοὺς ἐξηγοῦν οἱ ἱεροκήρυκες τὴν ἀγίαν Γραφήν καὶ τοὺς διδάσκουν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Τὰ πρῶτα ὀνομάζονται ἐ σ π ε ρ ι ν ἄ σ χ ο λ ε ῖ α, καὶ τὰ δευτέρα κυ ρ ι α κ ἄ σ χ ο λ ε ῖ α. Δὲν ἤμπορῶ, ἀδελφοί μου, νὰ σᾶς παραστήσω τὸ καλὸν, τὸ ὅποῖον προξενοῦν τὰ τοιαῦτα σχολεῖα εἰς τὸν κόσμον. Νομίζει τι; ὅτι ὅλοι εἶνε μία οἰκογένεια· ζοῦν ὡς ἀδελφοί. Ὁ ἓνας βοηθεῖ τὸν ἄλλον· δὲν ἀκούει; ὕβρεις καὶ βλαστημίας· δὲν βλέπετε μωλώματα καὶ γρονθοκοπήματα· ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βασιλεύει ἀνάμεσόν τους· σᾶς βεβαιῶνω, ἂν παραβῆτε τοὺς τόπους ἐκείνους μὲ τὰ μέρη μας, θὰ εὕρητε μίαν διαφοράν ὡτάν τὸν παράδεισον ἀπὸ τὴν κόλασιν.»

«Ἐνας ἀπὸ τοὺς προγόνους μας, ὁ Κλεάνθης, ἔλεγεν, ὅτι οἱ ἀπαίδευτοι ἄνθρωποι μόνον κατὰ τὴν μορφήν διαφέρουν ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία· διὰ τοῦτο αὐτός, ἐπειδὴ ἦτο πτωχός, τὴν μὲν νύκτα ἐργάζετο εἰς τοὺς κήπους καὶ ἐπότηζε, τὴν δὲ ἡμέραν ἐπῆγαινον ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἤκουε μαθήματα· λοιπὸν κάθε πρωτὴ καὶ κάθε ἑσπέρας ἠναγκάζετο νὰ περιπατῇ δύο ὥρας διὰ νὰ ἀκούῃ μαθήματα· τόσον ἀναγκάσιον ἐνόμιζε τὴν σπουδὴν· καὶ εἶχε

δίκαιον· διότι καθὼς τὸ σῶμα μας ἔχει ἀνάγκη τροφῆς διὰ νὰ διατηρῆται, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ νοῦς μας ἔχει ἀνάγκη καθημερινῆς σπουδῆς διὰ νὰ μὴ ἀρρωστῆ· τοῦτο παρεκίνησε καὶ τὰ πολιτισμένα ἔθνη νὰ συστήσουν τὰ κυριακὰ καὶ τὰ ἑσπερινὰ σχολεῖα.»

Ἄλλὰ μήπως καὶ εἰς ἡμᾶς δὲν εἶνε δυνατόν νὰ συστηθῶν τοιαῦτα σχολεῖα; Φθάνει μόνον νὰ ὑπάρχη προθυμία ἀπὸ μέρους σας· νὰ ἦσθε δὲ βέβαιοι ὅτι ὅλοι οἱ διδάσκαλοι μας μὲ μεγάλην τους εὐχαρίστησιν θὰ θελήσουν νὰ σᾶς διδάξουν ἄλλος γράμματτα, ἄλλος λογαριασμούς, ἄλλος ἰχνογραφίαν καὶ ἄλλος ἄλλο· φθάνει μόνον νὰ θελήσετε. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πεπαιδευμένους ἱερεῖς μας μὲ μεγάλην των χαρὰν θὰ ἔλθουν νὰ σᾶς διδάξουν τὴν Ἀγίαν Γραφήν καὶ νὰ σᾶς δείξουν τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖτε νὰ γίνετε εὐτυχεῖς· τότε θὰ καταλάβετε πόσον εἶσθε γελασμένοι καὶ πόσον εἶνε στραβὸς ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον ἐδῶ ἀκολουθοῦμεν.

» Ταῦτα τὰ ὀλίγα, ἐὰν σκεφθῆτε καλὰ, εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἀργήσετε νὰ μιμηθῆτε καὶ σεῖς τὸ καλὸν παράδειγμα τῶν πολιτισμένων. Κάμετε τὴν ἀρχὴν καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς βοηθήσῃ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἡ σύζυγος τοῦ Ραββίνου Μαίρ.

Ὁ ὀνομαστὸς ἐξηγητὴς τοῦ νόμου, ὁ Ραββῖνος Μαίρ, ἐπέρασεν ὀλόκληρον ἔν σάββατον διδάσκων τὰν λαὸν εἰς τὴν συναγωγὴν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο οἱ δύο υἱοὶ του, νέοι περίφημοι διὰ τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν προκοπὴν των, ἀπέθαναν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἡ σύζυγός του ἀπέθεσεν αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τὴν νυμφικὴν αὐτῆς κλίνην καὶ τοὺς ἐσκέπασε μὲ λευκὴν σινδόνην. Πρὸς τὸ ἑσπέρας, ἐπανῆλθεν ὁ Ραββῖνος εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἐζήτησε τοὺς υἱοὺς του διὰ νὰ τοὺς εὐχήθῃ. — Ὑπῆγαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου, ἀπεκρίθη ἡ σύζυγός του — Παρητήρησα πολλάκις, ἀλλὰ δὲν τοὺς εἶδα, εἶπεν ὁ Ραββῖνος. Ἡ σύζυγος τοῦ Μαίρ ἔφερε τὸ φῶς καὶ τὸ ποτήριον μὲ τὸν οἶνον· ὁ Ραββῖνος εὐλογεῖ τὸ φῶς, εὐλογεῖ τὸν οἶνον, καὶ φέρει τὸ ποτήριον εἰς τὰ χεῖλη του· « πού εἶνε οἱ υἱοὶ μου, διὰ νὰ πῶσιν ἀπὸ τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον εὐλόγησα; » εἶπε πάλιν.

— Δὲν θὰ ἦνε μίτηράν, ἀπεκρίθη ἡ σύζυγός του καὶ ἠτοίμασε τὸ

δεῖπνον. Ἀφοῦ ὁ Ραββῖνος ἐτελείωσε τὸ δεῖπνον καὶ ἔκαμε τὴν προσευχὴν του, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ σύζυγός του. — Ραββῖνε, συγχώρησέ με νὰ σοὶ κάμω μίαν ἐρώτησιν. — Λέγε, ἀγαπητή μου, ἀπακρίθη. — Πρὸ τίνος καιροῦ ἑνας ἀπὸ τοὺς γείτονάς μας μοῦ ἐμπιστεύθηκεν ἀδάμαντάς τινας καὶ τόρα μὲ τοὺς ζητεῖ· πρέπει νὰ τοὺς δώσω εἰς αὐτόν; — Πῶς οὐ κάμνεις τοιαύτην ἐρώτησιν! ἀνέκραξεν ὁ Ραββῖνος, εἶνε ἀνάγκη νὰ σὲ διδάξω τοὺς κανόνας τῆς ἀπλουστάτης τιμωότητος; Ὅχι μόνον πρέπει νὰ δώσης ὀπίσω τοὺς ἀδάμαντας, τοὺς ὁποίους σοῦ ἐμπιστεύθηκεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ πράξης τοῦτο μὲ προθυμίαν καὶ χωρὶς καμμίαν δυσαρέσκειαν. — Αὐτὴ ἦτο καὶ ἡ ἰδική μου γνώμη, ἀπεκρίθη ἐκείνη· ἔπειτα ἀφοῦ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος της, εἶπε, Ραββῖνε, φίλος τις μᾶς ἐμπιστεύθηκε τοὺς δύο τούτους ἀδάμαντας καὶ τοὺς ἐζήτησε· καὶ ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα ἐσήκωσε τὴν σινδόνα, ἡ ὁποία ἐκάλυπτε τοὺς δύο υἱούς των. — “ Τέκνα μου! τέκνα μου! , ἀνέκραξεν ὁ Ραββῖνος καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἀπαρηγόρητα. Ἡ δὲ γυνὴ του ἔστρεψε τὸ πρόσωπόν της καὶ ἔκλαυσε πικρῶς. Ἀκολούθως ἐπάσσε τὴν χεῖρα τοῦ συζύγου της καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. — Ραββῖνε, δὲν μοὶ εἶπες πρὸ ὀλίγου ὅτι πρέπει χωρὶς δυσαρέσκειαν καὶ μὲ εὐχαρίστησιν νὰ δώσωμεν ὀπίσω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς εἶχεν ἐμπιστευθῆ ὁ γείτονάς μας; Μὲ εὐχαρίστησιν μὲν ἡμεῖς δὲν δύναμεθα· καὶ ἐκεῖνος ὅστις μᾶς εἶχεν ἐμπιστευθῆ αὐτὸ τὸ μέγα ἀγαθὸν θὰ μᾶς συγχωρήσῃ; ἀλλὰ τουλάχιστον ἂς πράξωμεν τοῦτο χωρὶς δυσαρέσκειαν. Ἄς εἴπωμεν μὲ μίαν φωνήν: Εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, εὐλογητὸς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δίδει καὶ λαμβάνει. — Ἄς ἦνε εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, εἶπεν ὁ Ραββῖνος, εὐλογητὸς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δίδει καὶ λαμβάνει πάλιν. Εὐλογητὸς καὶ διότι μοῦ ἔδωκεν ἐσέ. Ὡ Κύριε πολυεύσπλαγχνε, χωρὶς τὸ δῶρον τοῦτο τὸ ὁποῖον ἡ μεγαλοδωρία σου μοῦ ἔδωκε, χωρὶς τὴν ἀξιόλογον ταύτην σύζυγον, θὰ ἔβλεπα τὸν ἑαυτόν μου μόνον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἴτως θὰ ἠρχώμην εἰς πειρασμὸν νὰ ἀμφιβάλω διὰ σέ. Αὐτὴ μὲ τὴν μίαν χεῖρα της σφίγγει τὴν ἰδικήν μου καὶ μὲ τὴν ἄλλην ἀνοίγει τὴν θύραν, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν βασιλείαν σου· ὥστε βλέπω τοιουτοτρόπως καὶ σὲ καὶ τοὺς υἱούς μου. Εὐλογημένη νὰ ἦνε καὶ εὐλογητὸς σὺ ὁ πατήρ μου, ὁ βασιλεὺς μου, ὁ Κύριος τοῦ παντός! Ἀμήν.

‘Ο χειμῶν εἰκὼν τοῦ θανάτου.

Τῆς φύσεως ἡ παρακμὴ ἢ λυπηρὰ ἐγγίξει,
 Καὶ τὸ θρηνώδες ἄσμα του τὸ πετεινὸν ἀρχίζει·
 ‘Ἡ φύσις χάνει βεληθῶν τὴν χλοερὰν μορφήν της,
 Καὶ τὴν ὠχρὰν ἐνδύεται καὶ πένθιμον στολήν της.
 Τὸ δένδρον δὲ μετὰ μικρὸν ὡς σκελετός τις μένει,
 Καὶ τὴν οἰκτρὰν του γύμνωσιν παρατηρεῖ καὶ στένει.
 Τὰ νέφη τὸν ὀρίζοντα τὸν εὐδίον σκοτίζου,
 Καὶ ἄνεμοι ἀπανταχοῦ μινόμενοι συοίζου.
 Τοῦ οὐρανοῦ ἀγγέλλεται καταστροφή μεγάλη,
 ‘Ἡ κτίσις ἡ ἀπέραντος κλονίζεται καὶ πάλλει.
 Ὅτε βρυγῶδοποι βρονταὶ τὰς ἀκοάς μας πλήττου
 Καὶ φρικαλέως βρέμοντες οἱ κεραυνοὶ ἐνσκήπτου,
 Τῶν οὐρανῶν ἀπανταχοῦ ἀνοίγονται αἱ θρούσεις,
 Ταράττεται, ποντίζεται, ἀγωνιᾷ ἡ φύσις.
 Ὡσαύτως ὅτε ὁ θνητὸς εἰς παρακμὴν ἐγγίξει,
 ‘Ἡ τρομερὰ καταστροφή τοῦ βίου του ἀρχίζει.
 Αἱ εὐδαίαι ἡμέραι του παρέρχονται μὲ βίαν,
 Καὶ καταγίδα θεωρεῖ πλησίον του ἀγρίαν.
 ‘Ο βίαιος οὗτος χειμῶν δὲν καταπαύει πλέον.
 ‘Ἡ στυγερὰ μανία του μᾶς φθείρει τελευταῖον.
 ‘Ὡς ἄνθη μαρινόμεθα. Τί βραχυτάτη λύπη !
 ‘Ἡ ἄνοιξις τοῦ βίου μας διὰ παντὸς ἐκλείπει.
 Παύει λοιπὸν ἡ πρόσκαιρος τοῦ κόσμου βασιλεία.
 Τὰ πάντα διαδέχεται καταστροφή τελεία.
 ‘Ἄλλ’ ἡ ψυχὴ, ὡς ἄνεμος ταχέως διαβαίνων,
 Ἐκφεύγουσα πορεύεται εἰς τόπον ὅπως ξένον.

Γυνὴ κατὰ γυναικός.

Γερμανὶς ἐρωτηθεῖσα τί προσέτιμα νὰ ᾔνε, ἀνὴρ ἢ γυνή; Γυνή,
 ἀπεκρίθη, καὶ διατί; Διότι, εἶπε, δὲν θὰ ἤμην καταδικασμένη νὰ
 λάβω σύζυγον μίαν γυναῖκα.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ.

Τὰ Χριστούγεννα, ὅπως αὐτὴ ἡ λέξις σημαίνει, εἶνε ἑορτὴ, τὴν ὁποίαν ἑορτάζομεν πρὸς ἀνάμνησιν τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ πρῶτον ζήτημα ἐπομένως, ὅπερ φυσικὰ ἐγείρεται εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε « Πότε ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός ; » « Εἶνε γνωστὸν τὸ ἔτος, ὁ μὴν καὶ ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεώς του ; »

(Περὶ τούτου μεγάλη ὑπάρχει διαφωνία ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν ἱερῶν ἱστορικῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας· οὕτω π. χ. κατὰ τὸν Κλήμεντα τῆς Ἀλεξανδρείας τινὲς ἐώρταζον τὴν 20ῆν Μαΐου, ἄλλοι δὲ τὴν 20ῆν Ἀπριλίου. — Ὁ Ἐπιφάνειος βεβαιῶσθε ὅτι ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ συνέβη τὴν 6ην Ἰανουαρίου, ὁ δὲ Ἰερώνυμος τὸ ἀρνεῖται, καὶ οὕτω καθεξῆς.)

Ὅ, τι γνωρίζομεν μετὰ θετικότητος εἶνε, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Δύσεως κατὰ τὸν 2ον μ. Χ. αἰῶνα, καὶ ὅτι αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς ἠναντιώθησαν πολὺν χρόνον κατὰ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῆς, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς παραδοχῆς τῆς εἰς τινὰς τῶν ἐκκλησιῶν τούτων· οὕτω π. χ. εὐρίσκειν, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη δὲν εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας εἰμὴ μετὰ τὸ ἔτος 376 μ. Χ. Ἀπαξ ὁμῶς εἰσαχθεῖσα καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἀπεφασίσθη ἀπὸ κοινοῦ μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς νὰ τηρῆται ὡς τοιαύτη ἡ 25η Δεκεμβρίου, ἥτις οὕτω καθιερωθεῖσα διειρητήθη μέχρι τῆς σήμερον.

Τοσαῦτα περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἄς ἔλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὸ πρακτικόν.

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπὸ πολιτικὴν ἔτι ἔποψιν θεωρουμένη εἶνε τὸ σ π ο υ δ α ι ὀ τ α τ ο ν πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συμβάντων· διότι εἰσήγαγεν εἰς αὐτὸν νέας ἰδέας καὶ νέαν τάξιν πραγμάτων ὅλως διάφορον καὶ κατὰ τὰ πλεῖστα ἐναντία τῆς ἕως τότε ὑπαρχούσης.

Εἰς τὸ ὅμμα ὁμῶς τοῦ Χριστιανοῦ τὸ γεγονός τοῦτο εἶνε ἔτι

ύψηλοτέρας καὶ σπουδαιοτέρας σημασίας· διότι ὑπόσχεται τὴν πραγματοποίησιν (καὶ ὁσημέραι ἐκπληροῦ τοῦτο) ἔργου, εἰς ὃ ἐνεκυψαν ἐπὶ ματαίῳ οἱ μέγιστοι νόες τῆς ἀρχαιότητος.

Ὁ ἀπαθῶς καὶ ἀμερολήπτως σκεπτόμενος ἐπὶ τῆς ριζικῆς καὶ καθολικῆς ἀναστατώσεως, ἣν ἔφερε τὸ συμβάν τοῦτο εἰς τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα, τὰς πολιτικάς, κοινωνικάς καὶ θρησκευτικάς ἰδέας τοῦ παλαιοῦ κόσμου, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἐρωτήσῃ ἐαυτόν, πῶς ἡ γέννησις παιδίου π τ ω χ ο ὕ καὶ ἀτήμου, ἐν τινι ἀποκέντρῳ καὶ πενιχρῷ χωρίῳ τῆς Ἰουδαίας, ἐδύνατο νὰ γίνῃ τὸ κέντρον, πρὸς ὃ νὰ συνέρχωνται ἀκτινηδὸν ἅπαντα τὰ συμβάντα τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἱστορίας. Ποία ἡ δύναμις ἡ ἐνυπάρχουσα εἰς τὸ ἐν τῇ φάτῃ γεννηθὲν ἐκεῖνο παιδίον, ἣτις ἐπέφερε τοιαύτας τεραστίας μεταβολὰς εἰς τε τὸν πολιτικόν, κοινωνικὸν καὶ θρησκευτικὸν κόσμον; Πῶς ὁ υἱὸς πτωχῆς τινοῦ παρθένου ἐδυνήθη ἄνευ χρημάτων, ἄνευ στρατῶν, ἄνευ παιδείας, δι' ὀλίγων ἀμαθῶν καὶ ἀφανῶν ἀλιέων νὰ καταστρέψῃ τὰ κολοσσαῖα συστήματα τῆς πολυθείας, ν' ἀνατρέψῃ ριζηδὸν τὰς προαιωνίους ἐθνικάς καὶ ἀτομικάς προλήψεις, ν' ἀποστομώσῃ ἢ νὰ πείσῃ νοῦς δεινοτάτους φιλοσόφους καὶ νὰ συγκεντρώσῃ ἐν ἑαυτῷ τὰ πάντα;

Τὸ πῶς τοῦτο ἄλλως πως δὲν δύναται νὰ αἰτιολογηθῇ καὶ ἐξηγηθῇ, εἰμὴ διὰ μόνης τῆς ὑποθέσεως, ὅτι τὸ πτωχὸν καὶ ἀφανὲς ἐκεῖνο παιδίον, ἦτο Θεὸς φανερωθεὶς ἐν σαρκί. Θεώρησον τὸν Ἰησοῦν ὡς ἀπλοῦν ἄνθρωπον, καὶ οὐδέποτε θὰ δυνηθῆς νὰ ἐξηγήσῃς τὸ θαυμαστὸν φαινόμενον τῆς ἐπιρροῆς τῶν διδασκαλιῶν αὐτοῦ ἐπὶ τε τὴν καρδίαν καὶ ἐν τῷ κόσμῳ. « Δὲν δύναμαι — ἔλεγεν ὁ μέγας Ναπολέων, εὐρισκόμενος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Ἐλένη, — ἄλλως πως νὰ ἐξηγήσω τὴν θαυμαστάην δύναμιν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τὰς καρδίας τῶν ὀπαδῶν του, εἰμὴ διὰ τῆς ὑποθέσεως, ὅτι εἶνε Θεός. Ἐγὼ ἐστάθην ἡγεμὼν κραταιός, καὶ ἐνώπιόν μου ἔτρεμον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ὅμως οὔτε διὰ τῆς δυνάμεώς μου, οὔτε διὰ τῶν δώρων μου ἠδυνήθην ποτὲ νὰ ἐξασκήσω τοσαύτην ἐπιρροὴν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὅσῃν ἐξασκεῖ λαμβανόντως ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτόν. Εἶνε ἄληθές, ὅτι ὑπῆρξαν πολλοὶ μεταξὺ τῶν φίλων μου, οἵτινες ἦσαν ἐ-

τοῖμοι ἐν καιρῷ κινδύνου νὰ θυσιάσωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀλλ' ἢ τυφλὴ αὐτὴ καὶ στιγμιαία ὀρμὴ δὲν δύναται ποσῶς νὰ συγκριθῆῖ πρὸς τὴν ἔλλογον, βαθεῖαν, διαρκῆ καὶ ἀκαταμάχητον ἀφοσίωσιν τῶν χριστιανῶν πρὸς πρόσωπον, τὸ ὅποιον οὐδέποτε εἶδον, οὐδέποτε ἤκουσαν, οὐδέποτε συναεστράφησαν.»

Ἡ ἀνάμνησις λοιπὸν τοῦ τοσοῦτον σημαντικοῦ γεγονότος, ὤφειλε νὰ διεγείρῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἀνθρώπων τὴν χαρὰν ἐκείνην τὴν ὅποیان ἀνήγγειλεν ὁ ἄγγελος εἰς τοὺς ἐν Βηθλεὲμ ἀγραυλοῦντας ποιμένας (λουκ. β. 10), —χαρὰν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν των ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, εἰς ἃ πρὸ τῆς ἐλευσεως τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἐδοῦλεον καὶ ὑπέκειντο· ὤφειλε νὰ διεγείρῃ ἐν αὐτοῖς αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καὶ ἀγάπης διὰ τὴν τριαυτην συγκατάθασιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τόσον ἀκριβῆ δι' αὐτῆς ἐξαγορασθεῖσαν ταύτην ἀπελευθέρωσιν· ὤφειλε νὰ διεγείρῃ εἰς πᾶσαν καρδίαν μῖσος καὶ ἀποστραφὴν κατὰ πάσης ἁμαρτίας, καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀγιότητα. Κατὰ τὴν ταπεινὴν ταύτην ἡμῶν γνώμην οἱ ἑορτάζοντες τὴν ἑορτὴν ταύτην θὰ εὐαρεστήσωσι τὸν Χριστὸν κάλλιον, μετανοοῦντες ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των καὶ ὑπακούοντες εἰς τὰ παραγγέλματά του, ἢ πρῶγοντες καὶ πίνοντες καὶ ἐμβακχευόμενοι, ὅπως τὴν σήμερον γίνεται εἰς τὰ περισσότερα μέρη τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Οἱ θέλοντες νὰ δεῖξωσι τὸ πρὸς τὸν Χριστὸν σέβας καὶ ὑποταγὴν των, πανηγυρίζοντες τὰ γενέθλιά του, θὰ ἔπραττον, νομίζομεν, τοῦτο καταλληλότερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον διὰ τῆς ἀγίας αὐτῶν ἀναστροφῆς καὶ τῆς καθημερινῆς αὐτῶν συμμορφώσεως πρὸς τὰς ἐντολάς του, ἢ δι' ἐξωτερικῶν ἐπιδείξεων καὶ ματαίων δαπανῶν, αἱ ὅποιαι δύναται μὲν νὰ εὐαρεστώσιν ἐπιγείους βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸν οὐράνιον, ὅστις δὲν ἀρέσκειται εἰς ἔλεον ἀλλ' εἰς θυσίαν, —θυσίαν οὐχὶ κριῶν καὶ ταύρων, ἀλλὰ τῆς καρδίας.

Φυσικὴ ἱστορία.

Ἐν ἀπὸ τὰ πλέον ὠφέλιμα καὶ τὰ πλέον εὐχάριστα μαθήματα, τὰ ὅποια σποῦδάζει ὁ ἄνθρωπος, εἶνε καὶ ἡ Φυσικὴ ἱστορία. Τὸ μᾶ-

θημα τοῦτο ὠνομάσθη τοιουτοτρόπως, διότι μᾶς διδάσκει τὴν φύσιν, δηλ. ὅλα ὅσα εὐρίσκονται καὶ ἐπάνω καὶ μέσα εἰς τὴν γῆν.

Τὰ ὅλα ταῦτα, ἅμα τις ρίψη ἐν βλέμματι εἰς αὐτά, φαίνονται τόσα, ὥστε ἀμέσως ἀπελπίζεται ὅτι θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ τὰ μάθῃ. Ἐν τούτοις τὰ ὅλα ταῦτα μοιράζονται εἰς δύο μεγάλας τάξεις· ἢ μία ὀνομάζεται ὀργανικὰ σώματα, καὶ ἢ ἄλλη ἀνόργανα.

Ὀργανικὰ σώματα ὀνομάζονται ὅλα τὰ ζῶα καὶ ὅλα τὰ φυτὰ· ἀνόργανα δὲ ὅλα ὅσα δὲν εἶνε οὔτε ζῶα οὔτε φυτὰ.

Μεταξὺ τῶν τοσούτων ζῶων διακρίνεται ἐν, τὸ ὅποιον ὑπερέχει ὅλα τὰ ἄλλα καθ' ὀλοκληρίαν· τὸ ζῶον τοῦτο εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ὅμως ὑπερέχει ὄχι διὰ τὰ φυσικὰ του πλεονεκτήματα, διότι οὔτε τοῦ ἐλέφαντος τὴν δύναμιν ἔχει οὔτε τοῦ λέοντος, ἀλλ' οὔτε τὴν εὐτροφίαν τῆς αἰγίγρου (ἀγριόγιδας), οὔτε τὴν εὐκαμψίαν τοῦ ὄφραως, οὔτε τοὺς αἰθέρας διασχίζει ὡς ὁ ἀετός, οὔτε εἰς τὰ ὕδατα (νερά) τῶν θαλασσῶν νὰ χωθῇ εἰμπορεῖ ὡς ὁ ἰχθύς (τὸ ὄψάριον). Κατὰ τὴν παιδικὴν μάλιστα ἡλικίαν του εἶνε τὸ ἀθλιέστερον ὄλων· τὸ ἀσθενὲς καὶ γυμνὸν σῶμα του εἶνε ἐκτεθειμένον εἰς ὅλας τὰς προσβολάς. Εὐθύς, ἅμα ἐγεννᾶτο, θὰ κατεστρέφετο, ἂν ἄλλοι δὲν ἐφρόντιζον δι' αὐτόν· ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἀποκτήσῃ ὄλην τὴν φυσικὴν δύναμίν του, πάλιν θὰ κατεστρέφετο, διότι ἡ φύσις ἀφῆκε τὸ σῶμα του ὄλων ἄοπλον.

Ὁ ἄνθρωπος ὑπερέχει τὰ ἄλλα ζῶα κατὰ τὸν ΝΟῖΝ, ὁ ὁποῖος τὸν καθιπτᾷ τόσον ἀνώτερον, ὥστε νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ συγκριθῇ πρὸς οὐδὲν ἄλλο εἶδος. Εἶνε ὁ δεσπότης ὄλων, διότι ὁ Δημιουργὸς κατέστησεν αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του· πάντα ὑπέταξεν ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας ἀπάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν. Λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος εἶνε ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς· ὑποβάλλει τὴν φύσιν ὀλοκληρῶν εἰς τὴν θέλησίν του. Δαμάζει τὰ ἰσχυρὰ ζῶα καὶ μεταχειρίζεται αὐτὰ εἰς τὰς ἐργασίας του· καταδιώκει καὶ καταστρέφει ὅσα τὸν βλάπτουσι· προστατεύει καὶ πολλαπλασιάζει ὅσα τὸν ὠφελοῦσι μεταβάλλει ἐρήμους εἰς εὐανθεῖς πεδιάδας καὶ εἰς ἀγρούς

καρποφόρους· ὠφελῆται ἀπὸ τοὺς ἀνέμους· περιφρονεῖ τὴν μανίαν τῶν θαλασσῶν, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ ἀτμοῦ διατρέχει καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, καὶ καθίσταται κύριος τοῦ πυρός, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζεται ὡς τὸν πρῶτιστον συνεργάτην εἰς τὰς οὐτιωδεστεράς του ἐργασίας. Οὐδὲν ἀνίσταται εἰς τὴν ἰσχύν του, οὐδὲν σταματᾷ τὰς ἠρέεις του. Ἐπὶ τέλους κατασκευάσας μὲ τὸ ἤλεκτρον σάλπιγγα (τὸν τηλεγράφων), ἀκούεται ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς εἰς τὴν δύσιν καὶ ἀπὸ τοῦ βορρᾶ εἰς τὸν νότον ἐντὸς ὀλιγίστων τῆς ὥρας λεπτῶν.

Ὅλα ταῦτα ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰ εὐγενῆ προτόντα, τὰ ὁποία ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ· εἰς τὴν ΨΥΧΗΝ, ἣτις καθιστᾷ αὐτὸν ὅμοιον πρὸς τὸν Πλάστην του.

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν χρεωστεῖ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Κτίστην τοῦ σύμπαντος· χρεωστεῖ νὰ διατηρῇ τὴν ψυχὴν του ἐν τῇ ἡγεμονικῇ ταύτῃ θέσει, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔθεσεν αὐτὴν ὁ πανυπέρατος Παντοκράτωρ. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεώς του, διότι εἶνε ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Ἰδίως δὲ κατὰ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως φωτίξῃ τὸ πνεῦμα του καὶ καθαρῶσιν τὴν καρδίαν του, διότι ὁ πεφωτισμένος νοῦς καὶ ἡ καθαρὰ καρδία εἶνε τὰ μόνα, τὰ ὁποία καὶ ἐν ταῦθα εὐδαίμονα καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον καὶ μετὰ θάνατον γλυκυτάτας ἐλπίδας τῶν χορηγοῦσιν.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει, ὡς καὶ ὅλα τὰ ζῶα, πέντε αἰσθήσεις: τὴν ὄρασιν, τὴν ἀκοήν, τὴν γεῦσιν, τὴν ὄσφρησιν καὶ τὴν ἀφήν. Ταῦτα εἶνε τὰ πέντε ὄργανα, μὲ τὰ ὁποία σπουδάζει τὴν φύσιν καὶ τὰ ὁποία ἂν δὲν εἶχε, δὲν θὰ ἐγνώριζε τίποτε ἐξ ὧτων γνωρίζει. Τόσα δὲ πολλὰ εἶνε ὅσα διὰ τῶν αἰσθήσεων αὐτῶν μανθάνομεν, ὥστε ὁ περιέργος σπουδαστὴς δύναται νὰ μεταβαίη ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο καὶ πάλιν νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὰ πρῶτα, χωρὶς ποτὲ νὰ χορτάσῃ μηδὲ νὰ παύσῃ θαυμάζων τὴν σοφίαν τοῦ Ὑψίστου, τοῦ διατάξαντος αὐτὰ τόσον θαυμασίως.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατὰ πρῶτον ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε τὰ οἰκίδια λεγόμενα ζῶα. Πόσας σκέψεις ποσάκις δὲν ἐκάμαμεν, ὅταν εἶδαμεν τὴν φιλοστοργίαν τῆς γαλῆς (γάτας) πρὸς τὰ μικρὰ τῆς, τῆς ὄρνιθος πρὸς τοὺς νεοσσοὺς (τὰ πουλάκια) τῆς;

Ποσάκις δὲν ἐθαυμάσαμεν τὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν τοῦ κυνὸς (σκύλου); Ποσάκις δὲν ἐγελάταμεν ἀπὸ καρδίας διὰ τοὺς πανούργους τρόπους, κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ ποντικοὶ κλέπτουσι; Ποσάκις δὲν ἐμείναμεν μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸν παρατηροῦντες τὴν τέχνην τῆς ἀράχνης, τὴν ἀπληστίαν τοῦ κώνωπος, τὴν φιλοζωίαν τοῦ κορευοῦ καὶ τοσαῦτα ἄλλα;

Ἀπὸ τούτων προβαίνει ὁ ἄνθρωπος εἰς ἐξέτασιν πολλῶν τετραπόδων ἀγνώστων εἰς αὐτόν, καὶ ἀφοῦ ἀρκοῦντως γνωρίσῃ τὰ ὅσα εἰς τὸν τόπον του εὐρίσκονται, ἀρχίζει νὰ σκέπτεται καὶ περὶ τῶν ὅσα ζῶντιν εἰς ξένα; καὶ μεμακρυσμένος χῶρας.

Μετὰ ταῦτα ἔρχονται τὰ πτηνὰ, τὸ ὠραιότατον καὶ ἀθωότατον τῆς δημιουργίας ἔργον. Ταῦτα δὲ παρακολουθεῖ ἡ τάξις τῶν ἐρπετῶν καὶ ἡ τάξις τῶν ἰχθύων. Ἀλλὰ μήπως ἡ μετ' αὐτὰς τάξις τῶν ἐντόμων εἶνε ὀλιγώτερον ἀξιοσπούδαστος; Ἡ ἱστορία αὐτῶν εἶνε τοσοῦτον ἐκτεταμένη, ὥστε εἴμπορεῖ νὰ κουράσῃ καὶ τὸν μάλιστα περίεργον ἐρευνητὴν. Ἐκαστον φυτὸν καὶ ἕκαστον φύλλον δένδρου εἶνε ἡ κατοικία καὶ ἡ τροφή ἐνός ἢ πολλῶν εἰδῶν, τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα εἶνε ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ γυμνὸς ὀφθαλμός.

Τὴν ἱστορίαν τῶν ἐντόμων παρακολουθεῖ ἡ τῶν σκωλήκων, τῶν ὁποίων ἡ πληθὺς, ἡ κογχυλιώδης συστροφή, ἡ ὠραιότης καὶ ὁ μηχανισμός εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῶσιν.

Ἀπὸ τῶν ἐμφύχων ὄντων δυνάμεθα νὰ στραφῶμεν πρὸς τὰ φυτὰ, τῶν ὁποίων ἐπίσης ἡ ποικιλία εἶνε μεγίστη· ἀπὸ τούτων εἰς τὰ ἀνόργανα, ἤτοι τὰ ὀρυκτὰ, τὰ ὑγρά καὶ τὰ ἀέρια, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνοργάνων εἰς τὰ οὐράνια σώματα, τὰ ὁποῖα διατρέχουν τὰς ἀπείρους ἐκτάσεις τοῦ οὐρανοῦ, ἵνα ἐρευνησῶμεν τὴν τακτικὴν πορείαν τῶν πλανητῶν, τὰς ἐλλείψεις τῶν κομητῶν καὶ τὰς περιόδους τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, οἱ ὁποῖοι στολιζοῦν τὸν οὐράνιον θόλον. Πόσον ὠραῖον τὸ μέγα τοῦτο βιβλίον τῆς φύσεως! Ὅποσον σεβασμὸν αἰσθάνεται πρὸς τὸν συγγραφέα του ὁ ἀναγινώσκων αὐτό, καὶ ποσάκις δὲν ἀναφωνεῖ μετὰ τοῦ Προφητάνακτος τὸ « Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε »! Θαύματα διαδέχονται θαύματα, τὸ δὲ πνεῦμα ἀποπλανᾶται ἕως οὗ ἐπανεῖλθῃ πρὸς τὸ πρῶτον τοῦ παντὸς αἴτιον καὶ ἐπαναπαυθῆ ἔν τοις κόλποις τοῦ Παντοδυνάμου.

Φυσική Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 248).

Β'. Περίπατος ἐπὶ τοῦ ὄρους.

Ὁ ἀγαθὸς ἐρημίτης ἐκράτησε τὸν Ἑρρῖκον πλησίον τοῦ ὄλην τὴν ἀνοιξιν καὶ τὸ καλοκαίριον, διὰ νὰ τὸν διδάξῃ ἀκόμη καλλίτερα, καὶ νὰ τὸν κάμῃ νὰ παραιτήσῃ πολλὰς κακὰς συνηθείας, τὰς ὁποίας εἶχε μάθει ἀπὸ τὴν συναναστροφὴν τῶν ἀχρείων ἐκείνων ἀνθρώπων. Ἐνόμιζε δέ, ὅτι μετὰς ἀπλᾶς τροφᾶς, μὲ τὸν περίπατον, μὲ τὸν καθαρὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς καὶ μὲ τὴν σωματικὴν γύμνασιν, τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο κατάχλωμον, ἐξ αἰτίας ὅπου πολλὰ ἔτη ἔζησε μέσα εἰς τὸ ὑγρὸν καὶ σκοτεινὸν ἐκεῖνο ὑπόγειον σπήλαιον, ἐδύνατο νὰ ἀναλάβῃ τὴν υγείαν καὶ τὰς δυνάμεις του, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ χαρῶσιν ἀκόμη περισσότερο οἱ γονεῖς του, ὅταν ἀξιωθῶσι νὰ ἐναγκαλισθῶσιν αὐτό. Καὶ τῷ ὄντι ὁ Ἑρρῖκος γρήγορα ἀνελαβε τὴν υγείαν του καὶ κατεστάθῃ δυνατὸς καὶ ὡραῖος καθὼς τὸ ρόδον τῆς ἐξοχῆς τὸ ὁποῖον ἀνοίγει τὴν ἀνοιξιν.

Τὴν ἀρχὴν τοῦ φθινοπώρου ὁ γέρον Πολύκαρπος ἀπεφάσισε νὰ ταξιδεύσῃ εἰς διαφόρους πόλεις, ἵσως ἠμπορέσῃ νὰ μάθῃ τίποτε διὰ τοὺς γονεῖς τοῦ παιδίου διὰ τοῦτο παρεκάλεσε προητέτερα τὸν πατέρα τοῦ νέου ποιμένους, ὅστις εἶχε φέροι πρὸς αὐτὸν τὸν μικρὸν Ἑρρῖκον, νὰ φυλάξῃ πλησίον τοῦ παιδίου, ἕως ὅτου ἐπιστρέψῃ αὐτός. Πρὸς τὸν καλὸν λοιπὸν ἐκεῖνον γεωργόν, ὅστις ἔκατοικε δύο ἢ τρεῖς ὥρας μακρὰν, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ κατὰ πρῶτον, ἔχων μαζῇ του καὶ τὸν μικρὸν Ἑρρῖκον.

Μίαν ὡραίαν πρωΐαν, ἐνῶ ἐπλησίαζε νὰ ἀνατελῇ ὁ ἥλιος, ὁ γέρον ἐξύπνισε τὸ παιδίον, καὶ ἀφοῦ ἐπῆγαν εἰς τὸ ἐξωκλήσιον, ὅπου μὲ πολλὴν εὐλάβειαν παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ διαφυλάξῃ τὸ παιδίον ἀπὸ κάθε κακὸν καὶ νὰ τὸ ὀδηγήσῃ εἰς τὸ μέρος ὅπου εὐρίσκονται οἱ γονεῖς του, ἔπειτα ἐπέστρεψαν εἰς τὴν καλύβην, προεγευμάτισαν καὶ ἀφοῦ ἔλαβον μαζῇ τῶν ἀναγκαῖας διὰ τὸν δρόμον ζωτροφίας ἀνεχώρησαν. Ἀφοῦ δὲ ἐπεριπάτησαν ἀνάμεσα ἀπὸ θουνα καὶ ἀνέβησαν βράχους, τοὺς ὁποίους μάνον οἱ καλοὶ κνηγοί, ὅταν

κυνηγοῦν τὰ ζορκάδια ἀναβαίνουν, ἔφθασαν εἰς ἓν ἀπόκρυμνον στένωμα, ὅπου ἔδοσκον αἰγες· ἐκεῖ ἐκλίθισαν εἰς τὴν σκιὰν ἐνὸς μεγάλου πλατάνου, πλησίον εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ὁποίου ἀνέβρουε ρυάκιον καθαρώτατον, διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον καὶ φάγωσι τὸ γῆυμα.

Ἐκεῖ ἐπλησίασεν εἰς αὐτοὺς τὸ μικρὸν παιδίον τοῦ γεωργοῦ, διὰ νὰ ἀσπασθῇ τὴν δεξιάν τοῦ γέροντος ἐρημίτου· ὅταν ὁ μικρὸς Ἐρρίκος εἶδε τὸ παιδίον, ἐφώνησε μὲ χαρὰν· « Νὰ ἓνας μικρὸς ἄνθρωπος, καθὼς ἐμέ! Τί εὐμορφον πράγμα! δὲν ἤξευρα ἕως τότε, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι μικροὶ ἄνθρωποι. Ὡ βέβαια, μικρὲ, σὺ θὰ ἔλθῃς μαζί μας, δὲν θὰ ἔλθῃς; » — Ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ἐτήκωσεν εἰς τοὺς ὤμους του μὲ προθυμίαν τὸν σάκκον τοῦ ἐρημίτου, καὶ ἐπροχώρουν καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ· ὁ δὲ Ἐρρίκος τόσον ἐδουλόθη εἰς τὰς ὁμιλίας, τὰς ὁποίας ἔκαμνε μὲ τὸν νέον σύντροφόν του, ὥστε δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τίποτε, ἀπὸ ὅσα ἀπαντοῦσεν, ἐνῶ ἐπεριπάτου.

Περιπατοῦντες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔφθασαν εἰς μίαν κοιλάδα καταπράσινον, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδοσκε τὸ ποίμνιον τοῦ καλοῦ ἐκείνου γεωργοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ ἐρημίτης ἐπήγαγε διὰ νὰ ἐνταυιάσῃ· ἐκεῖ εἶδεν ὁ Ἐρρίκος δύο νεογέννητα ἀρνία, τὰ ὁποῖα ἤρχισε νὰ χαϊδεύῃ καὶ νὰ καταφιλή.

Ἐνῶ ὁ Ἐρημίτης παρετήρει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, διὰ νὰ ἰδῇ πρὸς κάθηται ὁ ποιμὴν, εἶδε μίαν κόρην ποιμενικὴν, ἣ ὁποία ἐκάθητο εἰς τὴν ρίζαν ἐνὸς θράχου· εἰς τὴν μίαν χεῖρα ἐκράτει ράβδον, εἰς δὲ τὴν ἄλλην βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεγίνωσκε, καθὼς ἐφαίνετο, προσευχάς. Ἐπλησίασεν ὁ γέροντς πρὸς αὐτήν· ἐφόρει δὲ ἡ νέα λευκὸν φόρεμα καὶ πράσινον κάλυμμα εἰς τὴν κεφαλὴν· ὁ χαρακτήρ αὐτῆς ἦτο ἡμερος, εἰς δὲ τὸ πρόσωπόν της ἐφαίνετο κρυφὴ μελαγχολία. Μόλον ὅτι δὲν εἶδε ποτὲ προτῆτερα τὸν ἐρημίτην, ἀλλὰ ἀπὸ ὅσα ἔτυχε ν' ἀκούσῃ περὶ αὐτοῦ ἐγνώρισε τὸν σεβάσμιον γέροντα, τὸν ὁποῖον καὶ ἐχαίρειτε μὲ πολὺ σέβας.

Ὁ γέροντς εἶπε πρὸς αὐτήν· « Νομίζω, καλὴ μου κόρη, ὅτι δὲν εἶνε πολὺς καιρὸς, ὅπου θόσκεις τὸ ποίμνιον τοῦτο· διότι· ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει τὸ ποίμνιον, δὲν μοὶ εἶπε τίποτε διὰ σέ, ὅταν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν συνέβη νὰ ὁμιλήσω μὲ αὐτόν. » Ἡ δὲ νέα κόρη ἀπεκρίθη ὅτι εἶχε μὲν ἀρετὰ ἔτη ὅπου διατρέβει εἰς τὰ ὄρη ἐκεῖνα

καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ θόσκη τοῖμνια, ἀλλὰ εἶνε ὀλίγος καιρὸς ὅπου ἐμβῆκεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καλοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου. — « Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἔρχεσαι, ἠρώτησεν ὁ γέρον, καὶ διατί εἶται τόσον πικραμένη; » — « Ἄχ! πάτερ μου, ἀπεκρίθη μὲ πολλὰ δάκρυα ἡ κόρη· ἔρχομαι ἀπὸ μακρὰν· μία μικρὰ παρακοή, μὲ κατέστησε τόσον δυστυχῆ! Εἶχα κυρίου ἀξιολόγου, καὶ καλοῦς· διὰ τοῦτο ἤμην καὶ πολὺ εὐτυχής· ἀλλὰ ἀπὸ ἀπροσεξίαν ἄφηκα ἀφύλακτον τὸ μόνον τέκνον τὸ ὅποιον εἶχον διὰ μίαν μόνην στιγμὴν· καὶ ὅμως εἰς ἐκείνην τὴν στιγμήν ἤρπαγην ἀπὸ ληττάς. Ἐγὼ δὲ ὕστερον ἀπὸ ταιαύτην δυστυχίαν τὴν ὅποιαν ἐπροξένησα εἰς τὴν καλὴν μου κυρίαν, ἐπειδὴ δὲν εὐδύναμην νὰ μείνω πλησίον τῆς καὶ νὰ βλέπω τὴν ἀπρηγόρητον θλίψιν τῆς ἀνεχώρητα εἰς τὸ ὄρος. Εἴω λοιπὸν παρακαλῶ ἡμέραν καὶ νύκτα τὸν Θεὸν νὰ θεραπεύσῃ τὴν μεγάλην ταύτην δυστυχίαν, ἡ ὅποια συνέβη ἀπὸ τὴν ἀμελείαν μου, καὶ νὰ μεταβῇ εἰς χαρὰν τὴν ἀπερίγραπτον λύπην τῆς τεθλιμμένης ἐκείνης φιλοστοργου μητρός. Ὁ Θεὸς βεβλήκα λάθῃ συμπάθειαν εἰς τὰ δάκρυά μου, τὰ ὅποια μόνος ἐκεῖνος βλέπει καὶ τὰ ὅποια μὲ ἀφρονίαν γυνώ ἀκαταπαύστως εἶω. »

Ἀφοῦ ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους ὁ ἐρημίτης, εἶπε μὲ φωνὴν τρέμουταν. « Νομίζω, κόρη μου, ὅτι ταύτην τὴν στιγμὴν ἤκουσεν ὁ Θεὸς τὴν δέησίν σου. Γνωρίζεις, εἶπε, τὴν εἰκόνα ταύτην; » ἦτο δὲ ἡ εἰκὼν τῆς κομῆσσης τὴν ὅποιαν εἶχε μαζὴ τοῦ ὁ ἐρημίτη, διὰ νὰ ἤμπορῆσῃ μὲ αὐτὸν ἰὸν τρόπον νὰ γνωρίσῃ εὐκολώτερα τοὺς γονεῖς τοῦ παιδίου· ἡ δὲ νέα μὲ τρόμον καὶ χαρὰν ἐφώνησεν. « Ὁ Θεέ μου! αὐτὴ εἶνε ἡ εἰκὼν τῆς κομῆσσης· αὐτὴ ἐκλάπη μαζὴ μὲ τὸ παιδίον· ἀλλὰ τὸ παιδίον ἄρά γε ποῦ εἶνε; » — Ὁ Ἐρρῆκος ὅστις ἐξηκολούθει νὰ συνομιλῆ μὲ τὸ μικρὸν παιδίον τοῦ ποιμένου, ἀφοῦ ἤκουσε τὴν κραυγὴν ταύτην ἔτρεψε πρὸς τὸν γέροντα καὶ τὴν νεανίδα καὶ μὲ συμπάθειαν ἐκύτταξεν αὐτὴν καὶ εἶπε· « Διὰ τί κλαῖεις; Τί ἔχεις; μήπως πεινᾷς; ἔχομεν ἐκεῖ ψωμίον καὶ δύο μῆλα· λάβε καὶ φάγε. »

Ὁ δὲ Πολύκαρπος εἶπε πρὸς τὴν νέαν. « Ἴδου τοῦτο εἶνε τὸ μικρὸν παιδίον, τὸ ὅποιον ἤρπαγην μὲ τὴν εἰκόνα. » Ἐκείνη δὲ ἀφοῦ ἤκουσε τοῦτο ὀλίγον ἔλειψε νὰ χάσῃ τὸν νοῦν της ἀπὸ τὴν χαρὰν· ἐγονάτισεν εὐθὺς, καὶ ἀφοῦ ἴψωσε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνεβόησε. « Σὲ

εὐχρηστῶ ἀγαθὲ καὶ φιλόνηριπε Θεέ ! διότι ἤκουσες τὰς θερμὰς δεήσεις μου, καὶ εἶδες τὰ πικρὰ δάκρυα μου ! Ὡ ! δέαι τὸς καὶ τὰς εὐχρηστίσεις μου τὰς ὁποίας ἡ γλῶττα μου δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ, βλέπει ὅμως ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπὸ τὸν ὁποῖον τίποτε δὲν ὑπάρχει μυστικόν. « Ταῦτα εἶπεν ἡ Μαργαρίτα μὲ γρέμουσαν φωνὴν, ἡ ὁποία διεκόπτετο ἀπὸ τὰ δάκρυα » ἔπειτα ἔλαθε τὸ παιδίον εἰς τὰς ἰσκάλας τῆς καὶ εἶπε « ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῆσῃ. ἀγαπᾶτε μου Ἐρρίκε, ὁ ὁποῖος σὲ ἀπέδωκε πάλιν εἰς τοὺς γονεῖς σου ! Ὡ ! εἶσαι τῶ ὄντι σὺ, ἢ μήπως ὀνειρεύομαι ; Ὅχι ! Ὅχι ! σὺ εἶσαι. Τόσον ὁμοιάζεις μὲ τὸν πατέρα σου, ὅσον ἡ μικρὴ περιττερὰ μὲ τοὺς γονεῖς τῆς. Πῶσιν χαρὰν θὰ χερῆ ἡ δυστυχὴς μήτηρ σου ὅταν σὲ ξαναῖδῃ ! » (ἀκολ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

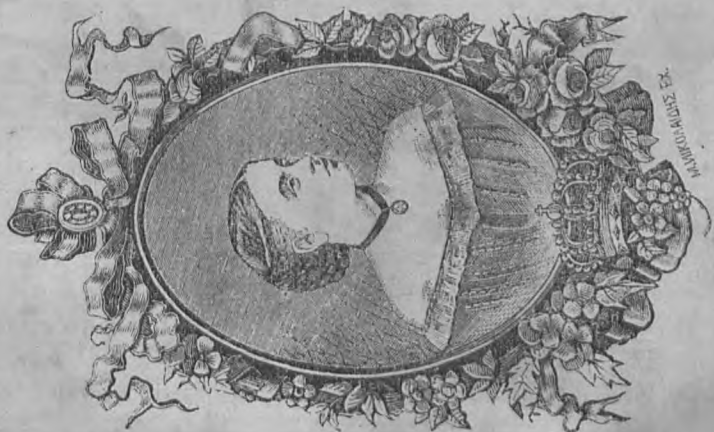
(Συνέχεια σελ. 244).

Εἰς τὸ Βερολίνον ὁ Γεώργιος διέμεινεν ὀλίγας ὥρας, τὴν δὲ 21)3 ἔφθασεν εἰς τὰς Βρυξέλλας (κathédραν τοῦ Βελγίου). ὅπου ὁ φιλέλληνας βασιλεὺς Λεοπόλδος ὑπεδέχθη αὐτὸν οἰκε ὀτατα, τῶ προτέφερε λαμπρὰν φιλοξενίαν καὶ τὸν ἐφωδιᾶτε μὲ πολυτίμους συμβουλίας. Τὴν 23)5 ἀναχωρήσας ἀπὸ τὰς Βρυξέλλας, ἦλθεν εἰς τὸ Κάλαιτον (πόλιν τῆς Γαλλίας πλησίον τοῦ ὁμωνύμου πορθμοῦ), ὅπου ἐπεβίβασθη εἰς τὸ ὠραῖον ἀτμόπλοιον Samphire, καὶ μετὰ πλοῦν (ταξείδιον) μιᾶ καὶ ἡμιτείας ὥρας ἀπεβιβάσθη εἰς τὸ Δόβερ (πόλιν τῆς Ἀγγλίας). ὅπου ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὁ πρέσβυς τῆς Δανίας, ὁ ἐν Λονδίῳ γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰωνίδης, ὁ φρούροχος Ἄγγλων Σούτων καὶ ἄλλοι ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ ναυορχείου.

Ἀπὸ τὸ Δόβερ δι' ἐκτάκτου ἀτρακμάξης ἔφθατε μετὰ δύο ὥρας εἰς τὴν πολυανθρωποτάτην πρωτεύουσάν τῆς Ἀγγλίας τὸ Λονδίον, τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι μετὰ πολλῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνοῖδων, συτωρυμένοι εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν, ἐνθουσιωδῶς ὑπεδέχθησαν αὐτὸν. Ἀμα ἐξέβιβησεν ἀπὸ τὴν ἀμαξάν μετὰ τῆς ἀκολουθίας του, ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας καὶ ἐπ' ἀδελφῆ γαμβρὸς τοῦ Γεωργίου, τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸ ὄχημά του

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

ΟΛΓΑ.

καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ ἰδιαιτέρον τοῦ ἀνάκτορον. Ἐκεῖ ὁ Γεώργιος παρουσίασε πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἀλεξάνδραν, τὴν καὶ σύζυγον τοῦ πρίγκιπος, τὴν ἀκολουθίαν του. Περὶ τὴν ὁγδόην ὥραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐν καμαρῷ τοῦ δειπνοῦ ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων τὴν χερμόσουρον εἰδήσιν τοῦ ψιφίσματος τῆς Ἰονίου βουλῆς ὑπὲρ τῆς ἐλώσεως.

Τὴν 28)10 ἔφθασεν εἰς Λονδίνον ὁ πατὴρ τοῦ Γεωργίου μετὰ τῆς οἰκογενείας του, καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ βασιλεὺς ἐδέχθη τοὺς ἱερεῖς τῶν ἐν Λονδίῳ. Μγγ/στρ α καὶ Λιθερπούλει ὀρθόδοξων ἐκκλησιῶν καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἐν Λονδίῳ Ἑλλήνων, συνισταμένην ἀπὸ τοὺς δύο κορυφαίους ὁμογενεῖς ἐμπόρους κκ. Ράλλην καὶ Ροδοκανάκην. Τὴν 29)11 (Κυριακὴν) ὁ Γεώργιος μετὰ τῆς ἀκολουθίας του μετέβη εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, ἣ ὁποία ἦτο λαμπρότατα ἐστολισμένη. Εἰς τὸν ναὸν ἐπέδρασαν αὐτὸν οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησίας καὶ ὁ σεβασμιος Ἀρχιεπίσκοπος κρατῶν τὸ Εὐαγγέλιον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁ βασιλεὺς ἐκλίεν ἐυσεβάτως τὴν κεφαλὴν. Κατὰ ρητὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως ἀφῆθη ὁ θρόνος καὶ ἀπηγορεύθη πᾶσα ζητωκραυγὴ ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ὡς ἀσυμβάστος πρὸς τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου. Κατὰ τὴν δοξολογίαν ζωηροτάτη συγκίνησις διεχύθη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Γεωργίου, καὶ μετὰ τὸ τέλος πλείστοι ὁμογενεῖς τὸν προσέπεψαν ζητωκραυγοῦντες.

Τὴν 2)14 Ὀκτωβρίου ὁ βασιλεὺς ἀπεχαιρέτησε τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφάς του εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλτίας. Ἡ μήτηρ του πριγκίπιτα Λουίζα δὲν ἐδυνήθη νὰ κρύψῃ τὴν συγκίνησιν τῆς πλητίστατα πρὸς τὸν γορμηχάτα Τ. Φιλήμονα, εἶπεν εἰς αὐτὸν μὲ λυγμούς. «Σὺ ἐμπιστεύομαι τὸ τέκνον μου» καὶ παρευθὺ ἀπεύροθη μὲ πρόσωπον ὀλοπύφρον καὶ σπογγίσασα τὰ ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς ζέοντα δάκρυα. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρίγκιψ Χριστιανὸς καὶ ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐαλτίας τὸν συνᾶδοντα, μέχρι τοῦ σταθμοῦ, εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ὁποίου ὁ βασιλεὺς ἀπεχαιρέτησε τοὺς συγγενεῖς του τοὺς καὶ τετράκις καταφιλήσας αὐτοῦ καὶ ἀντιφιληθείς. Ἰδιαιτέρως ὁ διάδοχος τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου τὸν ἐνηγκαλίεθη ἀδελφικώτατα, καὶ ἐπέδωκεν εἰς ἕνα ἕκαστον τῆς ἀκολουθίας τοῦ Γεωργίου τὴν φωτογραφίαν του μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του ὡς μικρὸν ἐνθύμημα. Ἐν μέ-

σφ τῶν ἀπύστων ἀλαλαγμῶν τῶν παρευρεθέντων Ἑλλήνων ἡ ἀτμμάμαξα ἄφησε τὸ Λονδίνον. καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ Δόβερ. Ἐνταῦθα ἅμα ὁ βασιλεὺς ἐξεπήδησεν ἀπὸ τῆν ἀτμμάμαξαν, οἱ Σκῶτοι στρατιῶται τῷ παρουσίᾳσαν ὄπλα καὶ ἡ μουσικὴ ἐπαίανισε (ἐπαίξεν) τὸν Ἑλληνικὸν ἕμνον. Μετὰ τινα λεπτά ὁ Γεώργιος κατέβη εἰς τὸ παράλιον, προπεμπόμενος ἀπὸ πλῆθος λαοῦ, καὶ ἐπεβίβασθη εἰς τὸ ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιο Samphire, τὸ ὁποῖον μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἤραξεν εἰς τὸ Κάλαισον. Ἐντεῦθεν ὁ βασιλεὺς μετὰ τῆς ἀκολουθίας του ἔφθασεν εἰς τοὺς Παρισίους τὴν ὀγδόην ἑσπερινὴν ὥραν. Ἐπ' ὀνόματι τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὁ γενικὸς ὑπασπιστὴς Δεφαιλὺ καὶ ὁ ἵπποταταρχὸς Δαβιλλιέ· παρεκτός τούτων ἦσαν εἰς τὸν σταθμὸν ὁ στρατηγὸς Καλλέργης, ὁ πρέσβυς τῆς Δανίας, ὁ γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Βιῦ καὶ πλείστοι Ἕλληνες, ἰδιῶται καὶ ἀξιωματικοί, οἵτινες ἅμα ἰδόντες τὸν Γεώργιον ἀνέκραξαν ἐνθουσιωδέστατα τὸ «ζήτω.» Ὁ Γεώργιος μετὰ πολλῆς χάριτος ἐχαίρετῆσε πάντας καὶ ἰδίως τὸν Καλλέργην.

Αἱ αὐτοκρατορικαὶ ἄμαξαι ὠδήγησαν τὸν βασιλέα καὶ τὴν ἀκολουθίαν του εἰς τὰ ἀνάκτορα (παλάτι) τοῦ Κερκμεικοῦ, ὅπου ὁ αὐτοκράτωρ, παρακολουθούμενος ἀπὸ λαμπρὸν ἐπιτελεῖον καὶ φέρων τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Σωτῆρος, ὅπως ἐτροποποίησεν αὐτὸν ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις, ἐδέχθη τὸν Γεώργιον καταβάνοντα τῆς ἀμάξης, καὶ τὸν ὠδήγησεν ἐντὶς εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ δώματα. Ἀμέσως ὁ Γεώργιος παρουσίασε τῇ ἀκολουθίαν του, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ μετὰ σύντομον συνομιλίαν στραφεὶς πρὸς τοὺς ὑπασπιστάς του, εἶπεν « ἄς ἀπέλθωμεν, διότι ὁ βασιλεὺς εἶνε κεικοπικῶς (κουρασμένο;) ἐκ τῆς ὁδοιπορίας. » Ἀπεχαιρέτησε λοιπὸν τὸν βασιλέα καὶ ἀπεχώρησεν εἰς Σαινκλουῦ (Saint Cloud).

Τὴν 3)15 ὁ βασιλεὺς ἀντεπεσκέφη τὸν αὐτοκράτορα, καὶ τὸ ἑσπέρας μετὰ τῆς ἀκολουθίας του ἐδείκνησεν εἰς Σαινκλουῦ. Ὑπὲρ τοὺς ἐξήκοντα παρεκάθηντο εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν τράπεζαν, ὑπουργοί, στρατάρχαι, ναύαρχοι, ὁ στρατηγὸς Καλλέργης κλ. Καὶ ὁ Ναπολεὼν καὶ ὁ Γεώργιος ἔφερον τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Σωτῆρος· ὁ αὐτοκράτωρ ἐδέχθη πρὸς πάντας ὀμιλητικώτατος, ἐκ διαλειμμάτων (ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν) ἀποτείνων τὸν λόγον μετὰ γλυκ

τητος πρὸς ἕκαστον ἀπὸ τοὺς ἀκολούθους τοῦ βασιλέως Γεωργίου. Τὴν 9)21 πρὸς τιμὴν τοῦ Γεωργίου ἔγινεν εἰς τὴν παιδιάδα τοῦ Longchamps λαμπράτη παράταξις τῆς αυτοκρατορικῆς φρουρᾶς. Οἱ Γάλλοι στρατιῶται, παρελάσαντες ἐνώπιον τοῦ Γεωργίου, ὅστις ἕστατο ἐπιππος δεξιόθεν τοῦ Ναπολέοντος, ἀνεφώνησαν πολλάκις κατ' ἐπανάληψιν «ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ, ζήτω ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων.» Μετὰ τὴν παράταξιν ὁ Ναπολέων ἐπέδωκεν εἰς τὸν Γεώργιον τὸν μεγαλόσταυρον τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

Τὴν 10)22 περὶ ὥραν ὡδεκάτην ὁ βασιλεὺς Γεώργιος μετέβη εἰς Σαινκλιῦ, ἵνα ἀποχαιρετήσῃ τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ Ναπολέων λίαν θελχθεὶς ἐκ τῆς γνωριμίας τοῦ νεοροῦ ἀνακτος, ἀποχαιρετῶν διεβεβαίωσεν αὐτὸν περὶ τῆς ἀτομικῆς του φιλίας καὶ ἀγάπης καὶ συμπαθείας τῆς Γαλλίας. Πλείστοι ὅσοι Ἕλληνας συνώδευταν τὴν Α. Μ. μέχρι τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου, ὁ δὲ ὑπασπιστὴς τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ὁ στρατηγὸς Καλλέργης μέχρι τῆς Τουλῶνος.— Τὴν 11)23 ἔφθασεν εἰς τὴν Τουλῶνα, ὅπου πανηγυρικῶς ὑπεδέχθησαν αὐτὸν αἱ ἀρχαὶ καὶ οἱ κάτοικοι, προεξάρχοντος τοῦ ναυάρχου Βουέ Βιλλωμέζ.— Τὴν 12)24 ὥραν 9 π. μ. ὁ βασιλεὺς ἐπεβιβάσθη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ἀτμοδρόμονα «Ἑλλάς» ἐν μέσῳ ἐνθουσιωδестаίων ἐπευφημιῶν τοῦ πληρώματος, φέρων στολὴν ναυάρχου Ἑλληνοσ, καὶ ἀμέσως ἀνεπετάσθη ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἱστοῦ ἡ βασιλικὴ σημαία, τὴν ὅποیان τὰ φρούρια ἐχαιρέτησαν διὰ 101 κανονοβολισμῶν. Ἐντὸς τοῦ ἀτμοδρόμωνος προσεφέρθη λαμπρὸν γεῦμα εἰς τὸν ναύαρχον Βουέ καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς διοικητὰς τῶν ἐν Τουλῶνι πολεμικῶν πλοίων. Εἰς τὰς 2 μ. μ. ἐνῶ οἱ στόλοι καὶ τὰ φρούρια ἐκανονοβόλουν, ἡ «Ἑλλάς» σηκώσασα τὰς ἀγκύρας ἐξῆλθε τοῦ λιμένος, ἔχουσα ἔμπροσθεν τὴν ρώσικὴν Φρεγάταν, ὅπισθεν τὴν «Εὐνομίαν», δεξιὰ τὸ γαλλικὸν δίκορον. «Ἀλγεσίραν» καὶ ἀριστερὰ τὴν ἀγγλικὴν φρεγάταν «Ρεβέντσαν» σύμπας δὲ ὁ εἰς Αἰζήκειον σταθμῶν γαλλικὸς στόλος προέπεμψε τὸν βασιλέα μέχρι τῆς Μεσσήνης.

Τὴν 15)27 ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἔρθησεν εἰς τὴν Μεττήνην καὶ διέτριψε τέσσαρας ὥρας ἐν τῇ πόλει. Αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρχαὶ ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετὰ παρατάξεως, περὶ δὲ τὴν 2 ὥραν μ. μ. ἡ Α. Μ. ἀνεχώρησε κατευθυνόμενος εἰς τὸν Πειραιᾶ, εἰς τὸν λιμένα τοῦ ὁποίου εἰσῆλθε τὴν 10 ὥραν π. μ. τῆς 18)30 Ὀκτωβρίου.

ἀκολουθεῖ

Θεμιστοκλῆς.

Πόσῃ ἀξίαν ἔχει ἀτομικῶς ἕκαστος ἄνθρωπος καὶ πόσον ἀδικεῖ καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος του ὀλόκληρον, ἐὰν παραμελήσῃ τὸν ἑαυτὸν του, μᾶς τὸ δεικνύει ἡ ἱστορία τοῦ ἀνδρός, τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα ἄνωθι βλέπομεν. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἔτωσεν ὄχι μόνον τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ τὴν Εὐρώπην ὀλόκληρον ἀπὸ τοὺς βιρθάρους Πέρτας, οἱ ὅποιοι, ὡς ἀκρίδες καταστρεπτικά εἶχαν ἐπιπέσει κατ' αὐτῆς τὸ 480 π. Χ. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τῆς φρονήσεώς του ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν λύσταν τοῦ Ξέρξου καὶ νὰ τρέξουν εἰς τὰ πλοῖα. Αὐτὸς διὰ τῆς ὑπομονῆς του ἐπῆρε μὲ τὸ μέρος του τὸν ἀπερίσκεπτον καὶ φαντασμένον Εὐρυβιῶδην. Αὐτὸς διὰ τῆς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς του ἔκαμε τὸν πολιτικὸν του ἀντίπαλον Ἀριστείδην νὰ συμπληρωθῇ μετ' αὐτοῦ, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ συμπράξωσι πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος. Αὐτὸς διὰ τῆς εὐφυΐας του ὤθησε τὸν Ξέρξην εἰς τὴν καταστροφὴν του. Αὐτὸς τέλος ἔτωσε τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Θεμιστοκλῆς αὐτὸς εἶχε πατέρα μὲν τὸν Νεοκλέα, μητέρα δὲ τὴν Εὐτέρπην, γονεῖς ἀσήμεροι, ἐξ ὧν ἐγεννήθη τῷ 514 π. Χ.

εἰς τι χωρίον τῆς Ἀττικῆς, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο Φρέαρος· ἀπέ-
θανε δὲ τῷ 449 ἐξόριστος ἐκ τῆς ἀγνώμονος πατρίδος του εἰς τινα
πόλιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἣ ὅποια εὑρίσκετο πλησίον τοῦ Ἀἰδινίου
καὶ ὠνομάζετο Μαγνησία ἢ πρὸς Μιανδρόν.

Τὴν βιογραφίαν τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς εὑρίσκει τις εἰς τὰ
λεξικά καὶ τὰς ἑλληνικὰς ἱστορίας.

Ὄνος καὶ Σκύλος

Μῦθος κατὰ Λαφρονταῖνον.

Ἄλλήλοισ βοηθεῖτε· τούτο ὁ νόμος θελεῖ
τῆς φύσεως, κ' εἰς ὅλους ἐξίσου παραγγέλλει.

Καὶ ὁμως, φίλτατοί μου, ὁ ἀγαθὸς μας ὄνος
τοῦ νόμου παραβάτης καθίσταται ἀφρόνως.

Ἡμέραν τιὰ οὗτος ἔχων ὡς συντροφίαν

Τὸν σύνδικόν του σκύλον,

Ἐβάδιζε μὲ ζῆλον

καὶ ἄφροντις καθ' ὅλα εἰς μακροὴν πορείαν.

Ὁ κύριός των, ὅστις πρὸς τούτους ἀμύλαται
ἔς τὸν ὄρεμον, ἐκ τοῦ κόπου ἀποκλιμῶν κοιμᾶται.

Τότε ὁ κύριός μας ὄνος, χωρὶς κερδὸν νὰ χάσῃ,

Εἰς τὸ λειβάδι τρέχει τὴν περὶ αὐτοῦ νὰ παύσῃ·

Καὶ ἂν τὸν πῶθ' ἴδῃ τὸν σκύλον (2) ἂν τυχαίνει,

Πλὴν καὶ τὸ χορταράκι ἐπίσης τὸν εὐφραίνει.

Πεῦ πάντοτε τραπέζας θαυραίσκωμεν πλουσίας·

Πολὺ ὅς μὴ ζητῶμεν τροφάς καὶ εὐπαθείας.

Ἄλλ' ὁ πτωχὸς ὁ σκύλος

Τῆς πείνας ἀποθνήσκων, ὡς ἐμπιστὸς του φίλος,

Τῷ λέγει· «Σύντροφέ μου ἀγαπητέ, νὰ ζήσης,

Τῆς πείνας ν' ἀποθάνῃ ποτέ σου μὴ θελήσης.

Τὰ νῦτα σου ὀλίγον χαμήλωσε νὰ φάτῃ,

Τὸν ἀρτοκαλαθίτικον καὶ κάτι νὰ δαγκάσῃ.»

Ἄλλ' ὁ κερμέντιός μας ἀχράστιν δὲν δίδει,

Οὐδὲ κἂν νὰ τὸν ἴδῃ.

(2). Γαδοφάγαθο.

Στρέφει· φοβεῖται μήπως τὴν εὐκαιρίαν χάσῃ
καὶ θύσκων δὲν χορτάσῃ.
Τέλος τῆ ἀπεκρίθη «Σὲ συμβουλευώ, φίλε,
Ἄγαπητέ μου σκύλε,
Μικρὸν νὰ περιμείνης ἕως νὰ ἐξυπνήσῃ
ἽΟ κύριός σου ὅστις νῆστιν δὲν θὰ σ' ἀφήσῃ.
Ἄφεύκτως τὴν συνήθη τροφὴν σου θὰ σοὶ δώσῃ.»
Ἐν τούτοις ἕνας λύκος, καὶ οὗτος πεινασμένος
Τοῦ ὄσους ἐξορμήτας εἰσέρχετ' ὠργισμένος.
ἽΟ ὄνος παραχοῆμα κἀλεῖ τρομούση γλώσση
Τὸν σκύλον εἰς ταχεῖαν βοήθειαν νὰ δράμῃ·—
ἽΟ σκύλος δὲν σάλευε· τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ
Ἐνα τοιοῦτον φίλον; Πολὺ εὐστόχως ὅμως
Καὶ ἀπαθῶς τῆ λέγει—«Μακρὰν φόβος καὶ τρόμος.
Σὲ συμβουλευώ, φίλε, ἕως νὰ ἐξυπνήσῃ
ἽΟ κύριός σου, ὅστις πολὺ δὲν θὰ ἀργήσῃ,
Σὺ φεῦγε, τρέγε, σκόνῃ· καὶ ἂν σὲ πλησιάσῃ
ἽΟ λύκος, ἐν τῆ ἄμα θέλεις τοῦ κατασπάσει
Τοὺς κοπτεροὺς ὀδοῦτας· φορεῖς πέταλα νέα·
Ἄνάσκελ' αὐτὸν ρίψε κτύπα μόνον γενναῖα.
Ἐνῶ δὲ μὲ τοιαύτην ὁ σκύλος εὐγλωττίαν
ἠμίλει καὶ μὲ τόνον,
Παρέκει ὁ κύρ λύκος πνίγει οἰκτρῶς τὸν ὄνον.
ἽΗ δὴ νοεῖτε μόνοι τοῦ μύθου τὴν ἀξία γ.

Λύσις τοῦ 4ου αἰνίγματος

ἽΟ γ υ ξ (νύχι) νύξ.

Αἰνίγμα 5ον

ἽΑπὸ μητέρα πορφυρᾶν γεννώμην μαῦρον βρέφος·
Πτερὰ δὲν ἔχω καὶ πετῶ μὲ τὰς νεφέλας νέφος.
ΑἽ κόραι, ὅσαι μ' ἀπαντοῦν, δὲν κλαίουں καὶ δακρύουں·
Πρὸς τοὺς ἀνέμους φέρομαι κ' οἱ ἄνεμοι μὲ λύουں.